

**RAPORTUL
COMISIEI DE EVALUARE A
PERFORMANȚELOR PROCURORULUI
GENERAL (suspendat de drept)
Alexandr STOIANOGLO**

CHIȘINĂU 2022

CUPRINS

SUMAR EXECUTIV	3
INTRODUCERE	5
<u>CAPITOLUL I</u>	
CLARIFICAREA CIRCUMSTANȚELOR DE FAPT CARE FAC	
OBIECTUL PROCEDURII DE EVALUARE	11
1.1. Organizarea Procuraturii Republicii Moldova	11
1.2. Sistemul de control intern managerial - sistemul de management existent	19
1.3. Planificarea activității	27
1.4. Managementul comunicării interne și managementul comunicării externe	32
<u>CAPITOLUL II</u>	
MANAGEMENTUL RISCURILOR	44
<u>CAPITOLUL III</u>	
ÎNCREDEREA ȘI INTEGRITATEA INSTITUȚIONALĂ	57
<u>CAPITOLUL IV</u>	
ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII PROCURATURII REPUBLICII	
MOLDOVA	63
<u>CAPITOLUL V</u>	
CORESPUNDEREA PRESTAȚIEI CRITERIILOR DE EVALUARE ...	69
5.1. Calitatea planificării activității Procuraturii.....	69
5.2. Eficiența conducerii Procuraturii.....	73
5.3. Eficiența organizării Procuraturii.....	84
5.4. Eficiența controlului instituțional	94
5.5. Eficiența managementului riscurilor.....	99
5.6. Comportamentul (integritatea) și încrederea	104
5.7. Comunicarea internă și comunicarea externă	107
5.8. Impactul de încredere și eficiența instituțională	109
<u>CAPITOLUL VI</u>	
APRECIEREA CRITERIILOR DE EVALUARE PE BAZA	
INDICATORILOR DE PERFORMANȚĂ	121
<u>CAPITOLUL VII</u>	
CALIFICATIVUL DE EVALUARE	130

SUMAR EXECUTIV

Procedura de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost inițiată prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-142/2021 din 11.11.2021, având drept temei prevederile art. 31¹ alin. (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură urmare a formulării de către Președintele Republicii Moldova doamna Maia SANDU a sesizării din 04.11.2021.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-148/2021 din 22.11.2021 a fost aprobat Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, modificat ulterior prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-1/2022 din 26.01.2022⁴.

Comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost constituită prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-151/2021 din 23.11.2021 în componența a 5 membri după cum urmează:

- **Drago Kos**, expert internațional anticorupție, propus de Președintele Republicii Moldova;
- **Angela Popil**, avocat, propusă de către Ministerul Justiției;
- **Lidia Bulgac**, ex-judecător, propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii;
- **Mariana Alexandru**, consilier al procurorului - șef al DIICOT, România, propusă de către Consiliul Superior al Procurorilor;
- **Ion Matușenco**, avocat, propus de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

Având în vedere scrisoarea din 25.11.2021 semnată de către Procurorul General al României, Doamna Gabriela Scutea, prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-161/2021 din 02.12.2021 s-a luat act despre circumstanțele și motivele legale care fac imposibilă participarea Doamnei Mariana Alexandru în calitate de membru al Comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

Pe cale de consecință, prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-17/2022 din 04.02.2022, Domnul Artur Regus a fost desemnat de către Consiliul Superior al Procurorilor în calitate de membru al Comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului general (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

Concomitent, la data de 04.02.2022, Consiliul Superior al Procurorilor a luat act de cererea Doamnei Lidia Bulgac din 15.12.2021 privind renunțarea la calitatea de membru al Comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

Pornind de la remanierile intervenite, deoarece Consiliul Superior al Magistraturii nu a desemnat un alt membru în componența Comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului general (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, Comisia și-a desfășurat activitatea în următoarea componentă:

- **Artur Regus** - Președinte;
- **Angela Popil** - membru cu atribuții de secretar al Comisiei;
- **Drago Kos** - membru al Comisiei;
- **Ion Matușenco** - membru al Comisiei.

Comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo și-a desfășurat activitatea în perioada 30.11.2021 – 05.05.2022 în cadrul ședințelor, care au avut loc în format mixt: cu prezența fizică și online prin intermediul aplicației ZOOM pe platforma Consiliului Superior al Procurorilor.

În corespundere cu prevederile pct. 31 din Regulamentul evaluarea performanțelor Procurorului General, cu modificările ulterioare, asigurarea tehnică a lucrărilor Comisiei, documentarea lucrărilor, întocmirea proceselor – verbale, înregistrarea audio – video a ședințelor Comisiei, etc. a fost asigurată de către Aparatul Consiliului Superior al Procurorilor.

Având în vedere prevederile art. 31¹ din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, scopul Comisiei a constituit evaluarea performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo prin aprecierea activității sale și stabilirii gradului de corespunderea activității acestuia calităților manageriale, standardelor de bună guvernare, misiunii constituționale și interesului public.

Pentru realizarea scopului propus, Comisia a colectat informații și a desfășurat interviuri cu angajații Procuraturii Generale atribuțiile cărora includ implementarea politicilor de management în cadrul Procuraturii din Republica Moldova, inclusiv procurori și persoane care au deținut funcții de conducere în cadrul Procuraturii Generale și procuraturilor specializate, alte persoane vizate.

În cadrul activităților sale, Comisia a studiat și a analizat următoarele documente:

1. Rapoartele de activitate ale Procuraturii Republicii Moldova pentru anii 2019 - 2021;
2. Rapoartele de autoevaluare a sistemului intern de control managerial pentru anii 2019 - 2021;
3. Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii Republicii Moldova pentru anii 2021-2025;
4. Rapoartele de monitorizare a executării planurilor de activități pe domenii;
5. Strategia de comunicare externă a sistemului Procuraturii Republicii Moldova;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

6. Studiul cu privire la dezvoltarea mecanismelor de comunicare și a surselor de informare a angajaților Procuraturii în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu;
7. Strategia de management al riscurilor;
8. Registrul consolidat al riscurilor;
9. Raportul privind rezultatele evaluării interne a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii Republicii Moldova;
10. Nota privind prevenirea și combaterea fenomenului corupției;
11. Regulamente interne privind dezvăluirea informației și raportare internă a practicilor ilegale în Procuratură;
12. Carta de audit intern;
13. Raportul de audit intern privind conformitatea sistemului de control intern managerial în cadrul Procuraturii Generale (misiune de audit desfășurată în perioada 09.06.2021 - 13.07.2021);
14. Note de generalizare privind deficiențele sistemului de control intern managerial;
15. Instrucțiuni, ordine, indicații semnate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo privind activitatea Procuraturii Republicii Moldova;
16. Instrucțiune privind atribuțiile procurorilor - șef ai subdiviziunilor Procuraturii Generale și procuraturilor specializate în exercitarea și conducerea urmăririi penale;
17. Raportul privind activitatea Procuraturii Anticorupție în perioada 2016 - 2019;
18. Rapoarte privind monitorizarea selectivității justiției penale pentru perioada 2019 - 2021;
19. Opinia Institutului pentru Politici și Reforme Europene privind activitatea Procuraturii în anul 2020 și 2021 pe cauze de rezonanță;
20. Cartea Albă a Justiției. Recomandări pentru o justiție independentă, elaborată de Grupul de Experți în domeniul Justiției sub egida Institutului pentru Politici și Reforme Europene;
21. Raportul Centrului de Resurse Juridice din Moldova privind promovarea procurorilor: de la lege la realitate, pentru perioada 01.01.2019 - 31.05.2021;
22. Hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 21.05.2020 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, a Hotărârii Parlamentului nr. 101 din 30 iulie 2019 privind înaintarea candidaturii la funcția de Procuror General interimar al Republicii Moldova și a Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1232-VIII din 31 iulie 2019 privind desemnarea domnului Dumitru Robu în funcția de Procuror General interimar;
23. Opinia *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția nr. CDL-AD(2021)047 din 10-11.12.2021 cu privire la modificările operate la Legea procuraturii nr. 3/2016;
24. Cadrul normativ de referință;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

25. Conceptul de management și dezvoltare instituțională a procuraturii, anexat la scrisoarea de motivare semnată de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo;
26. Raportul de autoevaluare a activității Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo;
27. Hotărâri ale Colegiului disciplinar al Consiliului Superior al Procurorilor emise pe marginea procedurilor disciplinare pornite în privința procurorilor în perioada exercitării mandatului de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo;
28. Hotărâri judecătorești pronunțate de instanțele de judecată naționale în cauze de rezonanță publică;
29. Acte procesuale emise în cadrul proceselor penale vizând activitatea procurorilor;
30. Scrisori, note informative și alte înscrisuri de interes pentru activitățile desfășurate de Comisie;
31. Scrisori informative semnate de autorități cu referire la aspectele supuse analizei;
32. Raportul Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigării fraudei bancare, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.143/2019;
33. Procesele - verbale întocmite în urma audierilor desfășurate de către Comisie.

În conformitate cu prevederile art. 31¹ alin. (6) din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură și pct. 48 din Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, cu completările ulterioare, Comisia a audiat următoarele persoane:

- **Gheorghe Borș**, procuror-șef interimar al Secției politici, reforme și management al proiectelor a Procuraturii Generale;
- **Mariana Cherpec**, procuror delegat în Secția politici, reforme și management al proiectelor a Procuraturii Generale;
- **Ana Cușnir**, procuror în Secția politici, reforme și management al proiectelor a Procuraturii Generale;
- **Tatiana Gulea**, procuror-șef al Secției unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale;
- **Alexandru Cladco**, procuror-șef al Direcției cooperare internațională și integrare europeană a Procuraturii Generale;
- **Mircea Roșioru**, ex-adjunct al Procurorului General;
- **Iurie Perevoznic**, ex- adjunct al Procurorului General;
- **Alexandru Voloșin**, ex-auditor intern al Procuraturii Generale;
- **Victor Ababii**, Inspector-șef al Inspecției procurorilor;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

- **Mihail Ivanov**, procuror în cadrul Procuraturii Anticorupție;
- **Lilian Rudei**, ex-procuror în cadrul Procuraturii Anticorupție;
- **Oxana Țurcanu**, șef al Aparatului Procuraturii Generale;
- **Ivan Pamujac**, ex-procuror șef al Procuraturii raionului Ceadâr - Lunga;
- **Dumitru Robu**, Procuror General interimar;
- **Ion Caracuian**, fost Procuror șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale

În acord cu prevederile Regulamentului privind evaluarea performanțelor Procurorului General, Comisia a desfășurat audierea domnului Alexandr Stoianoglo, Procuror General (suspendat de drept), asupra Raportului de autoevaluare a activităților sale în perioada exercitării mandatului.

În cadrul activităților sale, Comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost asistată de interpreții SRL Foltex, contractați de către Consiliul Superior al Procurorilor, potrivit Contractului de achiziții publice a serviciilor de interpret și traducere nr. 5/4-3d/22-13 din 09.02.2022.

INTRODUCERE

Eficiența unei instituții publice depinde, în primul rând de membrii săi, de cunoștințele și pregătirea lor, de calitatea procesului de recrutare și selecție, de obiectivele stabilite de management.

Misiunea instituțiilor și autorităților publice este de a oferi servicii publice de calitate într-un mediu economic, social, politic și legislativ tot mai complex și mai dinamic. Satisfacerea interesului public pe de o parte, și menținerea în perimetrul eficienței economice și sociale, pe de altă parte, presupune orientarea activității instituției publice spre viitor, prin anticiparea schimbărilor și evaluarea impactului lor asupra mediului din care face parte instituția sau autoritatea publică respectivă.

Performanța managerială a fost definită de Day și Klein încă în anul 1987 ca fiind rezultatul realizării unor sarcini potrivit unor criterii de performanță ca urmare a delegării de autoritate.

Procesul de măsurare a performanțelor în sectorul public este unul deosebit de dificil din mai multe motive: natura serviciului public oferit, multitudinea și diversitatea persoanelor implicate în activitățile publice, diferențele de valori și percepții despre performanțe, complexitatea mediului socio – politic care generează riscuri cu influență directă asupra obținerii performanțelor, influența valorilor politice.

Instituțiile și autoritățile publice au nevoie de un control total, permanent și în timp real asupra resurselor și proceselor lor interne. Cu cât sistemul implementat acoperă o arie mai largă de activități desfășurate în cadrul instituției, cu atât se asigură o gestiune mai eficientă a activității desfășurate. Aceasta presupune răspunsul mai rapid la cerințele cetățenilor, orientarea strategică, planificarea optimă a resurselor și atingerea obiectivelor propuse.

O autoritate publică este eficace în situația în care își îndeplinește sistemul de obiective care derivă din misiunea social – economică, iar eficiența unei autorități publice cuprinde raportul dintre rezultatele obținute și efortul depus în acest sens.

Astfel, o autoritate publică poate fi eficientă în două situații: fie atinge un nivel mai înalt al obiectivelor previzionate, în condițiile unui consum identic de resurse, fie înregistrează un consum mai mic de resurse la un anumit nivel de realizare a obiectivelor.

Din perspectivă managerială, principalele direcții de acțiune, în vederea creșterii performanțelor și a gradului de satisfacere a interesului public sunt următoarele:

- ❖ Practicarea unui management proactiv;
- ❖ Proiectarea și implementarea unor sisteme de management flexibile;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

- ❖ Crearea și dezvoltarea unor modele evolutive de comunicare;
- ❖ Accentuarea dimensiunii sociale a managementului;
- ❖ Profesionalizarea managementului.

Procesul de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, inițiat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-142/2021 din 11.11.2021, are drept scop primordial evaluarea performanțelor personale ale Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în exercitarea de către acesta a mandatului, precum și evaluarea performanțelor Procuraturii Republicii Moldova prin determinarea gradului de realizare a obiectivelor pe baza măsurării eficienței și eficacității inițiativelor și activităților promovate de către Alexandr Stoianoglo în exercitarea funcției de Procuror General.

În corespundere cu prevederile Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, care, în procedurile penale și în alte proceduri prevăzute de lege, contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.

Misiunea instituției Procuraturii rezidă în îndeplinirea unui act de justiție eficient și accesibil, realizat în condiții de independență, integritate, stabilitate legislativă și instituțională, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pornind de la importanța și misiunea Procuraturii, așa cum acestea sunt determinate prin Constituția Republicii Moldova și Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură, Comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a efectuat evaluarea modului în care s-au realizat obiectivele strategice de dezvoltare a instituției Procuraturii inclusiv prin prisma obiectivelor trasate de către acesta în Conceptul de management și dezvoltare instituțională a Procuraturii promovat și susținut la accesarea în funcția de Procuror General al Republicii Moldova, raportat la realizările efective înregistrate în perioada exercitării mandatului și eventualele eșecuri sau omisiuni remarcate.

Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost numit în funcție prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1334 – VIII din 29.11.2019 pentru o perioadă de 7 (șapte) ani, exercitând mandatul până la intervenirea circumstanțelor care au justificat suspendarea de drept a mandatului, în condițiile art. 55¹ din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură – 05.10.2021.

Activitatea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost evaluată pornind de la următoarele criterii:

- ❖ Calitatea planificării activității Procuraturii;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

- ❖ Eficiența conducerii Procuraturii;
- ❖ Eficiența organizării Procuraturii;
- ❖ Eficiența controlului instituțional;
- ❖ Eficiența managementului riscurilor;
- ❖ Comportamentul și încrederea;
- ❖ Comunicarea internă și externă;
- ❖ Impactul de încredere și eficiența instituțională a Procuraturii.

Evaluarea performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a realizat în corespundere cu prevederile art. 31¹ din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și prevederile Regulamentului privind evaluarea performanțelor Procurorului General, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-148/2021 din 22.11.2021, modificat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-1/2022 din 26.01.2022.

CAPITOLUL I. CLARIFICAREA CIRCUMSTANȚELOR DE FAPT CARE FAC OBIECTUL PROCEDURII DE EVALUARE.

1.1 Organizarea Procuraturii Republicii Moldova

Procuratura Republicii Moldova este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, fiind un sistem unic, care include:

- a) Procuratura Generală;
- b) procuraturile specializate;
- c) procuraturile teritoriale.

Procuratura este organizată pe principii de ierarhie procesuală și administrativă, fiind condusă de Procurorul General și adjuncții săi, conform domeniilor de competență stabilite de Procurorul General.

Activitatea Procuraturii Republicii Moldova este reglementată prin art. 124 – art. 125¹ din Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură, Legea nr. 159/2016 cu privire la procuraturile specializate și Regulamentul Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 24/28 din 24.09.2016, act administrativ care determină în principal structura Procuraturii, personalul Procuraturii, ierarhia funcțiilor Procuraturii, organizarea și funcționarea Procuraturii Generale și procuraturilor teritoriale.

Potrivit Regulamentului Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 24/28 din 24.09.2016, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul Procuraturii activează:

- a) procurori;
- b) funcționari publici;
- c) funcționari publici cu statut special;
- d) personal tehnic.

Personalul Procuraturii cu statut de funcționar public este format din consultanți ai procurorului, specialiști principali, specialiști superiori și specialiști. Statutul funcționarilor publici din cadrul Procuraturii este reglementat de Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Atribuțiile consultantului procurorului sunt reglementate de Legea nr. 3 /2016 cu privire la Procuratură și Codul de procedură penală. Personalul tehnic efectuează deservirea tehnică a Procuraturii, iar statutul acestuia este reglementat de legislația muncii.

Inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor li se aplică prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în partea care nu este reglementată de Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură, și de alte legi cu privire la activitatea funcționarilor publici cu statut special.

Organizarea și funcționarea subdiviziunilor Procuraturii formate din funcționari publici și funcționari publici cu statut special, a subdiviziunilor formate din personal tehnic, precum și atribuțiile personalului acestor subdiviziuni se stabilesc prin regulament aprobat de Procurorul General.

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

În condițiile Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Procuratura Generală este condusă de Procurorul General și adjuncții săi conform competențelor stabilite, are statut de persoană juridică, dispune de cont trezorerial și ștampilă cu Stema de stat. Sediul Procuraturii Generale este în municipiul Chișinău. Procuratura Generală este constituită din subdiviziuni conduse de procurori-șefi sau de funcționari publici și, după caz, de adjuncții acestora. Procuratura Generală are următoarele atribuții:

a) conduce, controlează, organizează și coordonează activitatea procuraturilor specializate și a celor teritoriale;

b) la decizia Procurorului General, conduce și exercită urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanța de judecată în cauze de importanță;

c) reprezintă învinuirea la Curtea Supremă de Justiție;

d) realizează și coordonează controlul organelor care efectuează activitatea specială de investigații în partea ce ține de legalitatea efectuării măsurilor speciale de investigații;

e) generalizează și contribuie la unificarea practicii în domeniul exercitării și conducerii urmăririi penale și al reprezentării învinuirii în instanța de judecată;

f) asigură asistența juridică internațională în materie penală și colaborarea internațională în domeniul său de activitate;

g) participă la implementarea unitară a politicii naționale și internaționale a statului în materie penală;

h) în limitele de competență, examinează cererile și petițiile primite;

i) participă la procesul de elaborare a actelor normative din domeniul de activitate al Procuraturii;

j) gestionează bugetul Procuraturii;

j¹) instituie și ține sisteme Informaționale, registre și baze de date, destinate activității instituției;

k) colectează, analizează și gestionează datele privind activitatea Procuraturii;

l) îndeplinește alte atribuții stabilite prin lege și prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Procuraturile specializate activează în anumite domenii speciale și își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul Republicii Moldova. În sistemul Procuraturii activează Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. În caz de necesitate, prin lege, pot fi create și alte procuraturi specializate.

Procuratura specializată este condusă de către un procuror - șef, asimilat adjunctului Procurorului General, ajutat de un adjunct ori, după caz, de adjuncți, asimilați procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale. În cadrul procuraturii specializate se pot constitui subdiviziuni și aceasta poate avea oficii teritoriale sau reprezentanțe în teritoriu.

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

Procuratura Anticorupție este specializată în combaterea infracțiunilor de corupție, a actelor conexe actelor de corupție și are următoarele atribuții specifice:

- a) exercită urmărirea penală în cauzele date în competența sa, conform legislației procesual-penale;
- b) conduce urmărirea penală în cauzele instrumentate de Centrul Național Anticorupție;
- c) reprezintă învinuirea în instanța de judecată de fond, de apel și de recurs în cauzele menționate la lit. a) și b).

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale este specializată în combaterea criminalității organizate, a terorismului și a torturii și are următoarele atribuții specifice:

- a) exercită urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile de tortură, infracțiunile cu caracter terorist și în cele privind infracțiunile săvârșite de o organizație criminală, precum și în alte cauze date în competența sa prin lege;
- b) conduce urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile în care urmărirea penală este exercitată de către organele de urmărire penală ale organelor centrale de specialitate;
- c) exercită sau conduce urmărirea penală în cauzele transmise acesteia pentru instrumentare de către Procurorul General;
- d) reprezintă învinuirea în instanța de judecată de fond, de apel și de recurs în cauzele menționate la lit. a), b) și c).

În cadrul procuraturilor specializate activează constant ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații și specialiști care se subordonează funcțional procurorului-șef al procuraturii specializate. Ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații și specialiștii sunt selectați în mod individual de către procurorul-șef al procuraturii specializate și se detașează de la alte instituții pentru o perioadă de până la 5 ani, care poate fi reînnoită pe o perioadă cu același termen. Detașarea se face prin ordinul Procurorului General, cu avizul conducătorului instituției în care activează persoana detașată. Salarizarea ofițerilor de urmărire penală, a ofițerilor de investigații și a specialiștilor detașați se face din bugetul Procuraturii, în condițiile legislației speciale.

Procuraturile teritoriale activează de regulă în circumscripțiile instantelor judecătorești conform competenței teritoriale stabilite în Regulamentul Procuraturii. Procuratura unității teritoriale autonome Găgăuzia este o procuratură teritorială ce își exercită atribuțiile în teritoriul unității teritoriale autonome respective.

Procuratura teritorială este condusă de către un procuror-șef și adjunctul sau, după caz, adjunctii săi conform competențelor stabilite de procurorul-șef. În cadrul procuraturii teritoriale pot fi constituite subdiviziuni conduse de adjunctul (adjuncții) procurorului-șef al procuraturii teritoriale.

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

Procurorul General are următoarele atribuții:

- a) reprezintă Procuratura în relațiile cu celelalte autorități publice, cu persoane juridice și fizice din țară și din străinătate;
- b) la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, numește în funcție procurorii;
- c) exercită controlul asupra activității procurorilor;
- d) stabilește domeniile de competență (atribuțiile) ale adjuncților săi;
- e) aprobă Regulamentul Procuraturii, care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;
- f) emite, în scris, ordine și dispoziții, aprobă regulamente și recomandări metodologice;
- f¹) dispune cu privire la instituirea și modalitatea de administrare a sistemelor informaționale, registrelor și bazelor de date, destinate activității instituției;
- g) stabilește, cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor, structura internă a procuraturilor;
- g¹) la sesizarea Ministerului Justiției, depusă în conformitate cu prevederile art. 271 alin. (3) din Legea nr. 151/2015 cu privire la Agentul guvernamental, verifică dacă, la înfăptuirea justiției, judecătorul sau, după caz, procurorul a admis acțiuni sau inacțiuni care întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni, ce au atras încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale unei persoane și au dus la una dintre consecințele prevăzute la art. 2007 alin. (1) lit. c) Cod civil;
- h) solicită acordul pentru pornirea urmăririi penale sau, după caz, pornește urmărirea penală în cazurile prevăzute de lege;
- i) sesizează Curtea Constituțională în condițiile legii;
- j) organizează și implementează sistemul de control intern managerial și poartă răspundere managerială pentru administrarea bugetului instituției și a patrimoniului public aflat în gestiune;
- k) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

Procurorul General numește adjuncții săi, le repartizează acestora domeniile de competență și stabilește ordinea substituirii sale de către adjuncți în cazul absenței sau al imposibilității de exercitare a funcțiilor sale. În cazul în care Procurorul General nu a stabilit ordinea substituirii sale de către adjuncți, funcțiile Procurorului General vor fi exercitate de drept de către adjunctul cu cea mai mare vechime în funcția de procuror. Procurorul General prezintă Parlamentului anual, pînă în data de 31 martie a anului în curs, un raport despre activitatea Procuraturii în anul precedent.

Procurorul General și adjuncții acestuia, conform competențelor stabilite, sunt conducători ai Procuraturii. Șefii subdiviziunilor Procuraturii Generale organizează și coordonează activitatea subdiviziunilor pe care le conduc conform competențelor

stabilite. Procurorul-șef al procuraturii specializate sau al celei teritoriale organizează și coordonează activitatea procuraturii pe care o conduce.

În cadrul sistemului Procuraturii din Republica Moldova, Procurorul General, adjuncții Procurorului General, conducătorii procuraturilor specializate și procuraturilor teritoriale, inclusiv procurorii ordinari au atribuții funcționale și atribuții procesuale.

Atribuțiile și competențele funcționale sunt cele referitoare la exercitarea atribuțiilor de funcție, altele decât atribuțiile și competențele procesuale așa cum acestea sunt determinate în Codul de procedură penală, motive din care, Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și Regulamentul Procuraturii determină ierarhia procesuală a procurorilor și ierarhia funcțională din cadrul Procuraturii Republicii Moldova.

Indicațiile procurorului ierarhic superior se formulează în scris, în conformitate cu legea și sunt obligatorii pentru procurorii ierarhic inferiori. Procurorul ierarhic inferior poate solicita motivarea indicațiilor procurorului ierarhic superior. Procurorul are dreptul să refuze executarea unei indicații care este vădit ilegală și are obligația să o conteste la procurorul ierarhic superior procurorului care a emis-o.

Procurorul-șef al procuraturii specializate sau al celei teritoriale organizează și coordonează activitatea procuraturii pe care o conduce. Procurorii cu funcții de conducere coordonează și verifică activitatea personalului din subordine, conform atribuțiilor prevăzute de lege, regulamente, ordine ale Procurorului General. Procurorii, precum și funcționarii publici, funcționarii publici cu statut special, specialiștii și personalul tehnic din cadrul Procuraturii se subordonează ierarhic Procurorului General.

Procurorii, precum și funcționarii publici, funcționarii publici cu statut special, specialiștii și personalul tehnic din cadrul Procuraturii Anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale se subordonează ierarhic și conducătorilor procuraturilor respective.

Procurorii și funcționarii publici, funcționarii publici cu statut special, specialiștii și personalul tehnic din cadrul procuraturilor teritoriale se subordonează ierarhic și conducătorului procuraturii respective. Procurorii, funcționarii publici, precum și funcționarii publici cu statut special, specialiștii și personalul tehnic din cadrul subdiviziunilor Procuraturii Generale se subordonează ierarhic conducătorului subdiviziunii respective care organizează, coordonează, controlează și răspunde de activitatea acestora.

Funcționarii publici și personalul tehnic ai subdiviziunilor din componența Aparatului Procuraturii Generale se subordonează șefului subdiviziunii corespunzătoare, care organizează, coordonează, controlează și răspunde de

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

activitatea acestora. Conducătorii subdiviziunilor Procuraturii Generale din subordinea Aparatului Procuraturii Generale, precum și angajații acestora, se subordonează șefului Aparatului Procuraturii Generale, care organizează, coordonează, controlează și răspunde de activitatea acestora.

Structura Procuraturii Generale, a procuraturilor specializate și a procuraturilor teritoriale, precum și reședința acestora, se stabilesc și se modifică de Procurorul General, cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor.

Procuratura Generală are următoarea structură:

Procurorul General:

Adjuncții Procurorului General;

Direcția cooperare internațională și integrare europeană:

- Secția asistență juridică internațională
- Secția protocol, cooperare internațională și integrare europeană

Direcția urmărire penală și criminalistică:

- Secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale
- Secția combaterea traficului de ființe umane
- Secția tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice
- Secția combatere tortură

Direcția judiciară:

- Secția unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată
- Secția reprezentare a învinuirii în Curtea Supremă de Justiție
- Secția reprezentare în procedurile nonpenale și implementare CEDO

Direcția politici, reforme și protecția intereselor societății:

- Secția politici, reforme și management al proiectelor
- Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice
- Secția justiție juvenilă
- Secția analiză criminologică, avizare și propuneri de legiferare
- Secția controlul activității speciale de investigații și asigurarea regimului secret

Procurori pentru misiuni speciale;

Serviciu protecția datelor cu caracter personal;

Serviciul de audit intern;

Inspectia procurorilor;

Aparatul Procuraturii Generale:

- Secția resurse umane
- Secția relații publice
- Secția secretariat, petiții și audiență

Direcția finanțe și administrare:

- Secția finanțe și contabilitate

- Secția achiziții publice și logistică

Procuraturile specializate sunt:

❖ Procuratura Anticorupție

❖ Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Procuraturile specializate pot avea oficii teritoriale sau reprezentanțe în teritoriu, care se înființează de către Procurorul General la propunerea procurorului-șef al procuraturii specializate, cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor.

Procuraturile teritoriale activează, de regulă, în circumscripțiile instanțelor judecătorești, conform competenței teritoriale administrative.

Procuratura municipiului Chișinău include oficiile: Oficiul Principal, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Oficiul Botanica, Oficiul Buiucani, Oficiul Centru, Oficiul Ciocana și Oficiul Rîșcani.

Procuratura UTA Găgăuzia include oficiile: Oficiul Central, Oficiul Ceadâr-Lunga, Oficiul Comrat și Oficiul Vulcănești.

Procurorul General, cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor, în funcție de necesitățile instituționale, în scopul eficientizării organizării interioare a activității Procuraturii, este în drept să creeze noi subdiviziuni structurale în cadrul Procuraturii Generale, a procuraturilor specializate și a procuraturilor teritoriale, cât și procuraturi teritoriale, în limita numărului de personal al Procuraturii, aprobat de Parlament în conformitate cu art.7 alin. (3) din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură.

Pe parcursul exercitării mandatului – 29.11.2019 – 05.10.2021, la solicitarea și inițiativa Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, Consiliul Superior al Procurorilor a încuviințat intervenții în structura sistemului Procuraturii prin 8 (opt) hotărâri după cum urmează:

- Hotărârea CSP nr. 1-10/2020 din 30.01.2020;
- Hotărârea CSP nr. 1-23/2020 din 05.03.2020;
- Hotărârea CSP nr. 1-37/2020 din 28.05.2020;
- Hotărârea CSP nr. 1-60/2020 din 09.07.2020;
- Hotărârea CSP nr. 1-66/2020 din 24.07.2020;
- Hotărârea CSP nr. 1-81/2020 din 10.09.2020;
- Hotărârea CSP nr. 1-88/2020 din 01.10.2020;
- Hotărârea CSP nr. 1-72/2021 din 24.06.2021.

În principal, prin hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor menționate *supra*, CSP și-a exprimat acordul privind efectuarea de remanieri în structura Procuraturii prin:

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

- ✓ majorarea statului de personal în cadrul Procuraturii raionului Cahul cu 1 unitate procuror și transformarea a 10 unități de procuror în Procuratura mun. Chișinău în 10 unități de adjunct al Procurorului – șef al Procuraturii mun. Chișinău și completarea statelor de personale ale oficiilor Procuraturii mun. Chișinău cu câte 2 unități de adjunct al Procurorului – șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef - adjunct al Oficiului;
- ✓ crearea în cadrul Procuraturii mun. Chișinău a Oficiului reprezentare a învinuirii în instanța de judecată prin instituirea funcțiilor noi din contul unităților existente și urmare a reducerii funcțiilor de conducere de șef – adjunct al oficiilor teritoriale ale Procuraturii mun. Chișinău;
- ✓ instituirea în cadrul Procuraturii anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a câte una funcție de adjunct al procurorului – șef din contul reducerii a câte una unitate de procuror în procuraturile specializate respective;
- ✓ reorganizarea Oficiului Principal al Procuraturii mun. Chișinău;
- ✓ transferul Secției relații publice și Secției secretariat în subordinea directă a Procurorului General cu excluderea din organigrama Procuraturii Generale a Aparatului Procuraturii Generale cu funcția publică de conducere de nivel superior – șef al Aparatului Procuraturii Generale;
- ✓ majorarea statelor de personal din cadrul Secției relații publice, Secției achiziții publice și logistică și Secției secretariat din cadrul Procuraturii Generale;
- ✓ transferul Secției asistență juridică internațională în cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică, transferul Secției protocol, cooperare internațională și integrare europeană în subordinea Procurorului General, crearea Secției elaborări normative și politici instituționale ca urmare a reorganizării a două subdiviziuni prin contopire, instituirea Secției cauze excepționale urmare a reducerii a două funcții de procuror pentru misiuni speciale din cadrul Procuraturii Generale.

La începutul anului 2020 statele de personal ale Procuraturii Generale prevedeau 4 unități de procurori pentru misiuni speciale, care erau asistați de către un specialist (cancelarie). Până în luna martie 2020 aceste funcții au fost suplinite cu personal, iar ulterior unul din procurorii pentru misiuni speciale a avansat în funcție de șef într-o altă subdiviziune. La 28.12.2020 un alt procuror pentru misiuni speciale a demisionat din Procuratură. Astfel, către 01.01.2021 în cadrul Procuraturii Generale erau vacante 2 funcții de procurori pentru misiuni speciale.

1.2 Sistemul de control intern managerial – sistemul de management existent.

Prin control intern managerial se înțelege o monitorizare permanentă a activităților, cu un ansamblu de reguli de management aplicabil în oricare compartiment dintr-o structură și la nivelul tuturor entităților publice.

Sistemul de control intern managerial reprezintă în esență, un proces control al performanțelor obținute de entitatea publică în raport cu resursele (umane și materiale) disponibile, dar și cu obiectivele strategice și operaționale stabilite.

Sistemul de control intern managerial este echivalent cu noțiunea de management al entității publice, ceea ce determină responsabilitatea, în primul rând, a echipei de conducere a instituției asupra asigurării calității de implementare a standardelor de bună guvernare, cu toate consecințele care ar însoți un management eșuat sau defectuos.

Implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial în cadrul entităților publice la nivel central și local are în vedere realizarea a trei obiective generale:

1. **Obiective operaționale** – obiective legate de scopurile entității publice, cu privire la eficacitatea și eficiența funcționării acesteia, respectiv de utilizare în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență a resurselor, incluzând și obiectivele privind protejarea resurselor entității publice, de utilizare inadecvată sau cu pierderi;
2. **Obiective de raportare** – obiective cu privire la fiabilitatea informațiilor interne și externe, respectiv legate de ținerea unei contabilități adecvate, de calitatea informațiilor utilizate în entitatea publică sau difuzate către terți, precum și de protejarea documentelor împotriva a două categorii de fraude: disimularea fraudei și distorsionarea rezultatelor;
3. **Obiective de conformitate** – obiective privind conformitatea cu legile, regulamentele și politicile interne, respectiv legate de asigurarea că activitățile entității se desfășoară în conformitate cu obligațiile impuse de legi și regulamente, precum și cu respectarea politicilor interne.

În Republica Moldova răspunderea managerială și sistemul de control intern managerial este reglementată prin Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern și Standardele naționale de control intern în sectorul public (SNCI), aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189/2015.

Potrivit Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern și SNCI, responsabilitatea primară pentru implementarea SNCI revine managerului entității publice, care oferă *tonul de vârf*, influențând integritatea, etica și alți factori ai unui mediu de control pozitiv.

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

În cadrul sistemului Procuraturii responsabilitatea pentru implementarea Standardelor Naționale de Control Intern Managerial revine Procurorului General, la nivel de sistem și în calitate de manager al Procuraturii Generale, și procurorilor șefi la nivelul procuraturilor specializate și procuraturilor teritoriale.

Din totalitatea documentației analizate în cadrul activităților Comisiei, s-a constatat că Procuratura Republicii Moldova a inițiat procedura de monitorizare și autoevaluare a sistemului de control intern managerial pentru anul 2019, fiind întocmit primul raport de evaluare a sistemului de control intern managerial pentru anul 2019 urmat de semnarea la data de 02.03.2020 a Declarației de răspundere managerială asumată de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

Autoevaluarea propriu – zisă a sistemului intern de control managerial a fost formalizată doar pentru anul 2020 prin Ordinul Procurorului General nr. 9/28 din 19.01.2021, la data de 25.02.2021 fiind întocmit Raportul de autoevaluare a sistemului de control intern managerial și semnată Declarația de răspundere managerială pentru anul 2020.

Ulterior, prin Ordinul Procurorului General nr. 28/8 din 29.03.2021 coordonarea activităților de organizare, menținere și dezvoltare a sistemului de control intern managerial în cadrul Procuraturii a fost pusă în sarcina Direcției politici, reforme și protecția intereselor societății a Procuraturii Generale, fiind stabilită elaborarea anuală a raportului consolidat de autoevaluare a sistemului intern de control managerial pentru întreg sistemul Procuraturii.

Potrivit declarațiilor de răspundere managerială semnate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo pentru anii 2019 – 2020, **în cadrul Procuraturii Republicii Moldova este implementat sistemul de control intern managerial în baza managementului riscurilor**, același sistem de management fiind implementat în continuare și în anul 2021, potrivit Declarației de răspundere managerială semnată la 01.03.2022 de către Procurorul General interimar Dumitru Robu.

Din analiza Rapoartelor de autoevaluare a sistemului de control intern managerial întocmite pentru anii 2019 – 2021 rezultă că în perioada anilor 2019 - 2021, **Procuratura Republicii Moldova dispune de un sistem de management formalizat bazat pe principiile de management al riscurilor, sistemul de control intern managerial implementat fiind parțial conform cu standardele naționale de control intern managerial.**

Astfel, conform Notelor informative cu privire la deficiențele constatate ca urmare a autoevaluării sistemului de control intern managerial în cadrul Procuraturii, pentru perioada de activitate 2020 – 2021, au fost identificate mai multe deficiențe,

care arată un grad insuficient de atingere a obiectivelor sistemului de control intern managerial.

Cele mai importante dintre deficiențele constatate se referă la:

- ***SNCI 1. Etica și integritatea*** – dacă în cazul procurorilor există un cod de etică care determină comportamentul acestora, în cazul altor categorii de angajați ai Procuraturii Republicii Moldova, nu a fost elaborat un cod de etică. Deși subdiviziunea desemnată responsabilă de evaluarea sistemului intern de control managerial a notificat despre această deficiență încă la începutul anului 2021, ca urmare a autoevaluării sistemului de control intern managerial pentru anul 2020, procesul de elaborare a unui cod de etică al funcționarilor publici din cadrul Procuraturii Republicii Moldova în anul 2021, nu a demarat. Elaborarea unui cod de etică al funcționarilor publici din cadrul Procuraturii Republicii Moldova se impune cu precădere în special pentru funcționarii publici și funcționarii publici cu statut special din cadrul Inspecției procurorilor, precum și pentru alți funcționari (specialiști, specialiști principali) care nu beneficiază de instruire, inclusiv în domeniul eticii și integrității, livrate de Institutul Național al Justiției pentru procurori și consultanții procurorilor. Astfel, angajații Procuraturii Republicii Moldova, alții decât procurorii și consultanții procurorilor, rămân în afara procesului de instruire continuă în domeniul eticii și integrității. La fel, în contextul SNCI 1, în anul 2020 în temeiul Ordinului Procurorului General nr. 49/28 din 25.05.2020 a fost inițiată procedura de management al riscurilor instituționale de corupție în Procuratura Republicii Moldova, fiind constituit Grupul de lucru responsabil de realizarea acestei proceduri. Una dintre recomandările Grupului de lucru respectiv, indicate în Raportul privind rezultatele evaluării interne a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii Republicii Moldova a fost implementarea procedurii de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative emise în cadrul Procuraturii. **Deși prin Ordinul Procurorului General nr. 76/28 din 17.08.2020 s-a instituit procedura de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative aprobate la nivel de sistem / instituție, fiind desemnată și subdiviziunea responsabilă din cadrul Procuraturii Generale și anume Secția analiză criminologică, avizare și propuneri de legiferare, pe parcursul perioadei anului 2020 (după data emiterii ordinului) și pe parcursul anului 2021, nici un proiect de act normativ intern nu a fost supus expertizei anticorupție.**
- ***SNCI 2. Funcții, atribuții și sarcini*** – potrivit rapoartelor de autoevaluare pentru perioada 2019 – 2021, atribuțiile funcționarilor publici din cadrul Procuraturii sunt reglementate de prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la

funcția publică și statutul funcționarilor publici, Regulamentul privind organizarea activității funcționarilor publici și a personalului tehnic în cadrul Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 48/28 din 07.12.2016 și Regulamentul cu privire la ocuparea funcției publice în Procuratură, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 41/28 din 04.09.2017, toate aceste documente fiind învechite, care nu mai satisfac exigențele actuale. **Concomitent, deși documentele menționate *ante aparent determină atribuțiile personalului Procuraturii, pentru perioada supusă evaluării s-a constatat că nu toate subdiviziunile structurale ale Procuraturii dispun de dispoziții de repartizare a sarcinilor de lucru a personalului angajat. În cadrul Procuraturii Republicii Moldova, în perioada de activitate a Domnului Alexandr Stoianoglo în calitate de Procuror General nu existau fișe de post pentru funcțiile incluse în statele de personal și organigrama Procuraturii Republicii Moldova.*** Dacă în cazul procurorilor, atribuțiile de funcție, responsabilitățile și principalele competențe sunt stabilite prin Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și Codul de procedură penală, pentru funcțiile administrative din cadrul Procuraturii Republicii Moldova, inclusiv pentru funcția de consultant al procurorului și pentru alte funcții publice, inclusiv cu statut special, nu existau fișe de post și nici alte acte interne care să determine limitele de competență și atribuțiile de funcție din cadrul Procuraturii Republicii Moldova. Procesul de elaborare și aprobare a fișelor de post a fost inițiat în prima jumătate a anului 2021, însă acest proces nu a fost finalizat. Reieșind din informarea comunicată de către Șeful Aparatului Procuraturii Generale Doamna Oxana Țurcanu, fișele de post pentru funcțiile din cadrul Procuraturii Republicii Moldova, cu excepția procurorilor, a căror atribuții și competențe, inclusiv responsabilitățile funcției sunt stabilite prin Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și Codul de procedură penală, vor fi implementate începând cu luna Mai 2022, odată cu punerea în aplicare a noii structuri / organigrame a Procuraturii Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea CSP nr. 1-26/2022 din 10.02.2022.

- ***SNCI 6. Împuterniciri delegate*** – conform rapoartelor de autoevaluare pentru perioada 2019 – 2021, **în cadrul Procuraturii Republicii Moldova, nu este efectuată o evaluare (internă/externă) a modului de delegare a împuternicirilor.** Reieșind din notele informative comunicate Comisiei, se constată că potrivit Ordinului Procurorului General nr.9/36 din 29.02.2016 cu privire la modificarea și completarea Instrucțiunii privind rolul și atribuțiile conducătorilor subdiviziunilor Procuraturii Generale și a procurorilor teritoriali și specializați în exercitarea și conducerea urmăririi penale, au fost

stabiliți factorii de care trebuie să țină cont procurorul-șef la repartizarea sesizărilor și cauzelor penale în cadrul subdiviziunii sau a procuraturii pe care o conduce, ulterior, prin Ordinul Procurorului General nr. 56/6/1 din 17.09.2021 s-au aprobat Instrucțiunile privind rolul și atribuțiile procurorilor – șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, ai procuraturilor specializate și teritoriale în exercitarea și conducerea urmăririi penale, procedură internă care stabilește limitele de competențe ale procurorilor – șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, ai procuraturilor specializate și teritoriale exclusiv în exercitarea și conducerea urmăririi penale, lipsind criteriile clare de delegare a împuternicirilor în alte domenii de activitate decât exercitarea și conducerea urmăririi penale. Respectiv, este conturată percepția că delegarea împuternicirilor pentru celelalte domenii de competență ale Procuraturii rămâne la discreția procurorului-șef, fără a exista criterii clar stipulate în acest sens și o predictibilitate a acțiunilor conducătorului subdiviziunilor structurale. **Mai mult, este de remarcat că în cadrul Procuraturii nu există un mecanism de evaluare a modului în care sunt repartizate sarcinile de lucru.** Acest fapt este necesar în vederea evaluării dacă în procesul de repartizare a sarcinilor de muncă, au fost stabilite criterii obiective care au la bază principiul transparenței, echității, corectitudinii, competențelor profesionale, precum și prevenirea eventualilor factori de risc. Organizarea procesului de lucru în domeniul judiciar în cadrul Procuraturii Republicii Moldova este reglementată prin Ordinul Procurorului General nr. 2/21 din 02.01.2018 cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești, modificat prin Ordinul Procurorului General nr. 23/7 din 01.03.2021. **Cu toate acestea, procedurile stabilite prin Ordinul Procurorului General nr. 2/21 din 02.01.2018, modificat prin Ordinul Procurorului General nr. 23/7 din 01.03.2021, nu stabilesc criterii clare de repartizare a sarcinilor de muncă a procurorilor la etapa de judecare a cauzelor penale în instanțele de judecată.** De menționat, că în cadrul Procuraturii Republicii Moldova procesul de evaluare a modului de delegare a împuternicirilor are loc în cazul evaluării performanțelor procurorilor – șefi de către Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, care candidează pentru un nou mandat la o funcție de conducere, precum și în cazul efectuării controlului activității procuraturilor teritoriale și specializate. **Se constată astfel, că în cadrul Procuraturii Republicii Moldova preponderent se aplică controalele *ex-post* (de detectare), lipsind controalele *ex-ante* (de prevenire) și curente.**

- ***SNCI 11. Documentarea proceselor*** - în cadrul autoevaluării sistemului de control intern managerial al Procuraturii s-a constatat că Standardul cu privire la descrierea proceselor nu este realizat integral. Preponderent, în calitate de descriere a proceselor de bază este considerat cadrul normativ instituțional (regulamente, ghiduri, instrucțiuni, circulare) sau cadrul normativ național (coduri, legi, hotărâri ale Guvernului), care reglementează domeniile de activitate a angajaților. Or, cu excepția modelului de descriere a procesului de lucru „Aplicarea arestului preventiv”, elaborat cu suportul experților contractați de Programul Consiliului Europei Promovarea unui sistem de justiție penală bazată pe drepturile omului în Republica Moldova, alte procese de bază din activitatea Procuraturii, nu sunt descrise. În speță, autoevaluarea sistemului de control intern managerial al Procuraturii a identificat insuficiența reglementării procesului de examinare de către procurori a cererilor, demersurilor și plângerilor în ordinea stabilită de prevederile art. 244 - 247 și respectiv art. 298-299² Cod de procedură penală, ceea ce indică la necesitatea revizuirii cadrului normativ în acest domeniu de activitate și descrierea proceselor respective în conformitate cu SNCI 11.
- ***SNCI 12. Divizarea obligațiilor și responsabilităților*** - Conform conținutului SNCI 12, *entitatea publică elaborează și implementează o politică adecvată privind funcțiile sensibile. În vederea realizării acestui exercițiu, entitatea publică: a) identifică funcțiile considerate ca fiind sensibile; b) întocmește lista funcțiilor sensibile și lista salariatilor care ocupă funcții sensibile (inventarul funcțiilor sensibile); c) stabilește o politică de rotație pe cât este posibil a angajaților care ocupă astfel de funcții.* Documentul de politică a funcțiilor sensibile va tinde să ofere sistemului Procuraturii o abordare mai eficientă a subiectului funcțiilor sensibile, fiind îndreptată atenția către examinarea activităților generatoare de riscuri și a vulnerabilităților organizaționale. Scopul Politicii privind funcțiile sensibile constă în stabilirea unui cadru unitar de desfășurare a activităților de identificare și gestionare corespunzătoare a funcțiilor sensibile, prin asigurarea unor măsuri adecvate de control a riscurilor asociate funcțiilor sensibile. **În cadrul Procuraturii Republicii Moldova lipsește un document de politică a funcțiilor sensibile în cadrul sistemului Procuraturii.**
- ***SNCI 14. Comunicarea*** – prin Dispoziția Procurorului General nr. 83/28 din 26.10.2020 a fost aprobată Strategia de comunicare externă a sistemului Procuraturii, care, de la data elaborării și aprobării sale, nu a fost aplicată în practică, iar obiectivele de dezvoltare strategică a comunicării externe, nu au fost atinse. Subdiviziunea desemnată responsabilă – secția relații publice din cadrul Procuraturii Generale nu a elaborat un plan operațional de acțiuni

privind implementarea Strategiei de comunicare externă a sistemului Procuraturii, fapt care determină diminuarea eficienței acestui document de politici în procesul de comunicare externă. **Procuratura Republicii Moldova nu dispune de careva documente de politici interne care ar reglementa procesul de comunicare instituțională.** Este de remarcat că în luna Septembrie 2021 a fost elaborat Studiul cu privire la dezvoltarea mecanismelor de comunicare și a surselor de informare a angajaților Procuraturii în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, principala recomandare a acestui studiu fiind elaborarea unei strategii de comunicare internă în cadrul sistemului Procuraturii.

- ***SNCI 15. Monitorizarea continuă*** – conform prevederilor art.14 din Legea nr. 229 / 2010 privind controlul financiar public intern, managerul entității publice asigură instruirea persoanelor implicate în procesul implementării sistemului de control intern managerial. Managerul entității publice desemnează subdiviziunea organizațională responsabilă de coordonarea activităților de organizare și menținere a controlului intern managerial în cadrul entității. Acest fapt rezultă și din pct.5 din Regulamentul privind autoevaluarea, raportarea sistemului de control intern managerial și emiterea Declarației de răspundere managerială, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.4 din 09.01.2019, potrivit căruia, *managerul entității publice desemnează persoana sau subdiviziunea organizațională responsabilă de coordonarea activităților de organizare, menținere și dezvoltare a sistemului de control intern managerial în cadrul entității publice.* De remarcat că prin Ordinul Procurorului General nr. 9/28 din 19.01.2021 s-a inițiat doar procedura de autoevaluare a sistemului intern de control managerial pentru anul 2020, și abia prin Ordinul Procurorului General nr. 28/8 din 29.03.2021 s-a determinat subdiviziunea din cadrul Procuraturii Generale responsabilă de coordonarea activităților de organizare, menținere și dezvoltare a sistemului intern de control managerial, fiind pusă în sarcina subdiviziunilor structurale ale Procuraturii raportarea periodică despre organizarea și implementarea procedurilor de control intern managerial.

În conformitate cu legislația în vigoare, controlul intern managerial este în responsabilitatea conducătorilor entităților publice, care au obligația proiectării, implementării și dezvoltării continue a acestuia.

Cu referire standardele de organizare a managementului Procuraturii, Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) s-a expus în avizul (2012) nr.7, fiind evidențiată necesitatea aplicării managementului bazat pe rezultat, *in concreto* în aviz este menționat că. *baza de evaluare a performanței și de alocare*

a resurselor o constituie efectele și rezultatele (a se vedea AVIZ (2012) nr. 7, § 54, <https://rm.coe.int/1680748227>).

De asemenea, organul consultativ, care stabilește standarde regional acceptate de organizare a managementului Procuraturii, în avizul (2012) nr.7 din 26-27.11.2012 dedicat acestui subiect, a menționat că, *indiferent de sistemul de management adoptat de diversele State Membre, procurorii trebuie să se asigure întotdeauna că resursele care le sunt puse la dispoziție sunt folosite în mod eficient și economic și că există mecanisme adecvate de control și urmărire*. (a se vedea AVIZ (2012) nr. 7, § 51, <https://rm.coe.int/1680748227>).

Mai mult, CCPE în același aviz a specificat că, evaluarea îndeplinirii sau nu a obiectivelor parchetelor trebuie să fie întotdeauna urmată de decizii privind măsurile concrete ce urmează a fi luate de respectivul parchet. (a se vedea AVIZ (2012) nr. 7, § 57, <https://rm.coe.int/1680748227>).

În cazul Procuraturii Republicii Moldova, în perioada exercitării mandatului de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, deși subdiviziunea responsabilă de coordonarea, monitorizarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial a semnalat aceste deficiențe serioase, fiind întocmite note informative adresate managerului superior - Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, acestea au rămas fără nici o atenție și fără nici o decizie adoptată, motive din care sistemul de control intern managerial în fiecare an a fost marcat de aceleași vulnerabilități.

Un alt aspect relevant pentru procesul de evaluare derulat de către Comisie este identificarea modului în care în cadrul Procuraturii Republicii Moldova s-a realizat punerea în aplicare a prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, care stabilesc că, *pentru promovarea unei bune guvernări a entităților publice, se implementează controlul financiar public intern, care include: a) controlul intern managerial; b) auditul intern; c) coordonarea și armonizarea centralizată*.

La acest capitol, Comisia a constatat că, prin Ordinul Procurorului General nr. 39/8 din 01.06.2021 a fost aprobată Carta de audit intern din cadrul Procuraturii Generale, controlul asupra executării ordinului indicat fiind asumat de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo. Concomitent, având în vedere aprobarea Cartei de audit intern, prin Ordinul Procurorului General nr. 50/8/1 din 25.06.2021 s-a abrogat Ordinul Procurorului General nr. 139/8 din 07.06.2006 privind aprobarea Regulamentului cu privire la auditul intern.

De menționat că în structura Procuraturii Generale a Republicii Moldova este prevăzută subdiviziunea – Serviciul de audit intern în sarcina căreia cade realizarea misiunilor de audit intern, care au drept scop monitorizarea și evaluarea sistemului de audit intern din cadrul Procuraturii Republicii Moldova.

Carta de audit intern determină activitățile subdiviziunii de audit intern, care este direct responsabilă de evaluarea eficienței și eficacității sistemului de control intern managerial, evaluarea riscurilor, inclusiv a riscurilor de fraudă și corupție, precum și modul în care Procuratura gestionează aceste riscuri.

Verificând modul în care s-a realizat monitorizarea și evaluarea sistemului de control intern managerial în cadrul Procuraturii în perioada exercitării mandatului de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, Comisia a determinat că prin Ordinul Procurorului General nr. 40/13 din 08.06.2021 s-a dispus inițierea misiunii de audit intern pentru aprecierea conformității sistemului de control intern managerial în cadrul Procuraturii Generale, fiind autorizat auditorul intern Alexandr Voloșin din cadrul Serviciului de audit intern al Procuraturii Generale să întreprindă acțiunile necesare întru efectuarea misiunii de audit intern în perioada 09.06.2021 – 13.07.2021.

Un raport final de audit intern întocmit în rezultatul misiunii de audit dispuse prin Ordinul Procurorului General nr. 40/13 din 08.06.2021 și care să fie aprobat de către Procurorul General și înregistrat în evidențele Procuraturii Generale, **nu există.**

Aceste constatări justifică concluzia că în perioada supusă evaluării sistemul de control intern managerial înregistrează dificultăți în partea care se referă la atingerea obiectivelor sistemului de control intern managerial, atât timp cât anumite procese serioase și necesare atingerii obiectivelor operaționale nu au fost inițiate sau finalizate eficient și efectiv.

1.3 Planificarea activității și modul de stabilire a obiectivelor operaționale

Analizând documentele de politici aprobate la nivel de instituție se constată că obiectivele strategice ale Procuraturii Republicii Moldova au fost stabilite în diferite documente aprobate la nivel național și instituțional și anume:

- ❖ Strategia pentru asigurarea independenței și integrității în sectorul justiției pentru anii 2021–2024;
- ❖ Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018–2022;
- ❖ Planul operațional de acțiuni al Procuraturii Republicii Moldova pentru realizarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 39/28 din 06.09.2018;
- ❖ Strategia națională antidrog pentru anii 2020-2027;
- ❖ Planul național de acțiuni antidrog pentru anii 2020-2021;
- ❖ Planul de Dezvoltare Strategică (PDS) a Procuraturii pentru anii 2016-2020;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

- ❖ Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii Republicii Moldova pentru anii 2021-2025;
- ❖ Strategia de comunicare externă a sistemului Procuraturii Republicii Moldova;
- ❖ Strategia de management al riscurilor.

Prin conceptul de management promovat odată cu scrisoarea de intenție la accederea în funcția de Procuror General, Domnul Alexandr Stoianoglo a evidențiat obiectivele strategice privind dezvoltarea Procuraturii și anume:

- consolidarea nivelului profesional al procurorilor și funcționarilor publici din Sistemul Procuraturii;
- promovarea valorilor capabile să sporească gradul de integritate al angajaților Procuraturii;
- îmbunătățirea managementului operațional în procesul exercitării și conducerii urmăririi penale;
- identificarea și soluționarea cazurilor (și cauzelor) de aplicarea neunitară a prevederilor legale în activitatea procurorilor;
- promovarea tehnologiilor informaționale;
- sporirea nivelului de transparență în activitatea procurorului și îmbunătățirea nivelului de conlucrare cu mass-media, cu structurile de profil naționale și de peste hotare, cu partenerii de dezvoltare etc.

Parte dintre aceste obiective strategice, la intrarea în exercițiul mandatului, deja se regăseau în documentele de politici strategice aprobate la nivel instituțional și la nivel național, iar marea parte din activitățile planificate care urmăreau scopul schimbării modului de activitate și de gestiune a activităților Procuraturii, au rămas a fi doar parte din planuri și strategii, nefiind realmente realizate.

Prin Ordinul Procurorului General nr.103/28 din 30.12.2020 a fost aprobat Regulamentul cu privire la planificarea, monitorizarea și raportarea activității Procuraturii, care stabilește modul de aplicare la nivel instituțional a instrumentelor de management ce se referă la organizarea procesului de planificare, monitorizare, evaluare și raportare a activității Procuraturii, în concordanță cu propria misiune, prioritățile și obiectivele strategice, în scopul obținerii performanței, în condiții de regularitate și transparență

Analizând rapoartele interne semestriale și anuale de activitate pentru perioada 2019 – 2021 și rapoartele de autoevaluare a sistemului intern de control managerial, întocmite în perioada Decembrie 2019 – Septembrie 2021 și comunicate Comisiei, inclusiv urmare a interviului desfășurat cu participarea Domnului Gheorghe Borș, procuror-șef interimar al Secției politici, reforme și management al proiectelor a Procuraturii Generale și Doamnei Mariana Cherpec, procuror delegat

în Secția politici, reforme și management al proiectelor a Procuraturii Generale, s-a constatat că gradul de executare a documentelor de politici strategice este destul de anevoios.

Deși la data desemnării Domnului Alexandr Stoianoglo în funcția de Procuror General era în vigoare Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii și Consiliului Superior al Procurorilor pentru anii 2016-2020, un Raport comprehensiv privind rezultatele implementării acestui program la finele anului 2020, *nu a fost aprobat*.

Rapoartele de activitate ale Procuraturii pentru anul 2019 și anul 2020 se rezumă la activitățile desfășurate per ansamblu de Procuratură, însă un document coagulat în care să se regăsească analiza realizărilor prevăzute în Programul de dezvoltare strategică pentru perioada 2016 – 2020 nu a fost comunicat Comisiei, cu excepția Raportului privind gradul de executare a Planului operațional al Procuraturii pentru anul 2020 în vederea realizării PDS pentru anii 2016-2020. Potrivit acestui document, se constată că pentru anii 2016 – 2020, PDS a fost realizat doar în proporție de 67,5%, fiind accentuată necesitatea elaborării unei analize a gradului de implementare a PDS pentru anii 2016 -2020 și a impactului măsurilor realizate în raport cu obiectivele stabilite. Un asemenea document final, Comisiei nu a fost prezentat.

Elaborarea și aprobarea Programului de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru perioada 2021 – 2025, face parte din activitatea de planificare, așa cum este determinat prin Hotărârea Guvernului nr. 176/2011 cu privire la aprobarea Metodologiei de elaborare a programelor de dezvoltare strategică ale autorităților administrației publice centrale, iar elaborarea celorlalte documente de politici pentru Procuratura din Republica Moldova este una dintre atribuțiile Procuraturii Generale prevăzute la art. 8 alin. (3) din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură și Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern și Standardele Naționale de Control Intern Managerial.

În cadrul Procuraturii Republicii Moldova sunt aprobate planuri de activități pe anumite domenii speciale (apărarea drepturilor omului, antidrog, combaterea traficului de ființe umane etc). Toate aceste documente de planificare pe domenii specifice sunt derivate din documentele de politici aprobate la nivel național pentru domeniile respective cum ar fi: Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018– 2022; Strategia națională antidrog pentru anii 2020-2027; Planul național de acțiuni antidrog pentru anii 2020-2021; Strategia națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020 – 2025.

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

Cu referire la gradul de implicare a Procurorului General Alexandr Stoianoglo în activitatea operațională a Procuraturii Republicii Moldova, putem evidenția activitățile precum:

- organizarea de grupuri speciale de investigații pe anumite cauze sensibile;
- inițierea procedurilor de control a activității procuraturilor teritoriale și specializate;
- organizarea de ședințe operative privind anumite cauze penale.

Cu toate acestea, rezultatul stabilirii obiectivelor și implicării personale a Domnului Alexandr Stoianoglo în activitatea operațională nu poate fi considerat satisfăcător, atât timp cât o informare clară asupra finalității și modului de realizare a obiectivelor operaționale trasate nu s-a efectuat, fapt care face imposibilă aprecierea efectelor implicării personale a Domnului Alexandr Stoianoglo la stabilirea obiectivelor privind activitatea operațională a Procuraturii.

Cele menționate, permit de a constata un grad redus de implicare a conducătorului entității publice în activitatea de planificare operațională, aceasta fiind redusă doar la partea formală de semnare a documentelor de planificare, fiind constatată o lipsă a prestației de manager în ceea ce privește coordonarea activității de implementare a obiectivelor planificate, organizarea supravegherii executării, precum și a procesului de evaluare a progreselor în implementarea acțiunilor planificate.

Crearea grupului de control și monitorizare a unor cauze concrete, catalogate drept cauze politice sau de interes public, ar fi fost justificată obiectiv dacă ar fi existat criterii clare de identificare și determinare a cauzelor considerate politice și de sensibilitate publică.

La acest subiect trebuie să menționăm că prin scrisoarea nr. 6/1-4d/22 - 159 din 14.01.2022, Procuratura Generală a informat Comisia că, *se constată ca fiind neclare criteriile conform cărora dosarele menționate supra au fost clasificate ca fiind politice prin Dispoziția Procurorului General nr. 16 din 14.02.2020 (dispoziția se anexează). Mai mult, dispoziția respectivă nu are indicat pe câte file este lista cauzelor penale politice la care se referă acest act normativ și care trebuie să fie obiectul de lucru pentru grupurile de control formate din procurori. La fel Dispoziția nr.16 din 14 02.2020 emisă de Alexandr Stoianoglo, păstrată în cancelaria Procuraturii Generale, nu conține nici o anexă cu lista cauzelor penale clasificate ca fiind politice.*

În cadrul procedurii de evaluare, din explicațiile Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo făcute în cadrul audierii sale asupra Raportului de autoevaluare a activităților din 09.03.2022 și din actele suplimentare comunicate Comisiei de către acesta din urmă, Comisiei a devenit cunoscut că

grupul creat prin Dispoziția Procurorului General nr. 16 din 14.02.2020 a examinat o listă de cauze considerate politice sau sensibile, lista acestor cauze parvenind pe numele Procurorului General la data de 19.12.2019 sub semnătura dlui Pavel Grigoriuc, președinte al AO Dreptul la Dreptate, **listă - sesizare, care nu se regăsește în evidențele Procuraturii Generale. Mai mult, mențiunea despre lista prezentată de dl Pavel Grigoriuc nu se regăsește nici în preambulul Dispoziției nr.16 din 14.02.2020, semnată de către Procurorul General (suspendat de drept).**

La acest capitol însă, în aceeași scrisoare nr. 6/1-4d/22 - 159 din 14.01.2022 Procuratura Generală a comunicat Comisiei că, **de către grupul de control și monitorizare instituit în vederea verificării cauzelor penale declarate ca fiind cu tentă politică, nu a fost întocmit un raport final pe marginea cauzelor penale studiate. De menționat că astfel de acte nu se regăsesc în cancelaria Procuraturii Generale sau a subdiviziunilor structurale ale instituției.**

Crearea în cadrul Procuraturii Generale a subdiviziunii – Secția cauze excepționale, inițiativă care inițial a fost justificată prin necesitatea concentrării investigării cauzelor complexe și de rezonanță socială sporită de către o subdiviziune structurală distinctă în subordinea Procurorului General, putea fi considerată o inițiativă necesară, dacă locul acestei subdiviziuni în organigrama Procuraturii Generale ar fi fost determinat altfel decât în subordinea directă a Procurorului General. Pe de altă parte, nu este judicioasă crearea unei secții specializate pe cauze excepționale, din moment ce deja există o procuratură specializată pe asemenea categorii de cauze (PCCOCS), precum ridică serioase dubii rezonabilitatea creării unei asemenea secții, atât timp cât cadrul legal existent nu determină noțiunea de cauze excepționale și modul de identificare a acestora. Altfel spus, inițiativele de planificare a activităților pe domenii sensibile nu au fost suficient argumentate și justificate din perspectiva reglementărilor legislative în vigoare. Subsecvent, cele menționate conturează situația în care acțiunile întreprinse de Domnul Alexandr Stoianoglo în calitate de Procuror General, preponderent au o conotație a unui comportament de simulare a activității, reprezentând începuturi ale unor procese care nu aveau o argumentare juridică corespunzătoare, nu aveau continuitate, erau însoțite de selectivitate în abordare și erau orientate în mare parte pentru a livra publicului senzația unei implicări serioase în investigații sau în politici de protejare sau restabilire a drepturilor fundamentale ale persoanelor.

1.4 Managementul comunicării interne și managementul comunicării externe.

În cadrul oricărei entități publice, trebuie să existe și să fie create condiții pentru organizarea unui sistem funcțional de comunicare internă și externă ca parte integrantă și inerentă a sistemului intern de control managerial.

Managementul comunicării interne presupune, înainte de toate, existența unor proceduri clare și predictibile care să determine modul în care se realizează comunicarea, schimbul de informații, livrarea de documente și raportarea asupra modului de realizare a sarcinilor și gradul de atingere a obiectivelor. Sistemul de raportare internă este necesar pentru monitorizarea progreselor atinse și este parte a procesului de evaluare a sistemului de control managerial.

Tipul, cantitatea și modalitatea documentării sunt determinate de către fiecare entitate în parte, în funcție de propriile necesități. Documentarea trebuie să fie suficient de detaliată pentru a permite revizuirea, monitorizarea și raportarea eficace a implementării / dezvoltării sistemului de control intern managerial.

Așa cum am menționat *ante*, la nivel de instituție și sistem, în cadrul Procuraturii Republicii Moldova nu există un document de politici care să reglementeze managementul comunicării interne.

Despre starea de fapt a lucrurilor în domeniul managementului comunicării interne, Comisia și-a putut crea o impresie doar reieșind din constatările și recomandările Studiului cu privire la dezvoltarea mecanismelor de comunicare și a surselor de informare a angajaților Procuraturii în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, elaborat în luna Septembrie 2021 de Secția politici, reforme și management al proiectelor din cadrul Direcției politici, reforme și protecția intereselor societății a Procuraturii Generale.

Potrivit acestui Studiu a fost determinat că principalele mijloace de comunicare în vederea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu utilizate la momentul actual în cadrul Procuraturii sunt:

✚ **Comunicarea verbală**, care se realizează prin intermediul interviurilor cu angajații, ședințele, briefingurile. În cadrul comunicării verbale, se ține cont de: cultura organizațională, experiențele comunicării anterioare, diverse motive care stau la baza relațiilor profesionale. Ședințele sunt cele mai utilizate instrumente în gestiunea activităților de mobilizare a echipei, de documentare și obținere a rezultatelor, deoarece scopul lor este luarea unor decizii concrete cu privire la pașii următori, responsabilități, termene limită ș.a. În general, ședințele sunt organizate într-un mod eficient, adică cu definirea obiectivelor clare, cu crearea agendei și distribuirea acesteia către participanți, cu delegarea responsabilităților pentru pregătirea punctelor de discuție și stabilirea unor limite de timp, etc. Din concluziile Studiului cu privire la dezvoltarea mecanismelor de comunicare și a surselor de informare a angajaților Procuraturii în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, elaborat în luna Septembrie 2021, rezultă deficiențe ale sistemului de comunicare verbală, *inter alia*:

➤ expunerile sunt confuze;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

- prezentările făcute în cadrul ședințelor operative sunt prea lungi, de aceea concizia, alături de claritate, sunt întotdeauna mult mai apreciate;
- în cadrul unor comunicări verbale, fie față în față, în cadrul ședințelor operative sau chiar și în cadrul briefing-ilor, prezentările sunt neconvingătoare;
- stilul de prezentare a informațiilor este deficitar.

În perioada supusă evaluării s-au desfășurat 61 ședințe săptămânale cu participarea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, suplimentar fiind planificate și desfășurate, în cadrul aceleiași perioade, alte 21 de ședințe tematice cu participarea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, care vizau cauze sau evenimente concrete. Totodată, conform informației prezentată de către Procuratura Generală, cu participarea Domnului Alexandr Stoianoglo, au fost organizate și desfășurate cca. 70 ședințe operative pe cauzele penale denumite generic Frauda bancară și Laundromat, precum și pe marginea altor cauze penale de sensibilitate publică. Un rezumat al acestor ședințe operative, Comisiei nu a fost prezentat.

✚ **Comunicarea scrisă** este realizată prin emiterea de ordine, dispoziții, instrucțiuni metodologice, circulare, rezoluții, regulamente ș.a. Conform Studiului menționat anterior, comunicarea scrisă în cadrul Procuraturii este eficientă, dat fiind că există circuite clare a documentelor, astfel încât comunicarea internă atât pe verticală, cât și pe orizontală, funcționează fără întrerupere și sunt transmise pe canale prestabilite. Documentele sunt întocmite corect având la bază scopul, oportunitatea și corespunderea tuturor cerințelor legale. Ordinile, dispozițiile, circularele, etc. trec mai multe etape ale procesului de scriere: generarea, sistematizarea, organizarea, redactarea, editarea, avizarea, aprobarea.

✚ **Comunicarea formală.** În cadrul Procuraturii sunt create canale formale de comunicare prin stabilirea unui sistem formal de responsabilități care respectă structura ierarhică a instituției. Ele sunt proiectate și gestionate pentru a permite transferul de informații între niveluri (pe verticală) și subdiviziuni (pe orizontală). Direcțiile formale de comunicare respectă relațiile stabilite în Procuratură, comunicarea desfășurându-se în general, pe trei direcții principale: *de sus în jos, de jos în sus și pe orizontală*. Comunicarea formală de sus în jos este folosită în principal pentru a influența opiniile, pentru a schimba atitudinile, pentru a pregăti angajații pentru schimbările din cadrul instituției. Această comunicare se completează cu comunicarea de jos în sus, care are ca emițători angajații și ca destinatari pe manageri. Comunicarea pe orizontală apare de regulă între persoane care ocupă poziții situate la același

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

nivel ierarhic în sistemul de management, între care există relații organizatorice de cooperare. De menționat că, în cadrul Procuraturii, de multe ori, comunicarea pe orizontală este puțin mai lentă. Probabil această situație se datorează în mare parte faptului că, nu întotdeauna se conștientizează necesitatea prezentării informațiilor între subdiviziuni, ca fiind vitală pentru atingerea unor scopuri. Documentele scrise în cadrul Procuraturii Republicii Moldova circulă prin intermediul poștei obișnuite a curierilor sau este transmisă prin poșta electronică internă. Actele cu caracter normativ sunt plasate periodic și pot fi accesate și utilizate de către personalul instituției în sistemul informațional intern “E-Biblioteca”. În temeiul art.12 din Legea nr.3/2016 cu privire la procuratură, Procurorul General și adjuncții acestuia, conform competențelor stabilite, sunt conducători ai Procuraturii. Șefii subdiviziunilor Procuraturii Generale organizează și coordonează activitatea subdiviziunilor pe care le conduc conform competențelor stabilite. Procurorul-șef al procuraturii specializate sau al celei teritoriale organizează și coordonează activitatea procuraturii pe care o conduce. Ordinele, dispozițiile și indicațiile privind organizarea și coordonarea activității Procuraturii, precum și instrucțiunile metodologice și de reglementare ale procurorilor menționați la alin.(1) sunt obligatorii pentru procurorii din subordine. Pe parcursul perioadei supuse evaluării, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a emis / aprobat și / sau semnat 26 indicații, observații, recomandări și instrucțiuni privind activitatea procurorilor. Este de remarcat că în cadrul Procuraturii Republicii Moldova sistemul de comunicare internă prin intermediul comunicărilor în formă scrisă are o aplicabilitate foarte largă și aparent calitativă, însă această formă de comunicare prezintă și unele deficiențe identificate în cadrul Studiului analizat de către Comisie:

- actele normative departamentale nu sunt supuse expertizei anticorupție, procedură obligatorie prevăzută prin Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legea integrității nr. 82 / 2017, fapt care creează anumite premize de materializare a unor riscuri, ce ar putea exercita o influență serioasă asupra activității instituției. De menționat că în cadrul interviului realizat cu participarea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, un răspuns ferm și elocvent la acest subiect nu a fost formulat, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nefiind în capacitate să răspundă la întrebarea: care sunt cauzele și motivele obiective care au dus la omisiunea expertizării anticorupție a actelor normative departamentale , menționând că nu

este de competența sau în atribuția sa de a cere și verifica dacă actele normative interne emise de Procuratura Generală au fost sau nu supuse expertizei anticorupție.

- actele departamentale cu caracter normativ (instrucțiuni, circulare, indicații) nu sunt însoțite de note informative la proiect, precum este omisă etapa de avizare a actului normativ departamental, fapt care vine în contradicție cu prevederile pct. 51 – pct. 53 din Regulamentul privind actele normative ale Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 24/28 din 12.06.2018. Lipsa notelor de argumentare, precum și omiterea etapei de avizare a proiectelor de acte departamentale pune la îndoială legalitatea, obiectivitatea și previzibilitatea actelor respective. Or, elaborarea, emiterea și aprobarea unilaterală a unor acte departamentale cu aplicabilitate obligatorie de către toți angajații și procurorii din cadrul Procuraturii Republicii Moldova prezintă riscuri serioase de influențare inadecvată a comportamentului destinatarilor actelor departamentale vizate, în special atunci când actele respective prescriu un anumit comportament obligatoriu la investigarea unor sau altor categorii de infracțiuni sau în procesul de judecare a unor categorii de cauze penale
- monitorizarea implementării documentelor de politici prezintă deficiențe serioase, în special din cauza prezentării informațiilor incomplete privind realizarea documentelor respective, supravegherii neuniforme a modului de realizare a obiectivelor și sarcinilor trasate, întocmirii greșite și neconforme a rapoartelor de activitate.

Astfel, se constată că procesul de monitorizare și raportare nu a fost asimilat pe deplin în cadrul Procuraturii Republicii Moldova fiind necesar ca în activitatea de monitorizare a performanțelor instituționale, managementul superior să aplice mecanismul de control periodic al gradului de realizare a acțiunilor, gradului de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate, respectarea termenelor, identificarea cauzelor întârzierilor, neexecutării, precum și incidența riscurilor.

 Comunicarea prin intermediul mijloacelor tehnice/informaționale se realizează prin ședințe on-line; mesaje pe e-mail; conversații telefonice, aplicații de mesagerie (WhatsApp, Viber ș.a.), sisteme informaționale automatizate (SIA Urmărire Penală: E-Dosar, Web-Document, E-Biblioteca), pagina web a instituției ș.a. Pentru asigurarea rapidă sub aspect organizatoric a transmiterii informațiilor, în cadrul Procuraturii se utilizează de rând cu

comunicarea verbală și scrisă și comunicarea prin telefon, e-mail, aplicații de mesagerie, pagina web a instituției, e-documente, video-conferințe. La momentul actual acest tip de comunicare este cel mai pe larg utilizat, ținând cont și de situația epidemiologică generată de infecția cu virusul COVID-19. Una dintre problemele stringente identificată în procesul de comunicare prin intermediul sistemelor informaționale este insuficiența pregătirii necesare ale angajaților Procuraturii la utilizarea sistemelor informaționale. Angajații nu dispun de un nivel adecvat de cunoștințe pentru operarea cu sistemele informaționale, atât instituționale, cât și a autorităților publice, precum și nu conștientizează asupra riscurilor de securitate informatică ce apar în folosirea sistemelor informaționale și nu iau măsurile necesare pentru diminuarea acestor riscuri (de ex. schimbarea periodică a parolilor conturilor, folosirea unei parole de cel puțin 9 caractere folosind simboluri speciale, etc.), iar alți angajați în general nu dispun de cunoștințe de bază la operarea cu calculatorul. Mai mult, angajații neglijează Politica de securitate și protecție a datelor cu caracter personal, aprobată prin Ordinul Procurorului General nr. 20/4 din 15.05.2017. O altă problemă ce ține de utilizarea sistemelor informaționale este infrastructura hardware și software învechită. Unele din aceste sisteme rulează pe sisteme de operare care nu dispun de suport tehnic din partea producătorului, ceea ce cauzează riscuri suplimentare de securitate asupra acestora. De asemenea, componentele hardware ale unor sisteme sunt uzate atât moral, cât și fizic, acest fapt ducând la indisponibilitatea periodică a resurselor și întreruperi din activitatea instituției. Insuficiența resurselor umane calificate care ar asigura mentenanța și administrarea rețelelor și sistemelor informaționale existente în comun cu Secția tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice, atât din punct de vedere al dezvoltării și consultanței asupra software-ului, cât și asupra dispozitivelor hardware, și, nu în ultimul rând, insuficiența personalului calificat pentru asigurarea securității cibernetice a rețelelor și resurselor informaționale reprezintă alte riscuri cu care s-a confruntat Procuratura în perioada supusă evaluării. Problematică este situația și la capitolul auditului TI, realizat în scopul stabilirii capacității de reacție a instituției la incidente de securitate cibernetică și evaluării nivelului de protecție a informațiilor digitale, identificării riscurilor și diminuării acestora asupra rețelelor și resurselor informaționale, fapt care nu a fost efectuat. Despre deficiențele sistemelor informaționale existente în cadrul Procuraturii Republicii Moldova se menționează și în Raportul despre activitatea Procuraturii în anul 2021, fiind recunoscut că nu au fost realizate toate acțiunile planificate conform Planului de acțiuni privind dezvoltarea și mentenanța Sistemului Informațional

Automatizat Urmărire penală: E-Dosar” pentru anii 2019-2023, aprobat prin Dispoziția Procurorului General nr. 30/4 din 06.08.2019. La fel în același raport se arată că nu au fost realizate acțiunile prevăzute în Planul instituțional de acțiuni pentru implementarea soft-ului 12 IBM în cadrul Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 81/4 din 16.12.2019. În vederea realizării acțiunilor planificate, prin Ordinul Procurorului General interimar nr.90/6/3 din 13.12.2021 au fost desemnate persoane responsabile de utilizarea softului IBM Anslst’s Notebook, iBase Designer și iBase în cadrul Procuraturii, care urmează să fie configurat și adaptat la necesitățile instituționale.

Cu referire la managementul comunicării externe, trebuie să menționăm că despre imperativul deschiderii către public și transparentizării activităților Procuraturii s-a discutat și s-a polemizat în repetate rânduri atât la nivel de sistem, cât și în societatea civilă.

La nivel național, cerințe exprese privind instituirea unui sistem eficient de comunicare externă se regăsesc în actele normative după cum urmează:

- *Codul Administrativ al Republicii Moldova*, prevede la art. 33 că, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri. Articolul 96 din același act normativ, statuează că, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.
- *Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură*, garantează accesul societății și al mijloacelor de informare în masă la informațiile despre această instituție, cu excepțiile prevăzute de lege și cu asigurarea respectării regimului datelor cu caracter personal.
- *Legea nr.159/2016 cu privire la procuraturile specializate*, prevede la art.4 alin.(7) că, pentru asigurarea comunicării interne și externe a procuraturii specializate, precum și pentru gestionarea eficientă a relațiilor sale cu publicul și cu reprezentanții mass-media, în cadrul procuraturii specializate funcționează o unitate de informare și comunicare cu mass-media. Totodată, este prevăzut că procuraturile specializate dețin și pagină web oficială.
- *Legea nr.229/2010 privind controlul financiar public intern*, prevede la art.12 că, managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc surse de informații credibile, accesibile și complete, precum și cantitatea, calitatea,

periodicitatea și destinarii acestora, oferă angajaților acces necesar la sursele menționate în vederea îndeplinirii atribuțiilor și organizează un sistem adecvat de înregistrare a datelor. Managerul entității publice organizează sisteme de informare și comunicare internă și externă, care asigură circulația rapidă, completă și în timp util a informațiilor.

- *Legea nr.982/2000 privind accesul la informație*, stabilește informațiile atribuite la cele oficiale, informațiile oficiale cu accesibilitate limitată și respectiv accesul la informațiile cu caracter personal.
- *Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional*, stabilește normele aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional din cadrul autorităților publice și definește termenul de „transparență”. Potrivit art.15 din Legea nr. 239/2008, autoritățile publice vor asigura accesul la deciziile adoptate prin publicarea acestora în modul stabilit de lege, prin plasarea acestora pe pagina web oficială, prin afișare la sediul lor într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media centrală sau locală, după caz, precum și prin alte modalități stabilite de lege.

Obiectivele strategice și operaționale ale comunicării externe sunt listate în Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 -2025, însă, pe durata exercitării mandatului de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu au fost identificate soluții viabile de punere în aplicare a obiectivelor strategice de comunicare externă.

Potrivit datelor din Sistemul informatic al Procuraturii, în anul 2020, reprezentanții mass-media au preluat și publicat 3999 de informații și articole în temeiul comunicatelor sau a informațiilor furnizate de colaboratorii Procuraturii din țară, inclusiv, 2835 de cazuri în baza informațiilor furnizate de către Procuratura Generală.

Pentru 9 luni ale anului 2021 sistemul Procuraturii a furnizat mass-media comunicate și informații, care au fost preluate și publicate în 2651 cazuri, dintre care 1706 cazuri în temeiul informațiilor furnizate de către Procuratura Generală.

În anul 2020 au fost actualizate liniile de comunicare a instituției în corespundere cu Regulamentul de funcționare a sistemului liniilor telefonice anticorupție, aprobat prin Legea nr.252/2013, precum:

- ❖ *Linia pentru informare*, instituită prin Ordinul nr.42/28 din 20.05.2020;
- ❖ *Linia specializată anticorupție*, instituită prin Ordinul nr.43/28 din 20.05.2020;
- ❖ *Linia fierbinte privind infracțiunile informatice și din domeniul telecomunicațiilor*, aprobată prin Ordinul nr.44/28 din 20.05.2020;
- ❖ *Linia de încredere privind faptele de tortură, tratament inuman sau degradant*, instituită prin Ordin nr.45/28 din 20.05.2020;

❖ *Linia verde antitrafic.*

Prin Dispoziția Procurorului General nr.83/28 din 26.10.2020, a fost aprobată Strategia de comunicare externă a Procuraturii, elaborarea căreia a fost o acțiune planificată în vederea realizării Planului de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2016-2020, însă a fost constatat că după aprobarea acestui document de politici, nu a fost elaborat un plan de acțiuni instituțional pentru implementarea lui.

Începând cu anul 2021, a fost creat profilul Procuraturii pe rețeaua de socializare *Facebook*. În ceea ce privește pagina-web a instituției, în perioada 2020-2021 nu s-a reușit modernizarea/îmbunătățirea acesteia.

Deși în cadrul Aparatului Procuraturii Generale este prevăzută Secția relații publice, aceasta nu este funcțională deoarece Procuratura se confruntă cu o deficiență de personal specializat în cadrul subdiviziunii responsabile de relații publice. Prin Ordinul Procurorului General interimar nr. 59/8/1 din 11.10.2021, a fost desemnat un procuror responsabil de monitorizarea spațiului informațional, documentare și comunicare cu mass-media.

Raportat la prestația Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în domeniul comunicării externe, trebuie să menționăm că în perioada exercitării mandatului, acțiunile Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo au fost mediatizate din intermediul a:

- ❖ 504 - comunicate de presă (284 în anul 2020 și 220 în 9 luni 2021), toate plasate pe site-ul Procuraturii;
- ❖ 20 - briefinguri de presă pe teme de actualitate (*bilanțul controalelor efectuate la Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, cazul profesorilor turci, lista dosarelor politice, furtul miliardului, Metalferos, VictoriaBank, Loteria Națională, un an de mandat, poziția față de modificările la Legea cu privire la Procuratură, inițiative legislative: 10 pași anticorupție, decriminalizarea infracțiunii de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate, complotul pus la cale de fostul șef al Procuraturii Anticorupție de comun cu o rețea de ONG-uri și unii reprezentanți ai presei și ai corpului diplomatic, Apelul de Principiu împotriva atacurilor politicului asupra independenței Procuraturii etc.*);
- ❖ 11 – interviuri pentru portaluri de știri: NewsMaker, Ziarul de Gardă, Kommersant.ru, participarea la emisiunile televizate organizate posturile de televiziune TV8, Jurnal TV, RTR Moldova, etc.

Potrivit Programului de dezvoltare strategică a Procuraturii pentru anii 2021-2025, creșterea eficienței, răspunderii și transparenței sistemului Procuraturii este una dintre prioritățile de politici pe termen mediu, sporirea gradului de transparență și încredere în Procuratură este un obiectiv specific asumat în cadrul obiectivului

strategic – Asigurarea independenței, integrității și transparenței în activitatea Procuraturii.

Altfel spus, odată prevăzut acest obiectiv în cadrul Programului de dezvoltare strategică a Procuraturii pentru anii 2021-2025, putem afirma că necesitatea implementării unui sistem eficient al managementului comunicării externe a fost conștientizată și asumată de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în calitate de manager superior responsabil de implementarea și realizarea documentelor de politici.

Această concluzie rezultă din descrierea activităților și măsurile de întreprins în vederea realizării obiectivului specific 1.4. Sporirea gradului de transparență și încredere în Procuratură, fiind arătat expres că, *Procuratura urmează să-și focalizeze în continuare eforturile în vederea mediatizării rezultatelor propriei activități, fiind asigurat un flux constant de informații actuale către mass-media. Accentele față de procurori trebuie să fie puse într-o asemenea manieră, încât mediatizarea informațiilor să aibă loc pe toate direcțiile și la toate etapele de desfășurare a justiției. Cu toate că instituția a devenit mai deschisă iar despre activitățile întreprinse se cunoaște mult mai mult în societate, totuși comunicarea nu este îndeajuns de pro-activă.*

Deși a fost o sarcină asumată, se constată că în partea care se referă la comunicarea externă, Procuratura nu a progresat nici în anul 2021, Strategia de comunicare externă, aprobată prin Dispoziția Procurorului General nr.83/28 din 26.10.2020, a rămas în continuare a fi un document de politici nerealizat, fapt recunoscut și în Raportul despre activitatea Procuraturii în anul 2021.

Din multitudinea de documente puse la dispoziția Comisiei, nu a fost posibilă identificarea a careva obiective strategice și operaționale, inclusiv mecanisme de realizare în cadrul comunicărilor externe pe marginea subiectelor de rezonanță/sensibilitate publică (cazul profesorilor turci, Laundromat, finanțare ilegală a campaniilor electorale, corupție politică, furtul miliardului).

La acest capitol putem remarca că potrivit Raportului Freedom House și AO Juriștii pentru Drepturile Omului privind monitorizarea selectivității justiției penale pentru anii 2020 și 2021, sursele din care presa a aflat despre existența dosarelor penale de rezonanță sau renunțarea procurorilor la învinuire, monitorizate în cadrul acestui raport, sunt diverse.

Autorii raportului au arătat că despre cele mai multe dintre dosare (inițiate sau pe care s-a decis retragerea învinuirii de către procurori) – 21 din 43 monitorizate (48,8%), jurnaliștii au aflat pe surse sau urmare a unor investigații jurnalistice. În 3 cazuri (dosarul lui Chiril Lucinschi, dosarul lui Dorin Chirtoacă și dosarul lui Oleg Melniciuc) scurgerile de informații prin care presa a aflat anticipat că urmează a fi pornite dosare penale s-au produs încă în perioada 2017–2018. În 13 din cele 21 de

cazuri în care presa a aflat din surse proprii despre renunțarea procurorilor la învinuire este vorba despre magistrații cercetați penal pentru complicitate la spălare de bani în dosarul Laundromat.

La fel, în Raportul menționat se precizează că, despre alte 17 dosare din 43 monitorizate (39,5%), presa a aflat din comunicatele Procuraturii Generale sau ale procuraturilor specializate (PA și PCCOCS) sau din conferințele de presă ale procurorului General Alexandr Stoianoglo (în patru cazuri). Astfel, Procurorul General a ales să dubleze comunicatele de presă ale Procuraturii Generale cu declarații de presă ținute în cadrul unor briefinguri pe următoarele dosare:

- Răpirea profesorilor turci – înaintarea învinuirii lui Vasile Botnari și transmiterea dosarului în judecată;
- Îmbogățire ilicită și abuz de serviciu și fals în acte publice, comise de Viorel Morari, ex-procuror șef al Procuraturii Anticorupție;
- Revizuirea dosarului lui Veaceslav Platon pentru escrocherie și spălare de bani („dosarul furtului miliardului”);
- Dosarul în privința fostei președinte a BC Victoriabank SA Natalia Politiv-Cangaș.

Conform recomandării din Opinia (2013) nr.8 a Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni de stabilire a standardelor de interacțiune a procurorilor cu reprezentanții mass-media, *comunicarea dintre parchet și mass-media trebuie să respecte următoarele principii: libertatea de exprimare, libertatea presei, îndatorirea de discreție, dreptul la informare, principiul transparenței, dreptul la viață privată și demnitate precum și confidențialitatea investigațiilor, prezumția de nevinovăție, egalitatea armelor, dreptul la apărare și un proces echitabil.*

În aceeași Opinie de stabilire a standardelor de interacțiune a procurorilor cu reprezentanții mass-media, CCPE a recomandat ca *relația acuzării cu mass-media ar trebui să se bazeze pe respect reciproc, încredere, responsabilitate, tratament egal și respectarea deciziei judecătorești.*

Relevantă aici au și prevederile art. 21 și art. 22 din Ghidul privind comunicarea cu mass media și cu publicul pentru instanțele judecătorești și autoritățile de urmărire penală, adoptat de Comisia Europeană pentru eficiența Justiției (CEPEJ) din 3-4 decembrie 2018, CEPEJ (2018)15, unde este menționat că, *prin intermediul unei comunicări cuprinzătoare, instanțele și procurorii pot promova respectul față de instituțiile judiciare și de reprezentanții acestora. Sistemul de justiție își poate îndeplini rolul doar dacă sistemul de justiție în general și magistrații în particular se pot baza pe respectul acordat instituțiilor și personalului lor. În acest context, acțiunile sociale pot ajuta publicul să înțeleagă mai bine complexitatea acțiunilor judiciare și angajamentul magistraților pentru*

îmbunătățirea calității actului de justiție. De asemenea, un proces adecvat de comunicare contribuie la consolidarea – sau la restaurarea – încrederii cetățenilor în instituțiile judiciare, demonstrând faptul că instituțiile și personalul lor protejează interesul general și se asigură că hotărârile sunt luate în limitele legii și în termenele permise de resursele disponibile (a se vedea: <https://rm.coe.int/guide-on-communication-with-the-media-and-the-public-for-courts-and-pr/pdf/16809f7b17>).

Contrar acestor standarde și prevederilor legale, care stabilesc prezumția nevinovăției și tratamentul egal, ca fiind principii fundamentale într-un stat de drept, politica de comunicare promovată de Domnul Alexandr Stoianoglo s-a manifestat prin abordări selective și acuzații extra-procesuale, ceea ce nu poate însoți activitatea unui procuror, dar mai cu seamă a unui Procuror General.

În calitate de spețe, este de remarcat modul în care s-a realizat comunicarea Procuraturii Generale pe dosarele lui Veaceslav Platon și Vladimir Plahotniuc, fiind observat că, Procuratura Generală a avut o comunicare intensă pe dosarele care îl vizează pe fostul lider al Partidului Democrat, Vladimir Plahotniuc, dar și pe cazul de revizuire a dosarului lui Veaceslav Platon. Totuși, chiar și observatorii neutri au remarcat existența unei diferențe considerabile în stilul și modul de comunicare a mesajului.

Diferența esențială în comunicarea Procuraturii Generale și a Procurorului General în privința celor doi subiecți ține de tonalitate și atitudine. În cazul comunicatelor de presă care îl vizau pe Veaceslav Platon, Procuratura a folosit de obicei un ton neutru, fără a aplica calificative incriminatoire, asigurându-se de respectarea prezumției nevinovăției. O altă tonalitate însă a fost abordată în privința altor dosare sau ieșiri publice utilizând în comunicarea sa un ton acuzator, fiind neglijat principiul de prezumție a nevinovăției. Și mai vizibilă este atitudinea organului de urmărire penală din expunerile în conferințe de presă ale procurorului general, Alexandr Stoianoglo (https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-10/fh-Moldova_Report-Selective-Justice-2021_Rom.pdf; <https://www.youtube.com/watch?v=N7vi-8TnnM0>).

De asemenea, au fost observate practici de comunicare externă manipulatorii sau neinformată, realizată personal de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo cum ar fi spre exemplu, cazul profesorilor turci (<http://procuratura.md/md/newslst/1211/1/8238/>; <https://cpr.md/2019/12/19/lipsa-de-adevar-si-dreptate-in-cazul-rapirii-profesorilor-turci/>).

În acest sens, Comisia reține că furnizarea de informații eronate de către Procurorul General privind derularea procedurii de atragere la răspundere penală, în cadrul unei cauze de rezonanță publică secretizată, susceptibilă de a manipula opinia

publică și/sau induce în eroare, afectează de o manieră inadmisibilă încrederea publică în instituția Procuraturii și în persoana Procurorului General.

Comunicare de o manieră similară a fost observată de societatea civilă și în cazul declarațiilor Domnului Alexandr Stoianoglo pe marginea conexiunilor sale cu exponentul puterii politice Igor Dodon <https://stiri.md/article/social/alexandr-stoianoglo-despre-relatia-sa-cu-igor-dodon-arestarea-unor-procurori-si-dosare-fabricate>; <https://noi.md/md/politica/dodon-lui-stoianoglo-i-s-a-cerut-sa-deschida-dosar-penal-pe-numele-meu>).

Constatăm astfel că, în cadrul Procuraturii nu a existat un sistem eficient de management al comunicării externe capabil de a identifica inadvertențele de comunicare externă, riscurile de percepție distorsionată sau alte deficiențe de comunicare, susceptibile de a induce riscuri de imagine Procuraturii sau de a afecta încrederea publică în Procuratură și de a le remedia în cadrul unor practici manageriale prestabilite.

În concluzie, putem afirma cu certitudine că managementul comunicării interne și managementul comunicării externe în cadrul Procuraturii Republicii Moldova, în perioada exercitării mandatului de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu a înregistrat nici o evoluție progresivă. Mai mult, acest management nu are la temelie o bună organizare, nu este bazat pe dezvoltarea noilor tehnologii și abordări, fiind perceput ca părtinitor și contrar principiilor care determină echidistanța și credibilitatea justițiarilor.

CAPITOLUL II. MANAGEMENTUL RISCURILOR

Prin management al riscurilor se înțelege procesul care vizează identificarea, evaluarea, gestionarea (inclusiv tratarea) și elaborarea unui plan de măsuri de atenuare a riscurilor, revizuirea periodică, monitorizarea și stabilirea responsabilităților.

Potrivit prevederilor art. 10 din Legea nr. 229/2010, *managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc obiective, acțiuni și indicatori de performanță pentru activitatea entității publice și a subdiviziunilor organizaționale, fiind responsabili de monitorizarea, realizarea și raportarea acestora. Managerul*

entității publice și managerii operaționali stabilesc strategia de management al riscurilor în baza căreia identifică, înregistrează, evaluează, controlează, monitorizează și raportează sistematic riscurile ce pot afecta îndeplinirea obiectivelor.

În corespundere cu SNCI 9. Managementul riscurilor, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189 din 05.11.2015, *entitatea publică evaluează expunerea la riscuri, generată de posibile evenimente viitoare, determină nivelul acceptabil al riscurilor reziduale și asigură menținerea acestora în limitele nivelului de toleranță. Managerul entității publice asigură elaborarea unei strategii de management al riscurilor în baza căreia se identifică, înregistrează, evaluează, controlează, monitorizează și raportează sistematic riscurile, inclusiv riscurile de fraudă și corupție. Fiecare subdiviziune organizațională din cadrul entității publice elaborează Registrul riscurilor, care ulterior urmează a fi integrat în Registrul consolidat al riscurilor entității publice.*

Procuratura Republicii Moldova, de rând cu toate instituțiile și autoritățile publice centrale și locale, este obligată să implementeze un sistem eficient de management al riscurilor.

Dacă pentru anul 2019 și anul 2020 evaluarea expunerii la riscuri s-a efectuat în lipsa unui document de politici, urmare a autoevaluării sistemului de control intern managerial pentru această perioadă a fost determinat că sistemului de control intern managerial este bazat pe managementul riscului, evaluarea riscurilor fiind făcută în corespundere cu documentele normative interne existente și în vigoare în acea perioadă.

Astfel, cu referire la riscurile de integritate în anul 2020 au fost elaborate și aprobate, la nivelul Procuraturii Republicii Moldova, un șir de documente normative interne cu aplicabilitate obligatorie care determină modul de gestiune a riscurilor identificate în cadrul autoevaluării sistemului de control intern managerial pentru anul 2019, și anume:

- Regulamentul privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale în Procuratură, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 31/29 din 20.03.2020;
- Regulamentul cu privire la regimul juridic al cadourilor, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 32/28 din 20.03.2020, fiind instituită Comisia de evidență și evaluare a cadourilor;
- Prin Ordinul Procurorului General nr. 43/28 din 20.05.2020 a fost instituită Linia specializată anticorupție.

Prin Ordinul Procurorului General nr. 49/28 din 27.05.2020 a fost inițiată procedura de evaluare a riscurilor de fraudă și corupție în Procuratura Republicii

Moldova, fiind aprobată componența Grupului de lucru în sarcina căruia a fost pusă desfășurarea procedurii respective.

Potrivit dispozițiilor Ordinului Procurorului General nr. 49/28 din 27.05.2020, Grupul de lucru instituit, în termen până la 01.10.2020 urma să elaboreze și să comunice Procuraturii Generale un raport comprehensiv pe marginea procedurii de evaluare a riscurilor de fraudă și corupție. În vederea realizării obiectivului trasat, Grupul de lucru urma să întreprindă următoarele acțiuni:

- identificarea activităților vulnerabile care urmează să fie evaluate;
- stabilirea surselor, mijloacelor și tehnicilor de colectare a informațiilor relevante pentru identificarea și evaluarea riscurilor de fraudă și corupție și a factorilor care le generează;
- planificarea activităților care necesită a fi realizate și stabilirea sarcinilor concrete pentru membrii grupului de lucru;
- analiza proceselor de lucru; identificarea riscurilor de fraudă și corupție; identificarea factorilor de risc care generează riscurile de fraudă și corupție;
- evaluarea măsurilor de asigurare a integrității instituționale, existente în cadrul entității;
- descrierea riscurilor în funcție de impact;
- descrierea riscurilor în funcție de probabilitatea manifestării lor;
- completarea matricei probabilității și impactului riscurilor de corupție;
- elaborarea raportului privind rezultatele evaluării riscurilor de fraudă și corupție;
- documentarea rezultatelor în registrul riscurilor de fraudă și corupție.

Potrivit Raportului privind rezultatele evaluării interne a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii Republicii Moldova, procesul de evaluare a riscurilor de fraudă și corupție a fost realizat în perioada Iunie 2020 – Septembrie 2020, în condițiile Legii integrității nr.82/2017, Legii nr.229/2010 privind controlul financiar public intern și Standardelor Naționale de Control Intern, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.189/2015. Scopul principal al acestui proces a constat în identificarea și evaluarea riscurilor de fraudă și corupție aferente activităților vulnerabile desfășurate de Procuratură și recomandarea măsurilor de minimalizare/înlăturare a acestora, precum și stabilirea priorităților de intervenție în domeniul integrității și anticorupției și sporirea responsabilității conducătorilor entității publice pentru dezvoltarea, menținerea și consolidarea climatului de integritate instituțională.

În rezultatul evaluării interne a riscurilor instituționale de corupție, au fost identificate o serie de probleme în activitatea Procuraturii, ce generează riscuri tipice

și specifice de corupție, printre care cu cea mai mare probabilitate de materializare sunt:

- riscul admiterii și neraportării influențelor necorespunzătoare în activitate;
- riscul abuzului de serviciu/depășirii atribuțiilor de serviciu;
- riscul coruperii pasive;
- riscul scurgerii de informații cu accesibilitate limitată;
- riscul falsului în acte public;
- riscul îmbogățirii ilicite.

Raportul privind rezultatele evaluării interne a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii Republicii Moldova cuprinde factorii care au generat apariția acestor riscuri, fiind identificați următorii factori:

- ***Factori de risc externi*** - precum cadrul normativ lacunar aferent instituirii în anul 2019 a mecanismului de preselecție a candidaților la funcția de Procuror General, precum și instituirea unui mecanism nou de eliberare din funcție a Procurorului General. Multiplele reorganizări și restructurări de activitate într-o perioadă scurtă de timp, generate de reforma Procuraturii, inițiată începând cu anul 2016, a creat impedimente în activitatea entității publice, fapt care în mod direct se răsfrânge asupra rezultatelor acesteia – existând probabilitatea compromiterii atingerii obiectivelor scontate.
- ***Factori de risc operaționali*** – la care se atribuie prezența discreției la luarea deciziilor, aplicarea neconformă a procedurilor, probabilitatea influențării ierarhice a deciziilor adoptate, simultan cu lipsa și/sau insuficiența mecanismelor interne de respingere și raportare a ingerințelor în exercitarea atribuțiilor de serviciu.
- ***Factori de risc interni*** – identificați prin imperfecțiunea sistemului de control intern managerial, inclusiv neimplementarea procesului de management al riscurilor de fraudă și corupție.
- ***Factori de risc individuali*** – care se raportează la lipsa integrității profesionale a unor agenți publici din Procuratură, inclusiv la pregătirea profesională insuficientă atât pe domeniul de activitate cât și pe latura integrității și anticorupției.

Tot prin Raportul respectiv a fost determinat că, deficiențe în activitatea Procuraturii, care pot genera riscuri de corupție, au fost constatate urmare a verificărilor întreprinse la unele procuraturi, precum și controalelor de serviciu inițiate în privința unor procurori. Probabilitatea materializării acestor riscuri este susținută prin faptul inițierii și demarării mai multor anchete penale și proceduri disciplinare pe faptul pretinselor ilegalități admise de agenții publici din cadrul

Procuraturii. Riscurile de corupție tipice și specifice domeniului de competență a Procuraturii pot avea impact negativ asupra asigurării respectării ordinii de drept, apărării drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății, precum și pot contribui la reducerea esențială a credibilității societății și partenerilor de dezvoltare în activitatea Procuraturii.

În Raportul analizat s-a reținut că, probabilitatea înaltă de materializare a riscurilor de corupție în viitor impune necesitatea implementării constante și eficiente a măsurilor de asigurare a climatului de integritate instituțională, eficientizarea controlului intern managerial, perfecționarea cadrului normativ, inclusiv departamental, dar și aplicarea conformă a acestuia.

Principalele recomandări care se conțin în Raportul privind rezultatele evaluării interne a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii Republicii Moldova se referă la:

- Evaluarea anticorupție a cadrului normativ/departamental existent și a proiectelor de acte normative elaborate, aferent activității entității publice, urmată de formularea recomandărilor în vederea îmbunătățirii și excluderii factorilor de risc identificați, în baza Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, sau după caz în baza unei Metodologii de efectuare a expertizei anticorupție interne, elaborate și aprobate;
- Elaborarea și aprobarea unei Strategii de management al riscurilor în Procuratură, în baza căreia se identifică, înregistrează, evaluează, controlează, monitorizează și raportează sistematic riscurile, inclusiv riscurile de fraudă și corupție, conform recomandărilor indicate în SNCI 9; Descrierea detaliată a principalelor procese/proceduri de activitate și evaluarea acestora prin prisma potențialelor riscuri de corupție aferente, conform SNCI 11;
- Analiza structurală a entității publice, a regulamentelor de activitate ale subdiviziunilor, precum și a fișelor de post ale agenților publici în vederea confirmării corespunderii la atribuțiile desfășurate; Consolidarea mecanismului intern de denunțare a influențelor necorespunzătoare, inclusiv cu garantarea confidențialității;
- Asigurarea transparentizării informațiilor cu privire la activitatea Procuraturii, inclusiv prin asigurarea perfectării și funcționării paginilor web ale procuraturilor specializate și publicarea informațiilor necesare;
- Elaborarea și aprobarea unui Cod de etică a funcționarilor publici din cadrul Procuraturii, care ar urma să conțină norme de etică și conduită

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

adaptate specificului funcției. Implementarea conformă a sistemului de management financiar și control în cadrul Procuraturii prin aplicarea adecvată a Standardelor Naționale de Control Intern în sectorul public și a prevederile art.27 al Legii integrității nr.82/2017, cu ajustarea cadrului normativ intern la capitolul dat;

- Instituirea Registrului riscurilor entității publice, în conformitate cu prevederile SNCI nr.9, inclusiv cu includerea riscurilor de corupție aferente activităților desfășurate;
- Asigurarea cercetării complete și obiective a neconformităților și ilegalităților constatate/admise în cadrul proceselor de lucru de către agenții publici ai Procuraturii;
- Solicitarea Certificatului de cazier de integritate în cadrul procedurii de angajare a agenților publici (funcționarii publici), în conformitate cu prevederile art.11 alin.(2) lit.a) din Legea integrității nr.82/2017;
- Publicarea pe pagina web oficială a Procuraturii a Registrului special de evidență a cadourilor, conform dispozițiilor art.16 alin.(5) lit.g) din Legea integrității nr.82/2017;
- Intensificarea controlului managerial asupra respectării regimului juridic al incompatibilităților și restricțiilor în ierarhie. Intensificarea controlului managerial asupra neadmiterii și tolerării unor influențe necorespunzătoare, inclusiv tragerea la răspundere disciplinară a agenților publici care își desfășoară activitatea profesională fără a respinge influențele necorespunzătoare la care sunt supuși sau fără a denunța influențele necorespunzătoare pe care nu le pot respinge de sine stătător; Intensificarea controlului managerial asupra respectării regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale, inclusiv al conflictelor de interese;
- Intensificarea controlului managerial în vederea neadmiterii implicării personalului Procuraturii în manifestări de corupție și executarea obligațiilor stipulate la art.18 alin.(2) și (4) din Legea integrității nr.82/2017. Menținerea unui climat favorabil pentru promovarea și asigurarea politicii de denunțare/neadmitere a manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate, motivarea agenților publici de a dezvălui practici ilegale cunoscute, inclusiv asigurarea protecției avertizorilor de integritate împotriva răzbunării în contextul examinării dezvăluirilor de interes public și garantarea confidențialității identității angajatului care dezvăluie practici ilegale;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

- Asigurarea și implementarea de către Procuratură a măsurii anticorupție privind intoleranța față de incidentele de integritate;
- Asigurarea și implementarea corespunzătoare de către Procuratură a măsurii care vizează accesul la informații de interes public și executarea tuturor obligațiilor în acest sens, inclusiv plasarea informațiilor pe pagina web în limba engleză/rusă;
- Efectuarea unor activități de consiliere metodologică și instruire în regim continuu a persoanelor implicate în procesul de achiziții publice. Asigurarea și implementarea unui management al riscurilor, inclusiv a celor de corupție, în contextul implementării standardelor de etică și integritate profesională, în condițiile Legii nr.229/2010 privind controlul financiar public intern. Asigurarea funcționalității unității de audit intern instituit în cadrul Procuraturii, ca parte componentă a Controlului intern, în calitate de instrument de evaluare a sistemului de management financiar și control, conform conceptului de Control financiar public intern promovat de Uniunea Europeană și reglementat în Ordinul MF nr.189/2015;
- Aplicarea conformă de către managerii entității publice a Standardelor naționale de control intern în sectorul public, prevăzute de Ordinul MF nr.189/2015 și realizarea corespunzătoare și continuă a activităților de control. Identificarea și evaluarea necesităților de instruire a personalului;
- Organizarea sistematică, în baza necesităților de instruire a personalului/planului anual de dezvoltare profesională a personalului, a orelor de pregătire profesională pe domeniul de competență; etc.

În contextul managementului riscurilor, în perioada anului 2020 a fost dispusă evaluarea activităților procuraturilor teritoriale și procuraturilor specializate.

Un interes aparte pentru procedura de evaluare desfășurată de Comisie au prezentat procedurile de control / evaluare a activității procuraturilor specializate – Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, deoarece în Raportul de autoevaluare a activității Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, dar și în cadrul audierilor Domnului Alexandr Stoianoglo asupra acestui raport, s-a făcut o insistentă referire la rezultatele acestor verificări, fiind indicat, în special, că doar urmare a inițierii acestor proceduri de control a fost posibilă identificarea și sancționarea procurorilor cu deficiențe serioase de integritate.

Astfel, având în vedere locul și rolul procuraturilor specializate respective în sistemul Procuraturii din Republica Moldova, Comisia a insistat asupra unei analize

mai detaliate a acestor activități, fiind constatat că, prin Dispoziția Procurorului General nr. 74/33 din 09.12.2019 s-a dispus inițierea controlului activității Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale pentru perioada 01.08.2016 – 20.12.2019, iar prin Dispoziția Procurorului General nr. 75/33 din 09.12.2019 s-a dispus inițierea controlului activității Procuraturii Anticorupție pentru perioada 01.06.2019 – 20.12.2019.

Potrivit dispozițiilor de inițiere a controalelor, verificarea activităților acestor două procuraturi specializate urma să se desfășoare în perioada 09.12.2019 – 20.12.2019. Ulterior, prin Dispoziția Procurorului General nr. 83/33 din 18.12.2019, perioada de verificare a activității Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, a fost extinsă până la 10.01.2020.

Dacă în cazul Procuraturii Anticorupție a fost elaborată și comunicată Procuraturii Generale și procurorilor din procuratura specializată respectivă Nota din 15.07.2020 privind verificarea activității Procuraturii Anticorupție, în cazul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale **nu există un raport asupra rezultatelor controlului dispus prin Dispoziția Procurorului General nr. 74/33 din 09.12.2019.**

Potrivit Raportului de autoevaluare a activităților Procurorului General Alexandr Stoianoglo din 09.03.2022 comunicat Comisiei, verificarea activității acestor două procuraturi specializate a fost necesară, (...) *reieșind din rapoartele prezentate de către procurorii-șefi ai procuraturilor specializate, V.Morari de la Procuratura Anticorupție (în continuare PA) și D.Compan de la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (în continuare PCCOCS), precum și din informațiile mass-media, de la mediul de afaceri, reprezentanți ai politicului, în special opoziția, colegi procurori, organe ce practică activitatea specială de investigație (SIS, CNA, MAI, SV) (.....). A fost dispusă efectuarea controlului selectiv, fiindcă un control total al activității acestor procuraturi era practic imposibil reieșind din lipsa de resurse umane, timp limitat și necesitatea asigurării funcționalității sistemului, și, nu în ultimul rând, reieșind din multitudinea de probleme majore „moștenite”.*

La fel, în Raportul de autoevaluare a activităților Procurorului General Alexandr Stoianoglo din 09.03.2022 comunicat Comisiei, dar și în cadrul audierilor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, a fost menționat că, (...) *pe rezultatele controalelor efectuate au fost pornite 33 de proceduri disciplinare în privința a 24 de procurori (10 procurori de la PA și 14 de la PCCOCS). De menționat că, în majoritatea procedurilor disciplinare s-a tergiversat examinarea la Colegiul de disciplină și etică din cauza abuzului de drepturi procesuale comise de procurorii vizati, a imperfecțiunii cadrului legislativ ce favorizează astfel de situații.*

Despre pornirea procedurilor disciplinare în privința procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale ca urmare a controalelor dispuse prin Dispozițiile Procurorului General nr. 74/33 din 09.12.2019 și nr. 75/33 din 09.12.2019 a menționat și Domnul Ion Caracuian, ex-procuror șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, audiat în cadrul Comisiei la data de 28.03.2022, indicând că aceste proceduri disciplinare ar fi fost pornite urmare a sesizărilor semnate de către ultimul și că un raport final pe marginea verificării activităților Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale nu a fost aprobat.

În acest context, Comisia a solicitat Colegiului de disciplină și etică al Consiliului Superior al Procurorilor informație cu referire la procedurile disciplinare respective pornite pe marginea rezultatelor controalelor dispuse la Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, fiind comunicat prin scrisoarea nr. 3-04d/92-920 din 04.04.2022 că, *Colegiului de disciplină și etică nu a avut în examinare proceduri disciplinare care ar viza procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție și, respectiv, procurorii din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, inițiate de către Procurorul General (suspendat din funcție) Alexandr Stoianoglo și ex-procurorul – șef –interimar al Procuraturii Anticorupție, Serghei Gavajuc.*

Prin aceeași scrisoare nr. 3-04d/92-920 din 04.04.2022, Colegiul de disciplină și etică din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor a informat Comisia că, *a avut în examinare sesizări înaintate de către ex-procurorul – șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ion Caracuian, în privința procurorilor din cadrul procuraturilor specializate, fiind pronunțate 11 hotărâri, fiind specificat că, aceste hotărâri ale Colegiului de disciplină și etică ar putea avea la bază sesizări ale ex-procurorului – șef interimar al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ion Caracuian, **care au fost inițiate urmare a efectuării altor controale decât cele efectuate în cadrul procuraturilor speciale în temeiul Dispoziției Procurorului general nr. 74/33 din 09.12.2019 și nr. 75/33 din 09.12.2019.***

De menționat că prin scrisoarea nr. 6/1-4d/22 - 159 din 14.01.2022, Procuratura Generală a informat că, *a fost identificată doar 1 sesizare înaintată Consiliului Superior al Procurorilor, cu privire la fapta care poate constitui abatere disciplinară comisă de un procuror.*

În contextul constatărilor și recomandărilor din Raportul privind rezultatele evaluării interne a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii Republicii Moldova, prin Ordinul Procurorului General nr. 101/28 din 29.12.2020 a fost aprobată și pusă

în aplicare Strategia de management al riscurilor în Procuratură, fiind aprobate și Registrul riscurilor în subdiviziunea structurală a Procuraturii și Registrul consolidat al riscurilor în sistemul Procuraturii. Odată cu aprobarea Strategiei de management al riscurilor, prin același ordin, Direcția politici, reforme și protecția intereselor societății din cadrul Procuraturii Generale a fost desemnată ca fiind subdiviziunea responsabilă de managementul riscurilor în Procuratură, fiind pus în sarcina acestei subdiviziuni monitorizarea continuă a implementării activităților de control, documentare în Registrul consolidat al riscurilor, sistematizarea informației privind gestionarea riscurilor, întocmirea și comunicarea rapoartelor semestriale privind rezultatele monitorizării riscurilor de către subdiviziunile structurale ale Procuraturii.

Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo și-a asumat direct controlul asupra executării Ordinului nr. 101/28 din 29.12.2020 privind aprobarea Strategiei de management al riscurilor, asumându-și astfel și responsabilitatea pentru implementarea eficientă a strategiei propriu – zise.

La acest compartiment și raportat la rezultatele activității Procuraturii Republicii Moldova pentru anul 2020 și anul 2021, constatăm că în Raportul privind activitatea Procuraturii Republicii Moldova pentru anul 2020, la capitolul integritate (pag.8) se menționează doar despre elaborarea și aprobarea regulamentelor care vizează aspecte de integritate și menționate *ante* în cadrul acestui raport, iar la pct. 2.2 din Capitolul II al Raportului privind activitatea Procuraturii Republicii Moldova pentru anul 2020 se dedică un spațiu suficient de mare pentru descrierea activității Inspecției procurorilor în partea care se referă la pornirea / inițierea procedurilor disciplinare și statistica acestora, fiind menționat doar tangențial despre demararea și realizarea în anul 2020 a procedurii de management privind evaluarea riscurilor de corupție din cadrul Procuraturii și aprobarea Strategiei de management al riscurilor.

Comparativ cu documentul de raportare pentru anul 2020, în Raportul despre activitatea Procuraturii Republicii Moldova în anul 2021 se relatează *și se recunosc rateurile* Procuraturii Republicii Moldova în implementarea eficientă a managementului riscurilor în partea care se referă la riscurile legate de integritatea și etica procurorilor și funcționarilor din Procuratura Republicii Moldova. În special se face referire la faptul că, în anul 2021:

- nu au fost înregistrate cazuri de influență necorespunzătoare denunțate de procurori și funcționarii publici;
- mecanismul instituțional de asigurare a eticii profesionale a fost limitat la proceduri de sancționare disciplinară și de evaluare periodică a performanțelor;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

- nu au fost întreprinse măsuri eficiente în vederea conștientizării de către procurori, precum și întreg corpul de personal a standardelor de etică și comportament pentru exercitarea atribuțiilor;
- în procesul de identificare a riscurilor ce rezultă din activitățile operaționale procesuale și administrative, predominante au fost riscurile de corupție și cele conexe actelor de corupție;
- deși de către conducerea Procuraturii au fost întreprinse anumite măsuri de control intern pentru a diminua din intensitatea riscurilor identificate, s-a constatat persistența anumitor riscuri, care periclitează buna desfășurare a activității întregului sistem al Procuraturii;
- procesul de expertizare anticorupție a proiectelor de acte normative instituționale, acesta nu a fost implementat.

Trebuie totuși să menționăm că urmare a aprobării Strategiei de management al riscurilor, în cadrul Procuraturii Republicii Moldova, la nivel de subdiviziuni și la nivel de instituție / sistem, a fost creat și se ține Registrul consolidat al riscurilor, acesta fiind unul dintre obiectivele principale ale Strategiei de management al riscurilor.

Reieșind din constatările Raportului privind monitorizarea implementării activităților de control documentate în Registrul consolidat a riscurilor la nivelul întregului sistem a Procuraturii, pentru semestrul I a anului 2021, întocmit de către Direcția politici, reforme și protecția intereselor societății a Procuraturii Generale, s-a constatat că printre riscurile identificate, predominante sunt riscurile de corupție și cele conexe actelor de corupție, fapt ce denotă sensibilitatea funcției de demnitate publică a procurorilor, specificul activității, care apriori implică anumite riscuri și pretinse vulnerabilități. Ținând cont de cele constatate, a fost considerată oportună implicarea pro activă a managerilor de nivel superior a Procuraturii în vederea implementării activităților de control necesare în vederea asigurării eficiente a climatului de integritate instituțională și profesională în cadrul Procuraturii.

La fel, din Raportul privind monitorizarea implementării activităților de control documentate în Registrul consolidat a riscurilor la nivelul întregului sistem a Procuraturii, pentru semestrul I a anului 2021, se poate constata că unele subdiviziuni structurale din cadrul Procuraturii nu au însușit pe deplin acest proces. Printre deficiențele constatate a fost remarcat faptul că unele subdiviziuni structurale nu au înțeles care sunt activitățile operaționale, sub-activitățile operaționale, în locul cărora au indicat problemele cu care se confruntă. La fel, nu au înțeles cum are loc procesul de identificare și evaluare a riscurilor nemijlocit.

Mai multe subdiviziuni structurale nu au evaluat în mod separat fiecare risc în parte, limitându-se doar la evaluarea generală a unui singur risc ca parte componentă a sub-activității operaționale identificată și inclusă în registru. Prin

urmare, mai multe riscuri identificate pentru grupul de sub-activități incluse în registru riscurilor, au rămas în afara unei evaluări. De aici, rezultă ineficiența procesului de identificare a riscurilor, atâta timp cât acestea nu sunt evaluate și nu sunt stabilite reacții la risc, urmate de activități de control în vederea minimalizării efectului acestora. Concomitent, unele procuraturi deși au identificat anumite riscuri, acestea nu au fost evaluate. Prin urmare, în lipsa unei evaluări și fără a stabili nivelul de gravitate a riscului, au stabilit reacții la risc și activități de control, ceea ce nu corespunde unui proces logic de management a riscurilor, nefiind respectate toate etapele descrise în Strategia de management a riscurilor în cadrul Procuraturii. În condițiile enunțate, rezultă că o așa abordare a procesului de implementare a managementului riscurilor, denotă realizarea formală și ineficiența acestuia.

În cazul altor procuraturi, inclusiv în cazul Procuraturii Anticorupție a fost stabilit că deși și-au identificat activitățile operaționale, sub-activitățile și respectiv și-au identificat riscurile, acest proces nu a fost dus până la capăt, fapt care justifică concluzia că una din cele mai importante părți a procesului de management a riscurilor, ce ține de evaluarea riscurilor, stabilirea reacțiilor la risc și implementarea unor activități de control în vederea diminuării impactului riscurilor asupra îndeplinirii obiectivelor instituției, nu au fost realizate, motiv pentru care prestația acestor subdiviziuni structurale a fost calificată ca fiind ineficientă.

Pe cale de consecință, subdiviziunea responsabilă de organizarea, monitorizarea, supravegherea și raportarea modului de implementare a Strategiei de management al riscurilor din cadrul Procuraturii Generale a concluzionat că, deși de către conducerea Procuraturii au fost întreprinse anumite măsuri de control intern pentru a diminua din intensitatea riscurilor identificate, ce rezultă din activitățile operaționale procesuale și administrative, constatăm totuși persistența în continuare a anumitor riscuri, care periclitizează buna desfășurare a activității întregului sistem al Procuraturii, printre riscurile cele mai frecvent constatate fiind cele legate de aspectele de integritate ale procurorilor. Bazat pe aceste concluzii s-a considerat necesară întreprinderea de către conducerea Procuraturii Generale a măsurilor eficiente de control intern pentru asigurarea climatului de integritate instituțională.

Trebuie să menționăm că deși prin Ordinul Procurorului General nr. 32/28 din 20.03.2020 a fost aprobat Regulamentul cu privire la regimul juridic al cadourilor, fiind constituită și Comisia de evidență și evaluare a cadourilor, potrivit paginii web a Procuraturii Republicii Moldova (<http://procuratura.md/md/anlz/>), Registrul de evidență a cadourilor admisibile și registrul de evidență a cadourilor inadmisibile pentru anul 2020 nu sunt completate, iar pentru anul 2021 este completat doar Registrul de evidență a cadourilor admisibile.

Având în vedere constatările Raportului privind monitorizarea implementării activităților de control documentate în Registrul consolidat al riscurilor la nivelul

întregului sistem al Procuraturii, pentru Semestrul I, 2021, în calitate de alte activități de control, intern al riscurilor în cadrul Procuraturii a fost menționată elaborarea unui șir de recomandări metodologice și instrucțiuni cu caracter general, precum și elaborarea procedurii interne privind prevenirea riscurilor de fraudă și corupție și aprobarea Cartei de audit intern.

Cu referire la identificarea eventualelor obiective operaționale de management al riscurilor în cauze de rezonanță/sensibilitate publică, trebuie să menționăm că în cadrul procedurii de evaluare, Comisiei nu au fost comunicate de către Procuratura Generală sau Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo careva evidențe din care ar rezulta că pentru cauzele de rezonanță / sensibilitate publică s-ar fi efectuat vreo procedură de management de evaluare a riscurilor.

În partea care se referă la analiza indicatorilor, modalității de realizare a controlului eficienței și gestiunii de către Procuratură a cauzelor/subiectelor de rezonanță/sensibilitate publică și modului de implementare a principiilor de organizare/planificare/ realizare a politicilor manageriale de control instituțional, reieșind din informația comunicată de Procuratura Generală prin scrisoarea nr. 6/1-4d/22 - 159 din 14.01.2022 s-a constatat că pentru perioada exercitării mandatului de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo:

- la investigarea dosarelor numite generic Frauda bancară și Laundromat au fost implicați circa 25 procurori;
- nu se cunoaște care este numărul total al personalului auxiliar implicat la investigarea dosarelor respective;
- nu există o analiză comparativă a resurselor (personal, costuri) utilizate pentru investigarea fraudei bancare, nu au fost elaborați indicatori în acest sens;
- conform datelor prezentate de către procuraturile specializate, valoarea totală a sechestrelor asiguratorii în cadrul investigării furtului miliardului, constituie 7.270.382.175, 57 lei;
- în perioada 01.01.2020-01.10.2021, în 5 cauze penale aflate în gestiunea ambelor procuraturi specializate, în vederea instrumentării "fraudei bancare" au fost aplicate sechestre în scopul reparării prejudiciului, asigurării amenzii și confiscării speciale în valoare totală de 3.779.810.783 lei, ceea ce constituie 28,33 % din totalul sumei fraudate din sistemul bancar;
- lipsesc careva informații referitoare la valoarea totală a prejudiciului încasat în bugetul de stat în cauza furtul miliardului;
- nu a fost efectuat și nu au existat careva indicatori de evidență în contabilitatea instituției cu referire la costul lunar al investigațiilor efectuate în cadrul cauzei penale numite generic Furtul miliardului;

- conform datelor prezentate de către procuraturile specializate, în perioada 01.01.2020 – 01.10.2021, indicatorii de rezultat a investigării cauzei penale numite generic Furtul miliardului sunt următorii:
 - procese penale intentate – 12;
 - cauze clasate/încetate – 0;
 - persoane puse sub urmărire penală – 71;
 - persoane scoase de sub urmărire penală – 33 (persoane fizice și juridice);
 - persoane anunțate în căutare – 3;
 - persoane condamnate – 3;
 - persoane achitate – 0.

Pornind de la constatările desfășurate supra, putem afirma că, eficiența practică a politicilor de management al riscurilor în perioada supusă evaluării, nu a fost justificată de indicatorii de performanță a Procuraturii, motiv din care managementul analizat este calificat ca fiind doar unul formal documentat.

CAPITOLUL III. ÎNCREDEREA ȘI INTEGRITATEA INSTITUȚIONALĂ.

În Republica Moldova integritatea agenților publici și integritatea instituțională este reglementată prin Legea nr. 325/2015 privind evaluarea integrității instituționale și Legea integrității nr. 82/2017.

Aceste acte legislative subliniază că, entitățile publice își desfășoară activitatea în interes public, asigurând climatul de integritate instituțională. Agenții publici își exercită atribuțiile de serviciu cu integritate profesională. Climatul de integritate instituțională se asigură prin aplicarea politicilor anticorupție naționale și sectoriale, precum și a cerințelor specifice de integritate profesională pentru activitatea agenților publici în cadrul entității publice.

Integritatea în sectorul public se cultivă prin:

- crearea climatului de integritate politică;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

- crearea climatului de integritate instituțională în cadrul entităților publice.

Integritatea, se bazează pe următoarele principii:

- responsabilizarea entităților publice pentru cultivarea și consolidarea climatului de integritate instituțională, precum și pentru sancționarea lipsei de integritate profesională;
- responsabilizarea autorităților anticorupție pentru evaluarea și monitorizarea integrității instituționale, precum și pentru sancționarea lipsei acesteia;
- echilibrarea justă dintre drepturile omului ale persoanelor exponente ale interesului public, chiar dacă acestea nu cunosc despre atingerea drepturilor lor prin manifestările de corupție ale agenților publici, pe de o parte, și drepturile omului ale agenților publici care admit incidente de integritate, pe de altă parte;
- cultivarea integrității în sectorul public și prevenirea apariției manifestărilor de corupție;
- toleranța zero la corupție în cadrul entităților publice și inevitabilitatea sancționării legale a lipsei de integritate în sectorul public;
- prezumția integrității profesionale a agenților publici și a integrității instituționale a entităților publice;
- prezumția bunei-credințe a subiecților legii în procesul de realizare a prevederilor ei.

Raportat la Procuratura Republicii Moldova, putem observa că integritatea instituțională a Procuraturii a fost abordată tangențial în Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii și Consiliului Superior al Procurorilor pentru anii 2016 - 2020 ca fiind unul dintre scopurile Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției pentru anii 2011 – 2016, fiind indicat la Pilonul 4 Integritatea actorilor sectorului justiției cu obiectiv specific – Promovarea și implementarea principiilor toleranței zero pentru manifestările de corupție în sectorul justiției.

Ulterior, despre încrederea în Procuratură și integritatea instituțională a acesteia se vorbește deja mai accentuat în Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii Republicii Moldova pentru anii 2021 – 2025, fiind arătat că, există voință și se întreprind măsuri pentru cultivarea climatului de integritate instituțională.

Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 – 2025 arată că, Guvernul și societatea civilă sunt deschise pentru dezvoltarea Procuraturii în conformitate cu principiile de respectare a drepturilor omului, legalității, integrității, accesibilității și eficienței, ceea ce creează mai multe oportunități pentru

instituție, iar partenerii de dezvoltare exprimă interes pentru acordarea asistenței Procuraturii în fortificarea capacităților instituției, sporirea independenței, transparenței și integrității procurorilor, sporirea calității prestației acestora.

Având în vedere că, consolidarea integrității sistemului Procuraturii este una dintre prioritățile de politici pe termen mediu, putem afirma că necesitatea întreprinderii unor măsuri serioase de creștere a încrederii și integrității instituționale a Procuraturii Republicii Moldova a fost pe deplin conștientizată și asumată de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, concluzie care se bazează pe liniile directorii de dezvoltare a capacităților funcționale ale Procuraturii incluse în Conceptul de management promovat odată cu scrisoarea de intenție la accesarea în funcția de Procuror General.

Cu toate acestea, deși în perioada exercitării mandatului Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a inițiat mai multe procese care ar fi avut drept finalitate o veritabilă îmbunătățire a încrederii și integrității instituționale a Procuraturii, fiind efectuate evaluările interne ale riscurilor de corupție, elaborate Strategia de management al riscurilor cu crearea și ținerea Registrului consolidat al riscurilor, Strategia de comunicare externă, elaborate Regulamentul privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale în Procuratură, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.31/28 din 20.03.2020 Regulamentul cu privire la regimul juridic al cadourilor, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 32/28 din 20.03.2020, aceste măsuri nu au fost finalizate, iar documentele de politici nu au fost efectiv și eficient implementate.

Cu excepția creării în anul 2021 a Registrului consolidat al riscurilor și evaluarea internă a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii, alte acțiuni care ar impulsiona sporirea încrederii publice în Procuratură nu au fost remarcate. Strategia de comunicare externă nu a fost valorificată, de la data aprobării Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale în Procuratură, nu au fost înregistrate careva dezvăluiri ale practicilor ilegale (avertizori de integritate), iar Registrul de evidență a cadourilor inadmisibile nu este actualizat la zi, pe pagina web a Procuraturii fiind publicat doar Registrul cadourilor admisibile începând cu anul 2021.

Potrivit Barometrului Opiniei Publice din Iunie 2020 realizat de Institutul de Politici Publice, doar 4,3% din persoanele intervievate au declarat că au încredere în justiție, iar 42,6% au declarat că nu au încredere în justiție, iar potrivit Barometrului Opiniei Publice din Iunie 2021, doar 3,5% dintre respondenți au declarat că au încredere în Procuratura Generală, iar 29,6% au declarat că nu prea au încredere și 34,7% au declarat că nu au deloc încredere în Procuratura Generală.

Aceste măsurători arată că în cadrul Procuraturii nu a existat nici un fel de sistem al managementului riscurilor de încredere, Procuratura nu a evaluat aceste

riscuri, deși pe durata exercitării mandatului Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a organizat 20 de briefinguri și a participat în cadrul a 11 interviuri, în aceeași perioadă fiind publicate pe pagina web a Procuraturii 504 comunicate de presă.

În Raportul de autoevaluare a activității Procurorului General Alexandr Stoianoglo din 09.03.2022, este arătat că deși în PDS pentru anii 2016 – 2020 a fost prevăzut în calitate de obiectiv strategic promovarea încrederii societății în Procuratură, însă careva acțiuni concrete în acest sens pe durata implementării PDS pentru anii 2016 – 2020, nu s-au realizat, Strategia de comunicare externă fiind aprobată doar în 26.10.2020, aceasta fiind unica acțiune ce poate fi remarcată pe acest segment. Faptul că Strategia de comunicare externă nu este nici într-un fel valorificată, convinge asupra abordării formale a riscurilor de încredere și percepție distorsionată.

La preluarea mandatului, Domnul Alexandr Stoianoglo a declarat ferm că unul dintre obiectivele principale în exercițiul funcției va fi asigurarea integrității în Procuratura Republicii Moldova prin excluderea din sistem a procurorilor a căror integritate este dubioasă.

Analizând documentația comunicată Comisiei, inclusiv Raportul de autoevaluare a activităților Procurorului General din 09.03.2022, precum și informația publică disponibilă, putem constata că de fapt, acest obiectiv declarat ferm la intrarea în funcție nu a fost realizat, dimpotrivă, prestația Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost de fapt contrară dezideratului declarat la intrarea în exercițiul funcției.

Or, deși activitatea Procuraturii Generale cunoaște un proces anunțat de depolitizare a dosarelor penale, totuși se remarcă semne de selectivitate în activitățile desfășurate în perioada exercitării mandatului de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo manifestate prin renunțarea la urmărire penală sau la învinuire, sau inițierea revizuirii unor cauze de rezonanță, ceea ce nu a contribuit la creșterea credibilității Procuraturii în calitate de actor important în sistemul justiției din Moldova, un obiectiv la început de mandat. Acțiunile din interiorul Procuraturii au fost marcate de excluderea unor procurori șefi din cadrul procuraturilor specializate, dar și intentarea de dosare penale pe numele lor. Procuratura s-a confruntat și cu tentative de influențare a procesului de urmărire penală, prin acțiuni ilegale de filaje a procurorilor desemnați pe cauze de importanță majoră pentru societate.

Dintre principalele acțiuni care vorbesc despre prestația regretabilă a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo se pot remarca:

- desființarea Aparatului Procuraturii Generale dispusă prin Ordinul Procurorului General nr. 81/28 din 21.10.2020;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

- trecerea Direcției finanțe și administrare în directa subordine a Procurorului General;
- dispunerea suspendării din funcție a procurorilor din cardul procuraturilor din subordine fără respectarea procedurii prevăzute de lege (cazul Mihail Ivanov);
- inițierea procedurilor disciplinare și sesizarea în vederea pornirii cauzei penale pentru fapte care nu conțin elemente ale infracțiunii și prin proceduri improprii funcției deținute (cazul Oxana Țurcanu);
- detașarea procurorilor, fără respectarea procedurilor prevăzute de lege (cazul Mihail Ivanov, cazul Lilian Rudei);
- promovarea în funcție a persoanelor în privința cărora existau suspiciuni de implicare în acțiuni de corupție (cazul Ruslan Popov, cazul Igor Popa);
- inițierea procedurilor penale în privința procurorilor în gestiunea cărora se aflau cauze sensibile (cazul Mihail Ivanov, cazul Viorel Morari, cazul Pavel Vinițchi cazul Lilian Rudei);
- exercitarea presiunilor asupra procurorilor pentru ca aceștia să-și depună demisiile, inclusiv prin amenințarea acestora cu pornirea procedurilor disciplinare și / sau penale (cazul Dorin Compan, cazul Eugen Rurac, cazul Vladislav Bobrov) ;
- inițierea dubioasă a procedurilor de revizuire și renunțarea nejustificată la învinuire (cauza Veaceslav Platon, cauzele judecătorilor implicați în dosarul numit generic Laundromat);
- lipsa de reacție, implicare și intervenție eficientă în gestiunea dosarului penal pornit urmare a procedurii defectuoase de expulzare a profesorilor turci (cauza Vasile Botnari), dosarului numit generic Laundromat, dosarului Ilan Shor, cauzelor Vladimir Plahotniuc și Vladimir Andronachi;
- abordarea selectivă a cazurilor de sensibilitate publică (cazul Bahamas, cazul vacanțelor de lux ale lui Igor Dodon, dosarul finanțărilor PSRM etc.);
- disculparea publică a persoanelor vizate în dosare se sensibilitate publică până la emiterea pe caz a unei hotărâri / decizii definitive (dosarul Laundromat și dosarul Frauda bancară) (<https://www.ziarulnational.md/seful-pg-afirma-ca-dosarul-laundromat-ar-fi-maculatura-iar-platon-nu-ar-avea-nicio-implicatie-acolo-nu-e-nimic-ce-raspuns-a-venit-de-la-moscova-vizavi-de>

proveniența-miliardelor-de-dolari-trecute-prin-bancile-si-instantele-moldovenesti/);

- intervenția insuficient de motivată, în raport cu obiectivul instituțional de încredere publică a Procuraturii, în executarea pedepsei dispusă printr-o sentință penală definitivă și executorie prin solicitarea suspendării executării anterior soluționării cererii de revizuire în cazul lui Veaceslav Platon și utilizarea tehnicilor de mediatizare selectivă, etc.

Deși activitatea Procuraturii Generale se manifestă prin mai multă transparență, totuși din cauza unor semne de selectivitate nu s-a remarcat permanent în calitate de actor echidistant. Dosarele sensibile cu un interes public sporit au fost examinate superficial sau prin redirectionarea sesizărilor către alți actori.

Se constată astfel că, politicile manageriale promovate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoinoglo nu au rezolvat de o manieră transparentă, eficientă și în timp util suspiciunile de lipsă de integritate care planau în privința conducerii Procuraturii, susceptibile de a afecta încrederea publicului în Procuratură și în persoana sa, motive din care constatările enumerate ante, justifică concluzia potrivit căreia Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoinoglo nu numai că nu a contribuit la ridicarea integrității procuraturii, ci a acționat contrar prevederilor legii, încălcând principiul integrității și standardului constituțional al încrederii la care este îndreptătit publicul în instituții și persoane oficiale.

CAPITOLUL IV. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII PROCURATURII **REPUBLICII MOLDOVA**

În corespundere cu prevederile art. 3 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, *Procuratura își desfășoară activitatea în conformitate cu legea. Organizarea și activitatea Procuraturii sînt transparente și presupun garantarea accesului societății și al mijloacelor de informare în masă la informațiile despre această instituție, cu excepțiile prevăzute de lege și cu asigurarea respectării regimului datelor cu caracter personal. Procuratura este independentă de puterile legislativă, executivă și judecătorească, de orice partid politic sau organizație social-politică, precum și de oricare alte instituții, organizații sau persoane. Imixtiunea în activitatea Procuraturii este interzisă. Procuratura cooperează cu alte autorități pentru realizarea funcțiilor prevăzute de prezenta lege. Procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează. Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului legată de exercitarea atribuțiilor sale.*

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

Pornind de la obiectul și scopul procedurii de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, Comisia a încercat să identifice în care măsură politicile de management în domeniul organizării activității implementate și promovate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo au influențat calitatea organizării activității Procuraturii.

Din moment ce în cazul organizării activității Procuraturii suntem în prezența managementului operațional, anume din perspectiva acestui segment al sistemului de control intern managerial urmează a face aprecierile și trage concluziile.

Astfel, din informația comunicată Comisiei de către Procuratura Generală, prin scrisoarea nr. 6/1-4d/22 – 159 din 14.01.2022, se evidențiază că în perioada exercitării mandatului, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a instituit control personal asupra 47 cauze penale, în perioada de activitate a acestuia, personal de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo au fost pornite 13 cauze penale (anul 2019 – 1, anul 2020 – 8, anul 2021 – 4), precum au fost identificate circa 25 grupuri de urmărire penală formate personal de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

La fel, În perioada 30.11.2019 – 05.10.2021, de către procurorii din procuraturile teritoriale și specializate, au fost deschise 9 proceduri de revizuire a procesului penal, după cum urmează:

- Procuratura Anticorupție a deschis la 04.03.2020, procedura de revizuire a procesului penal în privința condamnatei Punga Olga, care se află și la moment în cadrul cercetărilor la procuratură;
- Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a deschis trei proceduri de revizuire a procesului penal în privința lui: Țopa Viorel Tudor (la 18.01.2021, cauza a fost remisă în judecată); Platon Veaceslav (la 24.04.2020, cauza a fost remisă în judecată, există sentință irevocabilă); Maxian Tamara (la 07.09.2020, cauza a fost remisă în judecată, există sentință irevocabilă);
- Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Buiucani a deschis două proceduri de revizuire a procesului penal și anume: la 31.01.2020, în privința condamnatului Pântea Andrei (cauza a fost remisă în judecată); la 27.05.2021, în privința lui Paladi Rita Tudor (cauza a fost remisă în judecată);
- Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Botanica a deschis procedura de revizuire a procesului penal în privința condamnatei Zanosiev Liudmila (cauza a fost remisă în judecată);

- Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani a deschis la 26.04.2021, procedura de revizuire a procesului penal în privința condamnatului Gherman Ion, care se află și la moment în cadrul cercetărilor la procuratură;
- Procuratura raionului Rîșcani a deschis la 19.11.2020, procedura de revizuire a procesului penal în privința condamnatului Statnic Ion (cauza a fost remisă în judecată).

Cu referire la aspecte legate strict de activitatea operațională a Procuraturii Republicii Moldova în domeniul urmăririi penale, trebuie să menționăm că, în cadrul interviului desfășurat cu Doamna Tatiana Gulea, procuror-șef al Secției unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, aceasta a comunicat că pe domeniul urmăririi penale nu există nici un fel de proceduri sau documente de politici care să reglementeze sau să determine procedura de constituire a componenței grupurilor de urmărire penală, criteriile de selectare a membrilor grupului, determinarea volumului resurselor antrenate, (numărul angajaților), respectarea exigențelor de specializare.

La fel, a fost menționat că în cadrul Procuraturii Republicii Moldova nu sunt aprobate careva instrucțiuni sau indicații metodice sau alte documente interne prin care să fie descrisă modalitatea de trasare și repartizare a sarcinilor în cadrul grupurilor de urmărire penală, mecanismul de intervenții manageriale, inclusiv în scopul ajustării managementului la obiectivele strategice, exercitării controlului de eficiență a organizării, activității de rezultat, managementul riscurilor. Totodată, în cadrul Procuraturii nu există un mecanism de evaluare intern/extern a modului în care sunt repartizate sarcinile de lucru.

Despre faptul că în cadrul Procuraturii există serioase probleme cu descrierea proceselor operaționale, nu sunt stabilite nici un fel de reguli sau directorii cu referire la repartizarea sarcinilor și delegarea împuternicirilor a fost deja menționat în Capitolul I al acestui raport atunci când s-a făcut descrierea sistemului de control intern managerial (*a se vedea Capitolul I, subcapitolul 1.2*), motive din care nu vom stăruii în expunerea repetată a acestor deficiențe operaționale constatate.

Pentru domeniul judiciar trebuie menționată intervenția care s-a produs în cadrul Procuraturii mun. Chișinău prin crearea oficiului reprezentare judiciară, fapt care a avut drept efect optimizarea costurilor în cadrul procesului de reprezentare a învinuirii în instanțele de judecată, în special în partea care se referă la costuri legate de timp și cheltuieli de deplasare. Cu referire la documentarea proceselor legate de acest domeniu, trebuie să menționăm că există unele proceduri stabilite prin Ordinul Procurorului General nr. 2/21 din 02.01.2018, modificat prin Ordinul Procurorului General nr. 23/7 din 01.03.2021, însă acesta nu stabilesc criterii clare de repartizare a sarcinilor de muncă a procurorilor la etapa de judecare a cauzelor penale în

instanțele de judecată. Procesele operaționale pe domeniul judiciar sunt tangențial menționate în varii documente interne emise în cadrul Procuraturii, care determină un anumit sau alt comportament de domenii înguste de investigație penală (judecarea infracțiunilor de evaziune fiscală, judecarea infracțiunilor comise de persoane juridice).

Este de remarcat că în Raportul de activitate al Procuraturii Republicii Moldova pentru anul 2021 este recunoscut și asumat că, *în cadrul Procuraturii Republicii Moldova nu a fost elaborată și implementată o politică adecvată privind funcțiile sensibile și nu au fost descrise toate procesele de bază atribuite Procuraturii, iar în domeniul judiciar nu au fost stabilite criteriile de repartizare a sarcinilor de muncă a procurorilor la etapa de judecare a cauzelor penale în instanțele de judecată, lipsind criteriile de repartizare a sarcinilor de muncă și în alte domenii de activitate ale Procuraturii cum ar fi: examinarea petițiilor, a cauzelor contravenționale etc.*

Totuși trebuie să accentuăm că în domeniul urmăririi penale în partea care se referă la limitele de intervenție, au fost elaborate și implementate Instrucțiunile privind rolul și atribuțiile procurorilor - șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, ai procuraturilor specializate și teritoriale în domeniul urmăririi penale, aprobate prin Ordinul Procurorului General nr. 56/6/1 din 17.09.2021.

La fel, cu referire la formalizarea proceselor operaționale, au fost elaborate ghiduri și instrucțiuni pe segmente înguste de intervenție. Printre acestea pot fi evidențiate următoarele documente:

- Instrucțiunea metodologică privind recuperarea bunurilor operaționale;
- Instrucțiuni metodologice Ghid privind investigarea și judecarea infracțiunilor de evaziune fiscală, aprobate prin Ordinul Procurorului General nr. 49/6/1 din 23.06.2021;
- Ghidul privind procedura de urmărire penală și judecare a infracțiunilor comise de persoane juridice, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 98/11 din 22.12.2020;
- Instrucțiunea cu caracter general nr. 11-3d/20-8119 din 28.12.2020 cu privire la aplicarea dispozițiilor legale ce țin de punerea sub învinuire a persoanei la încetarea urmăririi penale pe temeiuri de nereabilitare.

Distinct de aceste acte cu caracter normativ, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a intervenit pe domeniul urmărire penală prin diferite circulare, indicații și atenționări scrise, această metodă de formalizare a proceselor operaționale nefiind una eficientă și eficace, atât timp cât documentarea proceselor și procedurilor operaționale pe segmente majore sau subdomenii ale activităților de urmărire penală și reprezentare a învinuirii în instanța de judecată trebuie să se

realizeze în acord cu SNCI 11. Documentarea proceselor, aprobat prin Ordinul MF nr. 189/2015.

Trebuie să menționăm că pe domeniile urmărire penală și reprezentare a învinuirii în instanțele de judecată nu sunt elaborate careva documente specifice legate de managementul riscurilor. Subdiviziunile responsabile de domeniul urmărire penală și activitate judiciară din cadrul Procuraturii Generale și-au identificat riscurile operaționale acestea fiind reflectate în Registrul consolidat al riscurilor pe sistemul Procuraturii pentru anul 2021, însă o evaluare a acestora încă nu a fost efectuată.

Cu referire la modalitatea realizării controlului costurilor financiare a activității de investigare / urmărire penală, este de menționat că atât în cadrul interviului desfășurat cu participarea Doamnei Tatiana Gulea, procuror-șef al Secției unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, cât și în cadrul audierii Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo asupra Raportului de autoevaluare a activității din 09.03.2022, s-a accentuat că în cadrul Procuraturii Republicii Moldova nu s-a efectuat și nu se efectuează o estimare / evaluare și control al costurilor activităților de investigații / urmărire penală.

Reieșind din informația cuprinsă în Rapoartele de activitate a Procuraturii Republicii Moldova pentru perioada 2019 – 2021, Procuratura Republicii Moldova ține o evidență dezagregată pe capitole a cheltuielilor procesului penal și a prejudiciului încasat urmare a pronunțării sentințelor de condamnare prin care s-a dispus și încasarea daunelor materiale și / sau morale, alte costuri, în special costurile investigării unei cauze de la pornire până la finalizare, nu sunt nici într-un fel evaluate. La fel, nici Procuratura Generală și nici procuraturile specializate nu au efectuat o evaluare a indicatorului cost – eficiență a cauzelor de sensibilitate publică (cauza Laundromat, cauza Frauda bancară, cauzele Veaceslav Platon, Vladimir Plahotniuc, Illan Shor, etc).

Respectiv, se poate afirma cu certitudine că în cadrul Procuraturii Republicii Moldova nu se face o analiză a indicatorului *cost – eficiență* raportat la volumul activităților desfășurate, resursele umane și tehnico – materiale implicate.

În partea care se referă la activitatea de colaborare internațională, trebuie să menționăm că prin Ordinul Procurorului General nr. 44/7.1 din 28.09.2018 a fost aprobat Regulamentul cu privire la organizarea activității de asistență juridică internațională, care a fost modificat prin Ordinul Procurorului General nr. 89/7.1 din 23.11.2020. Concomitent, în cadrul interviului desfășurat cu Domnul Alexandru Cladco, procuror-șef al Direcției cooperare internațională și integrare europeană a Procuraturii Generale, acesta din urmă a informat Comisia despre faptul că, în perioada exercitării de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr

Stoianoglo a funcției de Procuror General cu referire la activitatea de cooperare internațională s-au realizat următoarele acțiuni:

- s-a dispus prelungirea termenului de activitate a unei echipe comune de investigații între Republica Moldova (PCCOCS) și Republica Franceză în cadrul unui dosar referitor la spălare de bani și contrabandă;
- au fost semnate 10 acorduri de formare a echipelor comune de investigații, inclusiv Acordul semnat între Procuratura Anticorupție și autoritățile Letoniei privind investigarea dosarelor numite Frauda bancară și Laundromat.

Sintetizând, se poate afirma că, modul în care a fost gestionată activitatea Procuraturii în perioada exercitării mandatului de către Procurorul General (suspendat de drept) nu poate fi considerat satisfăcător, și, atât timp cât o informare clară asupra finalității și modului de realizare a obiectivelor operaționale nu s-a efectuat, este imposibilă aprecierea efectelor implicării personale a Domnului Alexandr Stoianoglo în activitatea operațională a Procuraturii.

Această stare de fapt ne permite să constatăm un grad redus de implicare a conducătorului entității publice în activitatea de planificare operațională, aceasta fiind redusă doar la partea formală de semnare a documentelor de planificare, fiind constatată o lipsă a prestației de manager în ceea ce privește coordonarea activității de implementare a obiectivelor planificate, organizarea supravegherii executării, precum și a procesului de evaluare a progreselor în implementarea acțiunilor planificate.

CAPITOLUL V. CORESPUNDEREA PRESTAȚIEI CRITERIILOR DE EVALUARE

Potrivit prevederilor pct. 47-50 din Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, aprobat prin Hotărârea CSP nr. 1-148/2021 din 22.11.2021, cu modificările și completările ulterioare, *în cadrul procedurii de stabilire a aspectelor de fapt, comisia este în drept de a solicita Procuraturii prezentarea de informații, rapoarte, explicații scrise, stabilind termeni de executare a indicațiilor. Comisia este în drept să audieze orice procuror sau alt angajat al Procuraturii, să solicite și să primească de la orice persoană explicații scrise, date și informații, inclusiv date analitice, să antreneze în procesul de evaluare experți independenți, să dispună control de audit, inclusiv al managementului instituțional. Audierile pot fi făcute on-line. Comisia este în drept de a opera cu analiza unor spețe concrete, în vederea identificării și analizei practicilor manageriale sub aspectul criteriilor de evaluare. Comisia este în drept de a utiliza în calitate de surse de evaluare, documente de politici, hotărâri CEDO, acte judecătorești, hotărâri ale organelor de autoadministrare. Comisia poate utiliza în calitate de surse secundare de evaluare, inclusiv publicații media și investigații jurnalistice.*

În acord cu aceste prevederi, pentru asigurarea unui proces de evaluare obiectiv și calitativ, Comisia a efectuat evaluarea performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo pentru fiecare criteriu determinat la pct. 33 din Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, aprobat prin Hotărârea CSP nr. 1-148/2021 din 22.11.2021, cu modificările și completările ulterioare, apreciind gradul de corespundere a prestației Procurorului

General criteriilor de evaluare prin prisma indicatorilor de performanță arătați la pct. 64 din Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, aprobat prin Hotărârea CSP nr. 1-148/2021 din 22.11.2021, cu modificările și completările ulterioare.

5.1 Calitatea planificării activității Procuraturii.

Corespunderea prestației Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo criteriului **Calitatea planificării activității Procuraturii** s-a determinat prin prisma următorilor indicatori de performanță:

- *stabilirea obiectivelor strategice și gradul de implicare personală în acest proces;*
- *stabilirea obiectivelor operaționale și aportul personal la acest proces;*
- *planificarea activității în domenii sensibile de activitate/rezonanță/interes public sporit;*
- *flexibilitatea activității de planificare, rolul pro activ al Procurorului General în procesul de luarea a deciziilor referitor la schimbările care apar în Procuratură și ajustarea activității Procuraturii la agenda publică.*

În acest sens, la evaluarea prestațiilor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în contextul Criteriului Calitatea planificării activității Procuraturii s-a ținut cont de prevederile art. 5 lit. g) și lit. h) din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură, potrivit căroră, în condițiile legii, *Procuratura îndeplinește următoarele funcții: (...) g) participă la implementarea unitară a politicii naționale și internaționale a statului în materie penală; h) prezintă propuneri privind perfecționarea legislației și participă la elaborarea de acte normative în domeniul său de activitate; (...), precum s-a luat în considerare că în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) lit. a), lit. c), lit. d), lit. f), lit. f¹) și lit. j) din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură, Procurorul General are următoarele atribuții: a) reprezintă Procuratura în relațiile cu celelalte autorități publice, cu persoane juridice și fizice din țară și din străinătate; (...) c) exercită controlul asupra activității procurorilor; d) stabilește domeniile de competență (atribuțiile) ale adjuncților săi; f) emite, în scris, ordine și dispoziții, aprobă regulamente și recomandări metodologice; f¹) dispune cu privire la instituirea și modalitatea de administrare a sistemelor informaționale, registrelor și bazelor de date, destinate activității instituției; j) organizează și implementează sistemul de control intern managerial și poartă răspundere managerială pentru administrarea bugetului instituției și a patrimoniului public aflat în gestiune.*

Concomitent, aplicabilitate aici au și prevederile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, care stabilesc că, *sistemul de*

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

control intern managerial se organizează prin: a) stabilirea obiectivelor, indicatorilor de performanță și elaborarea planurilor anuale și strategice; b) managementul riscurilor asociate atingerii obiectivelor; c) planificarea, monitorizarea și raportarea privind realizarea obiectivelor și performanțelor în raport cu resursele; d) managementul eficient al resurselor umane și asigurarea competențelor necesare îndeplinirii sarcinilor; e) elaborarea și aprobarea structurii organizaționale corespunzătoare în scopul atingerii obiectivelor; f) delegarea împuternicirilor și responsabilităților fără a scuti persoana care delegă de răspunderea realizării acestora; g) documentarea proceselor de bază și elaborarea procedurilor de lucru; h) asigurarea eticii, integrității și transparenței în cadrul entității publice; i) divizarea obligațiilor și responsabilităților; k) implementarea procedurilor adecvate de prevenire și detectare a fraudei și corupției.

Modul și procedurile de elaborare a documentelor de politici și planificarea activităților entităților publice este determinat prin Hotărârea Guvernului nr. 386 / 2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

Raportat la obiectul evaluării, putem constata că în perioada supusă evaluării, Procuratura Republicii Moldova și-a organizat activitățile în corespundere cu Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii și Consiliului Superior al Procurorilor pentru anii 2016 – 2020 și Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 – 2025, fiind elaborate planuri de activități anuale în care sunt prevăzute activitățile de întreprins în vederea atingerii obiectivelor strategice și speciale stabilite prin documentele de politici respective.

Potrivit Conceptului de management și dezvoltare instituțională a Procuraturii, propus de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo la promovarea concursului de accedere în funcția de Procuror General, Domnul Alexandr Stoianoglo a pus accentul pe obiective strategice importante, parte dintre acestea regăsindu-se deja în documentele de politici strategice aprobate ulterior în cadrul sistemului Procuraturii. Dintre obiectivele Conceptului de management promovat de către Domnul Alexandr Stoianoglo odată cu scrisoarea de intenție la accesarea în funcția de Procuror General, se pot evidenția obiectivele strategice privind dezvoltarea Procuraturii și anume:

- consolidarea nivelului profesional al procurorilor și funcționarilor publici din Sistemul Procuraturii;
- promovarea valorilor capabile să sporească gradul de integritate al angajaților Procuraturii;
- îmbunătățirea managementului operațional în procesul exercitării și conducerii urmăririi penale;

- identificarea și soluționarea cazurilor (și cauzelor) de aplicarea neunitară a prevederilor legale în activitatea procurorilor;
- promovarea tehnologiilor informaționale;
- sporirea nivelului de transparență în activitatea procurorului și îmbunătățirea nivelului de conlucrare cu mass-media, cu structurile de profil naționale și de peste hotare, cu partenerii de dezvoltare etc.

Parte dintre aceste obiective strategice deja se regăseau în documentele de politici strategice aprobate la nivel instituțional și la nivel național.

Cu toate acestea, observăm că la intrarea în exercițiul funcției, Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii și Consiliului Superior al Procurorilor pentru anii 2016-2020 era în vigoare, însă un Raport comprehensiv privind rezultatele implementării acestui program la finele anului 2020 nu a fost aprobat.

Rapoartele de activitate ale Procuraturii pentru anul 2019 și anul 2020 se rezumă la activitățile desfășurate per ansamblu de Procuratură, însă un document coagulat în care să se regăsească analiza realizărilor prevăzute în Programul de dezvoltare strategică pentru perioada 2016 – 2020 nu a fost comunicat Comisiei, cu excepția Raportului privind gradul de executare a Planului operațional al Procuraturii pentru anul 2020 în vederea realizării PDS pentru anii 2016-2020. Potrivit acestui document, se constată că pentru anii 2016 – 2020, PDS a fost realizat doar în proporție de 67,5%, fiind accentuată necesitatea elaborării unei analize a gradului de implementare a PDS pentru anii 2016 -2020 și a impactului măsurilor realizate în raport cu obiectivele stabilite. Un asemenea document final, Comisiei nu a fost prezentat.

Elaborarea și aprobarea Programului de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru perioada 2021 – 2025, face parte din activitatea de planificare, așa cum este determinat prin Hotărârea Guvernului nr. 176/2011 cu privire la aprobarea Metodologiei de elaborare a programelor de dezvoltare strategică ale autorităților administrației publice centrale, iar elaborarea celorlalte documente de politici pentru Procuratura din Republica Moldova este una dintre atribuțiile Procuraturii Generale prevăzute la art. 8 alin. (3) din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură și Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern și Standardele Naționale de Control Intern Managerial, motive din care se apreciază faptul că în cadrul Procuraturii Republicii Moldova în perioada supusă evaluării s-a inițiat și s-au elaborat documente de politici de dezvoltare strategică a Procuraturii.

Cu referire la indicatorul de performanță - ***Planificarea activității în domenii sensibile de activitate/rezonanță/interes public sport***, Comisiei nu a fost comunicate careva date din care s-ar putea concluziona despre existența unor documente de planificare a activităților pe domenii sensibile și de interes public aparte, fiind elaborate și aplicate planurile de activități pe domenii derivând din

documentele de politici aprobate la nivel național: Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018– 2022; Strategia națională antidrog pentru anii 2020-2027; Planul național de acțiuni antidrog pentru anii 2020-2021; Strategia națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020 – 2025.

Concomitent, în perioada supusă evaluării a fost elaborat și aplicat Regulamentul cu privire la planificarea, monitorizarea și raportarea activității Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 103/28 din 30.12.2020.

În același timp, în cadrul evaluării nu au fost prezentate careva date, care ar fi permis aprecierea gradului de implicare personală a Procurorului General în procesul de stabilire a obiectivelor strategice. Actele examinate au permis de a constata, doar că Alexandr Stoianoglo a semnat documentele de politici.

Cât de ambițioase și îndrăznețe nu ar fi părut obiectivele strategice și prioritățile evidențiate în Conceptul de management și dezvoltare instituțională a Procuraturii, propus de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo la promovarea concursului de accedere în funcția de Procuror General, activitățile desfășurate ulterior, pe durata exercitării funcției, au dezamăgit și au redus considerabil din speranța și creditul de încredere acordat la intrarea în exercițiul mandatului, obiectivele strategice trasate nu au ajuns a se realiza. Întreaga societate și-a pus speranța în persoana noului Procuror General, crezând sincer că Domnul Alexandr Stoianoglo este persoana potrivită pentru ocuparea acestei funcții și că odată cu accesarea în funcția de Procuror General, activitatea Procuraturii va deveni realmente transparentă, ambițioasă și independentă.

Din analiza documentelor de politici aprobate la nivelul Procuraturii Republicii Moldova, raportat la aprecierea activităților făcută în Raportul de autoevaluare a activității din 09.03.2022, putem trage concluzia că implicarea personală a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo planificarea activităților strategice ale Procuraturii a fost o implicare formală, marea parte din deciziile luate ulterior raportat la activitățile operaționale ale Procuraturii, nu s-au încadrat în obiectivele strategice prevăzute în documentele de politici.

Dimpotrivă, cu toate că în perioada de exercitare a mandatului, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a inițiat mai multe procese necesare pentru planificarea, organizarea, monitorizarea și controlul activităților instituționale specifice, inclusiv pentru domeniile sensibile și de rezonanță, aceste procese nu au fost eficient implementate și aplicate dată fiind implicarea personală a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în procese care nu necesitau neapărat intervenția sa sau în instrumentarea dosarelor penale sensibile, fapt care au făcut ca procesele de asigurare a unei monitorizări eficiente a activităților să fie estompate sau chiar nefinalizate.

5.2. *Eficiența conducerii Procuraturii.*

Acest criteriu de evaluare urmează a fi analizat pornind de la următorii indicatori de performanță:

- abilitatea de leadership;
- asigurarea implementării politicilor de motivare a personalului pentru realizarea sarcinilor eficient și eficace;
- asigurarea funcționării mecanismelor de informare și comunicare a personalului, necesare pentru realizarea sarcinilor (sisteme informaționale, baze de date complete, actualizate și funcționale); asigurarea promovării unei culturi instituționale a personalului bazată pe stimularea profesionalismului, legalității, integrității, meritocrației; îndeplinirea misiunii de garant al protecției persoanei, societății și statului împotriva faptelor infracționale;
- abilitatea de a lua și asuma decizii informate, întemeiate pe gândire pe pază de risc, motivarea deciziilor, inclusiv sub aspectul menținerii aparențelor instituționale; înțelegerile provocărilor cu care se confruntă instituția și aptitudinea de a identifica în termen proximi cele mai potrivite soluții de răspuns;
- aptitudinea de a selecta și aplica cel mai potrivit stil de conducere în raport cu personalul;
- asigurarea documentării proceselor operaționale desfășurate de către personalul Procuraturii (ghiduri, metodologii, instrucțiuni, etc.); documentarea comunicării interne, a dispozițiilor și indicațiilor Procurorului General;
- inițiativele de reformare a Procuraturii și obiectivele strategice a reformei.

Abilitatea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo de promovare a inițiativelor și determinare a unor anumite rigori este de remarcă, însă argumentarea reformelor inițiate, dezvoltarea ideilor de schimbare și îmbunătățire a activităților Procuraturii a fost insuficientă, capacitatea de convingere și abilitatea de leader fiind suficient de rigidă în raport cu situațiile problematice, iar comportamentul Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în anumite situații, a generat percepția de părtinire față de anumite persoane sau partide politice, diminuând în așa mod încrederea personalului instituției, dar și a societății, în intenția de a îmbunătăți prestația și imaginea Procuraturii.

Nici unul dintre documentele de politici, analiză și planificare strategică comunicate nu au arătat despre existența a careva politici de motivare a personalului pentru realizarea eficientă a sarcinilor.

În același context este necesar de a menționa, că echipa managerială condusă de Alexandr Stoianoglo nu a evaluat necesitățile și aspirațiile personalului instituției, proces care era necesar pentru identificarea celor mai potrivite instrumente de motivare a angajaților întru realizarea sarcinilor stabilite. Politica de motivare a personalului s-a dovedit a fi ineficientă, s-a redus la propuneri către Consiliul Superior al Procurorilor de stimulare a unor angajați și inițierea procedurilor de sancționare a altora.

Văzută în raport cu rezultatele obținute de instituție în realizarea sarcinilor, aplicarea acestor instrumente s-a dovedit a fi eșuată în motivarea personalului, deoarece nu a avut la bază principiile meritocrației și corectitudinii.

În susținerea concluziei potrivit căreia Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a avut o atitudine diferențiată în raport cu angajații și procurorii din subordine vorbește însăși Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în Raportul de autoevaluare a activităților Procurorului General din 09.03.2022, potrivit căruia, *la propunerea mea, în prima perioadă de exercitare a mandatului a fost numită conducerea interimară în Procuratura Anticorupție, PCCOCS, Procuratura mun.Chișinău, a UTA Găgăuzia. Pe parcursul a 1,9 luni au fost schimbați 39 procurori-șefi din totalul de 50 conducători ai procuraturilor teritoriale și specializate etc. Am promovat la funcții de conducere mai mult de 50 procurori noi, care nu au fost anterior niciodată promovați, din nouă generație (...).*

La acest aspect, trebuie să menționăm că remanierele de personal inițiate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo au trezit serioase nedumeriri în societate, în Raportul privind promovarea procurorilor: de la lege la realitate (01.01.2019 – 31.05.2021, întocmit de către Centrul de Resurse Juridice fiind indicat că, (...)) *nici în perioada ianuarie 2019 - mai 2021 noul sistem nu a încurajat pe deplin competiția între procurori. Astfel, din cele 26 de funcții de conducere scoase la concurs, la concursul pentru ocuparea a 20 funcții (77%) s-a înregistrat câte un singur candidat. Doar pentru șase funcții s-au înregistrat doi sau mai mulți candidați. În cazul a două din cele șase funcții, contracandidații s-au retras din concurs până la finalizarea acestuia, astfel încât în concurs a rămas doar un singur candidat. În final, doar patru (15%) din cele 26 de funcții de conducere au fost suplinite prin concursuri la care au participat efectiv doi sau trei candidați. Aceste cifre confirmă că funcțiile de conducere în procuratură, cel mai des, sunt ocupate în lipsa unui concurs veritabil. 17 din cele 26 de funcții de conducere scoase la concurs (65%) au fost ocupate de candidații care dețineau deja interimatul funcției pentru care candidau. Aceștia au fost numiți interimari prin ordinul*

Procurorului General după ce procurorii-șefi anteriori au demisionat sau mandatul lor a expirat. Aceste cifre confirmă că, cel puțin în 65% din cazuri, procurorul-șef a fost de facto identificat de Procurorul General și investit în funcție formal în baza concursului organizat de CSP.

Cu referire la transferul procurorilor, același raport întocmit de Centrul de Resurse Juridice menționează că, începând cu 24 iulie 2020, transferul procurorului într-o funcție de același nivel sau nivel inferior, cu excepția funcției de procuror-șef și adjunct al procurorului-șef, se realizează prin hotărârea CSP, la propunerea Procurorului General. Aceasta a oferit o pârghie puternică pentru Procurorul General de a influența cariera procurorilor. Începând cu 24 iulie 2021 au fost efectuate 24 de transferuri, ceea ce prezintă mai mult de 2/3 din funcțiile de procuror ocupate în ultimele 12 luni. Nu este clar cum Procurorul General identifică procurorii care urmează a fi transferați. De asemenea, legea nu prevedea motivele din care Procurorul General poate refuza solicitarea procurorului de transfer. Toate propunerile Procurorului General de transfer au fost acceptate cu votul unanim al membrilor CSP, în lipsa de obiecții. Majoritatea acestor transferuri (11) au fost efectuate din procuraturile teritoriale spre procuratura mun. Chișinău. De facto, transferul procurorilor din regiuni în mun. Chișinău este privită de majoritatea procurorilor drept o promovare, iar exercitarea transferului în mod netransparent și în bază de discreție de facto devenea un mijloc de a asigura loialitatea procurorilor în raport cu Procurorul General. Recomandăm modificarea Legii cu privire la procuratură pentru reintroducerea obligativității de transferare a procurorilor prin concurs, de către CSP.

Conform Raportului privind activitatea Procuraturii pentru anul 2021, un aspect care a creat provocări sub aspect managerial este dificultatea ocupării funcțiilor temporar vacante, deoarece acestea sunt mai puțin atractive pentru personalul calificat, iar ocuparea lor în cele mai multe cazuri a fost posibilă doar prin delegarea procurorilor. Potrivit Raportului, în anul 2021 a fost dispusă delegarea în diferite subdiviziuni structurale a 75 procurori, ceea ce constituie o pondere de 12,2% din numărul total de procurori care au activat, comparativ cu 4,1% mai puțin decât în anul 2020. La fel, este de remarcat, că în perioada anului 2021 s-a menținut la un nivel ridicat numărul procurorilor delegați în procuraturile specializate în scopul fortificării capacităților acestor unități structurale. Astfel, din numărul total de procurori, indicele de delegare pentru Procuratura Anticorupție constituie 29,3%, pentru PCCOCS constituie 26,7 %, comparativ cu Procuratura mun. Chișinău (22,7%), Procuratura Generală (20%) și procuraturile teritoriale (14,7%).

Dacă în cazul politicilor de personal legate de promovarea / detașarea / delegarea personalului în funcțiile de procuror sau procurori – șefi s-a remarcat o

abordare bazată pe principii de loialitate personală, același stil de abordare a fost remarcat și în raport cu alți angajați în cadrul Procuraturii Generale, în special a trezit interes pentru lucrările Comisiei modul și maniera în care a fost abordată procedura de lichidare a Aparatului Procuraturii Generale .

La caz, în cadrul audierilor desfășurate de Comisie, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu a putut convinge asupra argumentelor privind necesitatea desființării subdiviziunii Aparatul Procuraturii Generale, dispusă prin Ordinul Procurorului General nr. 81/28 din 21.10.2020 și trecerii Direcției finanțe și administrare în directă subordine a Procurorului General.

Principalul argument al Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în susținerea acestor inițiative a fost optimizarea politicilor de personal, considerând că funcția de șef al Aparatului Procuraturii Generale ar fi o reminiscență organizațională învechită și ineficientă.

În cadrul interviului desfășurat de către Comisie, Doamna Oxana Țurcanu, șef al Aparatului Procuraturii Generale a comunicat că de fapt, inițiativa de modificare a structurii Procuraturii Generale prin desființarea Aparatului Procuraturii Generale a avut drept scop demiterea acesteia din urmă din funcția deținută. Mai mult, Doamna Oxana Țurcanu a relatat Comisiei că pentru a o convinge să își depună demisia din funcție, în raport cu aceasta a fost demarată o procedură disciplinară și solicitată pornirea unei cauze penale pentru pretinse acțiuni de prejudiciere a Procuraturii în cadrul unor proceduri de achiziție publică.

Din documentația comunicată Comisiei rezultă că, prin Ordonanța din 06.07.2021, procurorul în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Principal, Roman Tocan a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar prin Hotărârea din 25.10.2021 a Comisiei de disciplină a funcționarilor publici din cadrul Procuraturii Generale s-a dispus revocarea Hotărârii Comisiei de disciplină a funcționarilor publici din cadrul Procuraturii Generale din 09.06.2020 pe motiv că fapta nu întrunește elementele abaterii disciplinare, Ordinul de concediere nr. 1156-p din 17.08.2020, fiind revocat prin Ordinul nr. 1835-p din 01.11.2021.

Nu a fost posibilă identificarea unui anumit stil uniform de conducere abordat în perioada supusă evaluării. S-a remarcat o diferită abordare a relației conducător – angajat în raport cu persoanele loiale și persoanele mai puțin obediente.

Analiza politicilor de resurse umane a scos în evidență promovarea de personal pe criterii de loialitate față de conducerea procuraturii, stil de conducere care nu poate fi analizat ca fiind admisibil în raport cu interesul public și exigențele de management public instituțional.

Angajații Procuraturii sunt funcționari publici și persoane cu funcții de demnitate publică care servesc interesul public și în acest sens managementul

instituțional trebuie să fie construit pe principii de loialitate legii și nu factorilor administrativi. Politicile manageriale de loialitate individuală a funcționarilor publici sunt susceptibile de a induce și riscuri de corupție, motiv din care stilul de conducere nu poate fi analizat în calitate de „stil potrivit” în raport cu interesul public afectat.

La aprecierea indicatorului de performanță - *Asigurarea funcționării mecanismelor de informare și de comunicare a personalului, necesare pentru realizarea sarcinilor (sisteme informaționale, baze de date complete, actualizate și funcționale)*, s-a luat în considerare faptul că, în cadrul Procuraturii din Republica Moldova nu există un mecanism clar de repartizare a sarcinilor și delegare a împuternicirilor. Comunicarea internă pe verticală și pe orizontală încă este bazată pe proceduri învechite (volante, ședințe operative, interviuri cu angajații, indicații scrise și verbale, ținerea manuală a evidențelor etc.), care necesită o serioasă revizuire. Instruirea procurorilor și personalului auxiliar în domeniul utilizării tehnologiilor informaționale este insuficientă.

În cadrul Procuraturii Republicii Moldova sunt implementate sisteme informaționale automatizate (SIA Urmărire Penală: E-Dosar, Web-Document, E-Biblioteca), instituția dispune de pagina web ș.a. Una dintre problemele stringente identificată în procesul de comunicare prin intermediul sistemelor informaționale este insuficiența pregătirii necesare ale angajaților Procuraturii la utilizarea sistemelor informaționale. Angajații nu dispun de un nivel adecvat de cunoștințe pentru operarea cu sistemele informaționale, atât instituționale, cât și a autorităților publice, precum și nu conștientizează asupra riscurilor de securitate informatică ce apar în folosirea sistemelor informaționale și nu iau măsurile necesare pentru diminuarea acestor riscuri (de ex. schimbarea periodică a parolelor conturilor, folosirea unei parole de cel puțin 9 caractere folosind simboluri speciale, etc.), iar alți angajați în general nu dispun de cunoștințe de bază la operarea cu calculatorul. O altă problemă ce ține de utilizarea sistemelor informaționale este infrastructura hardware și software învechită. Unele din aceste sisteme rulează pe sisteme de operare care nu dispun de suport tehnic din partea producătorului, ceea ce cauzează riscuri suplimentare de securitate asupra acestora. Problematică este situația și la capitolul auditului TI, realizat în scopul stabilirii capacității de reacție a instituției la incidente de securitate cibernetică și evaluării nivelului de protecție a informațiilor digitale, identificării riscurilor și diminuării acestora asupra rețelelor și resurselor informaționale, fapt care nu a fost efectuat.

Despre deficiențele sistemelor informaționale existente în cadrul Procuraturii Republicii Moldova se menționează și în Raportul despre activitatea Procuraturii în anul 2021, fiind recunoscut că nu au fost realizate toate acțiunile planificate conform Planului de acțiuni privind dezvoltarea și mentenanța Sistemului Informațional

Automatizat Urmărire penală: E-Dosar” pentru anii 2019-2023, aprobat prin Dispoziția Procurorului General nr. 30/4 din 06.08.2019.

La fel în același raport se arată că nu au fost realizate acțiunile prevăzute în Planul instituțional de acțiuni pentru implementarea soft-ului 12 IBM în cadrul Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 81/4 din 16.12.2019.

Pe baza analizelor expuse, Comisia concluzionează că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu a asigurat promovarea politicilor manageriale de eficientizare a comunicării interne și managementul riscurilor de domeniu, inclusiv de securitate informațională, recurgând la practici manageriale depășite de timp. De asemenea se face observată lipsa stimulării dezvoltării acestui domeniu de activitate managerială, precum și implicarea personală a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în dezvoltarea unor practici manageriale moderne de comunicare (depășirea epocii carnetelor de note, vizelor de creion, ect.), instruirea specială a angajaților Procuraturii în domeniul utilizării tehnologiilor informaționale moderne, inclusiv promovarea politicilor de „exemplu propriu”.

Lipsa unui sistem funcțional de comunicare internă induce riscuri de eficiență a controlului managerial al activității Procuraturii.

La evaluarea prestației Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo prin prisma indicatorului - ***Îndeplinirea misiunii de garant al protecției persoanei, societății și statului împotriva faptelor infracționale*** s-a luat în considerare gradul redus de satisfacție a societății privind modul în care Procuratura Republicii Moldova, din momentul intrării în exercițiul mandatului și până la suspendarea din funcție a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

Despre faptul că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a eșuat în misiunea de garant al protecției persoanei, societății și statului împotriva faptelor infracționale vorbesc propriile acțiuni și intervenții nejustificate, iar pe alocuri chiar contrare legii, în activitățile operaționale ale Procuraturii

Această concluzie se cere pornind de la modalitatea în care Procuratura Generală, în persoana Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a lansat în tratarea neuniformă a cauzelor investigate și a dosarelor de rezonanță și de profund impact pentru societate.

La caz, despre atitudine improprie funcției deținute vorbește abordarea de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a cazului Veaceslav Platon, concluzie care se justifică din acțiunile și atitudinea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo cu privire la:

- solicitarea revizuirii dosarului penal al lui Veaceslav Platon în care acesta era condamnat la 18 ani de închisoare și solicitarea suspendării pedepsei de către

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

Procurorul General, iar apoi renunțarea de către procurori la învinuire, deși în același timp informații publice despre progresul pe dosarul legat de fraudă bancară nu există;

- lipsa din partea procurorilor a unei solicitări de aplicare a măsurilor preventive pe celelalte dosare penale ale lui Veaceslav Platon, fapt ce i-a permis acestuia să fugă din țară;
- înscrierea soției Procurorului General suspendat în calitate de beneficiară a două companii ale lui Veaceslav Platon în ianuarie 2021. Deși Procurorul General a pretins că includerea soției sale în calitate de beneficiară a acestor companii a fost făcută de alte persoane, cu scopul să-l discrediteze, la data de 5 octombrie 2021 înscrierea respectivă încă nu a fost corectată. Mai mult, Domnul Alexandr Stoianoglo a dispus verificarea acestor circumstanțe procurorilor din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale în cadrul unui dosar pornit în privința lui Veaceslav Platon, deși urma a fi pornită o procedură separată, iar apoi, Alexandr Stoianoglo, fiind în conflict de interese, a obținut de la procurorii din subordine informații și documente cu privire la investigarea cazului respectiv. Comisia reține că în cazul înregistrării soției Procurorului General suspendat în calitate de beneficiară a două companii ale lui Veaceslav Platon, nu a existat un conflict de interese declarat și o procedura corespunzătoare de soluționare a conflictului de interese;
- scoaterea de sub urmărire penală a judecătorilor urmăriți pentru emiterea ordonanțelor în dosarul Laundromat și declarațiile publice din 23.12.2020 ale lui Alexandr Stoianoglo că în dosarul Laundromat nu există probe, acțiuni care coincid cu interesele grupului Platon;
- declarații și sintagme prezente în discursurile lui Alexandr Stoianoglo care trădează o anumită părtinire față de Veaceslav Platon: sintagme exagerate precum dosarul „falsificat în totalitate” sau condamnat „absolut ilegal” din discursul din 18.05.2020 în care îl dezvinovățește public pe Veaceslav Platon, sau declarația dintr-un interviu, potrivit căreia „Toate încercările de a mă lega într-un fel sau altul (de Platon) se face din motiv că pentru acești oameni Platon reprezintă o amenințare”.

Elementele enumerate *supra* pot trezi unui observator obiectiv dubii rezonabile cu privire la existența unor conexiuni între Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo și Veaceslav Platon, relație care depășește descrierea făcută de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în cadrul audierilor în Comisie, ca fiind o relație fără nici o semnificație pentru sine.

Motivarea de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a inițiativei, privind justificarea acțiunilor sale cu referire la suspendarea

executării pedepsei de către Veaceslav Platon și inițierea procedurii de revizuire, s-a dovedit a fi una defectuoasă în raport cu necesitatea menținerii aparențelor de obiectivitate și imparțialitate, precum și încrederea publicului în Procuratură. Or, prin scrisoarea nr. 20/P-195/22 din 24.03.2022, Serviciul de Informații și Securitate a comunicat că, *Serviciul de Informații și Securitate, în perioada iulie 2019 – iunie 2020, nu a dispus de informații relevante cu referire la amenințări / pericole asupra vieții și securității cet. Veaceslav Platon*, ceea ce face ca argumentarea invocată de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în cadrul audierilor, despre existența unor pericole reale pentru viața și securitatea lui Veaceslav Platon, care impun inițierea în regim de urgență a procedurilor de suspendare a executării pedepsei de către ultimul, să fie răsturnată.

Comisia consideră necesar de a menționa că din lipsa unui sistem funcțional de comunicare internă, circuitul de informații privind riscurile asupra vieții lui Veaceslav Platon la care a făcut referire Domnul Alexandr Stoianoglo, nu a putut fi identificat, motiv din care s-a recurs la interpelări externe.

Despre evoluția mai detaliată a evenimentelor legate de modul în care Procuratura a gestionat dosarele penale avute în procedură în privința lui Veaceslav Platon se vorbește în IPRE Memo Descrierea contextului care a precedat inițierii urmăririi penale împotriva Procurorului General suspendat Alexandr Stoianoglo din 21.10.2021 și Opinia privind urmărirea penală a Procurorului General suspendat, autor Pavel GRECU, membru al Grupului pentru Experți în domeniul Justiției (GEJ) din 26.10.2021.

Cu referire la indicatorul de performanță ***Abilitatea de a lua și asuma decizii informate, întemeiate pe gândire pe bază de risc, motivarea deciziilor, inclusiv sub aspectul menținerii aparențelor instituționale***, trebuie să menționăm că, în cadrul audierilor preliminare asupra Raportului de autoevaluare, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a menționat despre importanța adoptării și asumării deciziilor informate bazate pe gândire de risc și evaluare a impactului, însă, de cele mai dese ori în cazul unor situații concrete (cazul procurorului Viorel Morari, cazul procurorului Mihai Ivanov, cazul ex-procurorului Lilian Rudei, dosarul Veaceslav Platon etc.) s-a dovedit că deciziile luate nu au fost justificate și nici motivate pe baza analizei riscurilor pentru menținerea aparențelor instituționale.

Motivarea inițiativei Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, privind justificarea acțiunilor sale cu referire la suspendarea executării pedepsei de către Veaceslav Platon și inițierea procedurii de revizuire, s-a dovedit a fi una defectuoasă în raport cu necesitatea menținerii aparențelor de obiectivitate și imparțialitate, precum și încrederea publicului în Procuratură.

Modul în care a fost gestionat dosarul extrădării profesorilor turci, în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a manifestat public o

implicare personală, a scos în evidență serioase deficiențe manageriale de comunicare internă și externă, induse riscuri de percepție a deciziilor Procuraturii ca fiind tendențioase în raport cu exonerarea de răspundere penală a persoanelor implicate, provocate acuzații publice la adresa Procuraturii privind manipularea opiniei publice

Maniera în care s-a realizat managementul operațional pare a fi lipsită de transparență și susceptibilă de a induce dubii de practici tendențioase în fraudarea interesului public și misiunii constituționale a Procuraturii.

La indicatorul - ***Înțelegerea provocărilor cu care se confruntă instituția și aptitudinea de a identifica în termen proximi cele mai potrivite soluții de răspuns***, putem menționa că aparent există o înțelegere a provocărilor cu care se confruntă Procuratura Republicii Moldova, cu toate acestea reacția și aptitudinea de identificare a soluțiilor potrivite, nu a existat.

Această lipsă de reacție sau reacție extrem de fragilă sau chiar întârziată s-a evidențiat în special în gestionarea cauzelor de sensibilitate sporită (dosarul Bahamas, sesizările care vizau persoana lui Igor Dodon, cauza Plahotniuc, acuzațiile aduse membrilor familiei domnului Alexandr Stoianoglo etc.).

În unele cazuri individuale analizate, prestația personală a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a constituit un factor de risc instituțional și anume de imagine și încredere, motiv din care înțelegerea corectă a provocărilor instituționale este pusă sub o îndoială rezonabilă.

Dintre aceste cazuri individuale sunt de menționat:

- cazul detașării unui Șef al unei Procuraturii Specializate care a fost contrară mandatului de 5 ani pe care îl deținea Șeful Procuraturii Anticorupție, prevăzut în articolul 25 alin. (4) din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură.
- cazul lui Nicolae Chitoroagă, fost procuror șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, care a fost suspendat din funcție de către Consiliul Superior al Procurorilor la solicitarea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo la 06.12.2019, fiind ulterior eliberat din funcție prin Ordinul Procurorului General din 23.01.2020 în baza cererii de demisie cu plata indemnizației de concediere de peste 272 mii lei. Luând în considerare circumstanțele în care dl Chitoroagă și-a dat demisia și anume ancheta penală în care acesta are statut de bănuit, nu este clar cum a fost posibil că acestuia să îi fie achitată indemnizația unică de concediere;
- sesizările adresate Procuraturii Generale pe numele fostului Președinte al Republicii Moldova Igor Dodon au rămas fără a fi examinate iar faptele deplânse într-un fel sau altul investigate. Aici facem referire la

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

dosarele privind Exclusiv Media, vacanțele de lux ale lui Igor Dodon, finanțarea PSRM, uzurparea puterii în stat etc;

- reacția inadecvată a Procuraturii Generale legată de implicarea soției Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo;

Maniera în care s-a realizat managementul operațional pare a fi lipsită de transparență și susceptibilă de a induce dubii de practici tendențioase în fraudarea interesului public și misiunii constituționale a Procuraturii.

Cu referire la indicatorul de performanță *Asigurarea documentării proceselor operaționale desfășurate de către personalul Procuraturii (ghiduri, metodologii, instrucțiuni etc.)*, Trebuie să menționăm că în perioada de referință, au fost elaborate și emise 26 documente interne cu referire la procesele operaționale desfășurate de către Procuratură: ghiduri, instrucțiuni, regulamente, indicații scrise etc.

Cu toate acestea, potrivit Studiului cu privire la dezvoltarea mecanismelor de comunicare și a surselor de informare a angajaților Procuraturii în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, s-a constatat că, contrar Ordinului Procurorului General nr. 76/28 din 17.08.2020, actele normative departamentale nu au fost supuse expertizei anticorupție. Pe de altă parte, nu se justifică prin nici o normă legală emiterea de către Procurorul General a indicațiilor care determină un anumit comportament obligatoriu în sarcina procurorilor la investigarea unor categorii de infracțiuni.

Dat fiind faptul că în cadrul acestui raport la Capitolul I, art. 1.2 am descris detaliat deficiențele existente în partea care se referă la documentarea proceselor, concluziile expuse anterior confirmă că politicile manageriale în partea care se referă la documentarea proceselor operaționale sunt insuficiente sau formal documentate.

Cu referire la - *Documentarea comunicării interne, a dispozițiilor și indicațiilor Procurorului General*, este de menționat că despre deficiențele managementului comunicării interne am arătat detaliat la Capitolul I subcapitolul 1.3 din acest Raport, fiind constatat că, procedeele de comunicare internă existente sunt învechite și necesită o serioasă revizuire. Procuratura nu dispune de careva documente de politici interne care ar reglementa comunicarea internă instituțională, iar echipa de manageri condusă de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu a întreprins careva acțiuni întru redresarea situației în acest domeniu. Documentarea comunicării interne este practica absentă în cadrul unui sistem unificat și reglementat de management al documentelor.

Cât privește *inițiativele de reformare a Procuraturii și obiectivele strategice ale reformei* promovate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, trebuie să menționăm că în Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 – 2025 sunt redată inițiative viabile privind consolidarea și dezvoltarea profesionalismului, fortificarea capacităților

instituționale de combatere a corupției, ridicarea gradului de transparență decizională și asigurarea climatului de integritate instituțională. Deși documentele de politici fac referire la imperativul reformării Procuraturii, fiind stabilite obiective strategice serioase, în perioada supusă evaluării, de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a acordat mai puțină atenție acestor obiective, atenția sa fiind concentrată în special pe “epurarea” sistemului prin eliminarea procurorilor considerați incomozi, tentative, care, din câte se poate observa, au eșuat, consecință fiind și eșuarea în atingerea obiectivelor strategice trasate.

Reformarea Procuraturii s-a limitat la implementarea politicilor de loialitate a resurselor umane.

5.3 Eficiența organizării Procuraturii

Criteriul de evaluare dedicat eficienței organizării Procuraturii a fost analizat prin prisma indicatorilor de performanță cu referire la:

- organizarea managementului operațional în activitatea de conducere și exercitare a urmăririi penale și reprezentarea învinuirii în instanța de judecată, identificarea și eliminarea riscurilor;
- asigurarea unei structuri de organizare a Procuraturii, adaptată la provocările cu care se confruntă instituția și ajustată la sistemul judiciar;
- repartizarea clară a atribuțiilor și competențelor între subdiviziunile Procuraturii, pentru a evita dublarea activității și irosirea nejustificată a resurselor;
- asigurarea funcționalității mecanismului de specializare a personalului în raport cu provocările identificate și standardele existente;
- organizarea managementului riscurilor și a politicilor manageriale;
- organizarea activităților de exercitare și supraveghere a activităților de urmărire penale în cauze de rezonanță/sensibilitate publică.

De durata perioadei supuse evaluării, la inițiativa Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a intervenit în structura Procuraturii, însă din perspectiva managementului operațional aceste intervenții nu și-au atins obiectivele în situația în care procedurile interne de documentare a proceselor nu au fost elaborate, cu excepția elaborării a două acte normative:

- ✓ Instrucțiunii privind rolul și atribuțiile procurorilor șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale și procuraturilor specializate și teritoriale în exercitarea urmăririi penale;

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

- ✓ Descrierea procesului de lucru „Aplicarea arestului preventiv”, document elaborat în contextul politicilor de management al riscurilor.

Potrivit Rapoartelor de autoevaluare a sistemului de control intern managerial, există în continuare lacune în partea care se referă la documentarea proceselor. De remarcat este aprobarea Strategiei de management al riscurilor, precum și crearea Registrului consolidat al riscurilor.

Pe parcursul exercitării mandatului, la solicitarea și inițiativa Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, Consiliul Superior al Procurorilor a încuviințat intervenții în structura Procuraturii prin 8 (opt) hotărâri. Modificările operate în structura Procuraturii la nivelul Procuraturii Generale, procuraturilor teritoriale și procuraturilor specializate, pornind de la argumentele reținute în temelia hotărârilor Consiliului Superior al Procurorilor de exprimare a acordului, urmăreau scopul ajustării activităților procuraturii la sistemul judiciar și ridicarea eficienței acestor activități.

În acest sens, este de menționat că prin Ordinul Procurorului General nr.71/28 din 30.07.2020, cu acordul Consiliului Superior al Procurorilor exprimat prin Hotărârea nr.1-37/2020 din 28.05.2020, în scopul realizării unui management eficient al resurselor umane, repartizării echitabile și proporționale a volumului de lucru, în vederea asigurării respectării termenului rezonabil la examinarea cauzelor penale, structura Procuraturii municipiului Chișinău a fost completată cu o subdiviziune nouă - Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată.

La fel, având în vedere deficiențele identificate pe domeniul exercitării urmăririi penale, în cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Principal, a fost creată Secția de anchetă, procurorii având atribuții de exercitare a urmăririi penale pe toate infracțiunile comise pe teritoriul mun.Chișinău.

Prin Ordinul Procurorului General nr. 1/28 din 10.01.2020 au fost stabilite proceduri de optimizare a lucrului de coordonare a activității Procuraturii, iar prin Ordinul Procurorului General nr. 25/28 din 13.03.2020 au fost determinate domeniile de competență puse în sarcina adjuncților Procurorului General.

Totuși, din punctul nostru de vedere nu a fost nici într-un fel justificată intervenția Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în structura Procuraturii Generale prin desființarea Aparatului Procuraturii Generale dispusă prin Ordinul nr. 81/28 din 21.10.2020 și trecerea Direcției finanțe și administrare în directa subordine a Procurorului General, atât timp cât potrivit prevederilor legislației în vigoare instituirea și existența aparatului, ca și subdiviziune aparte în structura organizatorică a Procuraturii Generale este justificată de asigurarea calitativă a managementului financiar și gestiunii resurselor.

Pe lângă desființarea Aparatului Procuraturii Generale și trecerea Direcției finanțe și administrare în directa subordine a Procurorului General, în directa subordine a Procurorului General au fost trecute:

- Secția relații publice;
- Secția secretariat;
- Secției protocol, cooperare internațională și integrare europeană.

Astfel, se poate constata că, modificările în structura Procuraturii au fost sporadice și nu au asigurat nici o sustenabilitate în special în gestiunea cauzelor importante. Modificările nejustificate a structurii procuraturii au afectat eficiența managementului instituțional.

Toate rapoartele de autoevaluare a sistemului de control intern managerial întocmite în perioada 2019 – 2021 semnalează deficiențe la capitolul repartizarea atribuțiilor și competențelor în cadrul Procuraturii. Eșecul în identificarea și implementarea unor soluții de distribuire eficientă a competențelor între subdiviziunile Procuraturii s-a datorat implementării unor soluții ad hoc neinspirate (crearea grupului special pentru cauzele de rezonanță prin Dispoziția nr. 16 din 14.02.2020, comasarea secțiilor pe interiorul Procuraturii Generale, crearea Secției pentru cauze excepționale, desființarea Aparatului Procuraturii Generale etc.), care de fapt au estompat din eficiența implementării prevederilor Regulamentului Procuraturii în partea care se referă la competențele și atribuțiile subdiviziunilor din cadrul Procuraturii.

Cu referire la specializarea procurorilor, trebuie să menționăm că în Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 – 2025, la obiectivul strategic II Dezvoltarea profesionalismului și responsabilității personalului Procuraturii, unul dintre obiectivele specifice este Dezvoltarea instituției specializării procurorilor.

Potrivit argumentării din Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 – 2025, inițiativa privind specializarea procurorilor are menirea de a asigura punerea în practică a prevederilor Legii nr. 159 / 2016 cu privire la procuraturile specializate, fiind considerat că, *implementarea acestor prevederi legale ar însemna crearea de noi contabilități, respectiv mărirea numărului de funcționari, care în consecință va duce la cheltuieli majore. În acest sens urmează să se analizeze întregul cadrul normativ ce reglementează activitatea procuraturilor specializate în vederea stabilirii soluțiilor optime benefice pentru dezvoltarea acestora.*

La fel, conform Raportului privind activitatea Procuraturii Republicii Moldova pentru anul 2020, este arătat că, dezvoltarea continuă a procesului de specializare a procurorilor pe categorii specifice, cum ar fi: infracțiunile săvârșite cu folosirea tehnologiilor informaționale, cele cu caracter transnațional și de crimă

organizată, cele de spălarea banilor și generatoare de profit ilicit, precum și cele ecologice, constituit o prioritate pentru domeniul urmăririi penale în anul 2020, fiind transpusă și la prioritățile pentru anul 2021.

Cu toate acestea, în perioada exercitării mandatului, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo aspectul specializării procurorilor și personalului a fost lăsat fără prea mare atenție, cu excepția Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale în cadrul căreia au fost create oficii pe domenii de specializare (trafic de droguri, combaterea traficului de ființe umane etc.).

În partea care se referă la performanțele Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în domeniul managementului riscurilor, reușitele și eșecurile prestației Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo înregistrate la acest capitol au fost pe larg desfășurate în Capitolul II al acestui raport, motive din care nu le vom transcrie repetat, aici urmând a fi menționat că, prin Ordinul Procurorului General nr. 101/28 din 29.12.2020 a fost aprobată Strategia de management al riscurilor în Procuratură, implementarea efectivă a căreia a fost inițiată în anul 2021, fiind realizat unul dintre obiectivele principale ale acestei strategii – crearea și ținerea Registrului consolidat al riscurilor la nivelul întregului sistem al Procuraturii.

Având în vedere constatările Raportului privind monitorizarea implementării activităților de control documentate în Registrul consolidat al riscurilor la nivelul întregului sistem al Procuraturii, pentru Semestrul I, 2021, în calitate de activități de control intern al riscurilor în cadrul Procuraturii au fost elaborate un șir recomandări metodologice și instrucțiuni cu caracter general, precum au fost elaborate proceduri interne privind prevenirea riscurilor de fraudă și corupție, a fost aprobată Carta de audit intern.

Eficiența practică a politicilor manageriale documentate nu a fost justificată de indicatorii de performanță a Procuraturii, motiv din care managementul analizat este calificat ca fiind doar unul formal documentat.

Cu referire la organizarea activităților de exercitare și supraveghere a activităților de urmărire penală în cauze de rezonanță / sensibilitate publică, este de menționat că, în Raportul de autoevaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo și în cadrul audierilor care s-au desfășurat asupra acestui raport, Domnul Alexandr Stoianoglo a subliniat eficiența performanțelor Procuraturii în investigarea cauzelor de sensibilitate publică, însă din analiza documentației comunicate Comisiei și din surse alternative se poate concluziona că de fapt, Procuratura Generală, în persoana Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a eșuat în exercitarea unei supravegheri

eficiente a activităților de urmărire penală în cauzele de rezonanță / sensibilitate publică.

Aici urmează să remarcăm gestionarea cauzelor clasificate ca fiind politice urmare a adoptării de către Parlamentul Republicii Moldova a Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova din 08.06.2019, în Raportul de autoevaluare a activităților Procurorului General din 09.03.2022, revizuirea / reanalizarea cauzelor calificate ca fiind politice, intentate în perioada de captivitate a statului, este indicată ca fiind obiectiv principal și imediat realizat după intrarea în exercițiul funcției.

Analizând acest aspect, Comisia a constatat că, prin Dispoziția Procurorului General nr. 16 din 14.02.2020 s-a dispus crearea unui Grup de control și monitorizare a unor cauze concrete, acest grup urmând să comunice rapoarte detaliate pe marginea fiecărei cauze penale incluse în listă.

Comisia a încercat să identifice atât lista cauzelor penale respective, cât și existența rapoartelor întocmite de către grupul de control și monitorizare. În acest sens, urmare a solicitării informației de la Procuratura Generală, prin Scrisoarea nr.6/1-4d/22-159 din 14.01.2022, Procuratura Generală a informat că, de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în contextul Dispoziției Procurorului General nr. 16 din 14.02.2020, a fost inițiat procesul de evaluare a 38 de dosare penale prezumat instrumentate pe motive politice, fiind emise soluții pe 19 din cele 38 de dosare, și anume:

Dosare aflate la faza de urmărire penală:

- Clasarea dosarelor penale în privința Ludmillei Kozlovska, Valentin Eșanu, Nina Cereteu, Andrian Borș și David Davitean (ultimul pe capătul de acuzare vizând tentativa de omor al lui Gherman Gorbunțov);
- Revocarea măsurii preventive (arestul preventiv) și clasarea dosarului de căutare în privința Anei Ursachi;

Dosare aflate pe rolul instanțelor de judecată:

- A fost emisă sentință de încetare a procesului penal în privința lui Valentin Eșanu (evaziune fiscală și spălare de bani);
- Urmare a renunțării procurorului la învinuire, au fost emise sentințe de achitare în privința lui Iurie Bolboceanu și Alexeev Alexei;
- Sentințele de achitare a lui Sergiu Cebotari, Valeriu Cucu și Valentin Eșanu au fost apreciate ca fiind legale și nu au fost contestate de procurori;
- Renunțarea la învinuire, cu solicitarea de achitare a lui Igor Borș.

Dosare aflate la faza de executare a pedepsei:

- Procuratura a deschis procedura de revizuire a procesului penal în privința Olgăi Punga și a inițiat procedura de suspendare a executării pedepsei;

- Procuratura a intervenit în favoarea condamnatului Safarmatov Arslan cu recurs în anulare, solicitând suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea în privința acestuia (combatant, cu grad de invaliditate), însă prin decizia Curții Supreme de Justiție recursul a fost respins. Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Buiucani examinează, în prezent, cererea acestuia de revizuire a dosarului penal.

De asemenea, s-a renunțat integral la învinuirile aduse anterior Dominicăi Manole și lui Dorin Munteanu. Concomitent, în dosarele în privința lui Sergiu Cosovan și Oleg Gonța nu s-a confirmat caracterul politic.

Concomitent, Procuratura Generală a informat Comisia că, Dispoziția nr.16 din 14 02.2020 emisă de Alexandr Stoianoglo, păstrată în cancelaria Procuraturii Generale, nu conține nici o anexă cu lista cauzelor penale clasificate ca fiind politice, Procuraturii Generale nefiind cunoscute criteriile conform cărora aceste dosare au fost calificate ca fiind politice și incluse în lista anunțată.

În cadrul procedurii de evaluare și audierilor desfășurate, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu a fost în capacitate să comunice Comisiei care au fost criteriile luate în considerare de către el la aprecierea caracterului politic al acestor cauze penale și pe baza căror considerente anume aceste cauze penale au fost considerate prioritare, însă a informat că lista cauzelor penale prezumate a fi politice a fost comunicată Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în anexă la o sesizare semnată de către Domnul Pavel Grigoriuc, președinte al AO Dreptul la Dreptate parvenită pe numele Procurorului General, (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo la data de 19.12.2019, la fel, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a menționat că lista acestor cauze, sau cel puțin mențiunea despre unele dintre ele se regăsește în rezoluții ale Adunării Parlamentare a Consiliului Europei adoptate cu referire la Republica Moldova. Cu excepția sesizării din 19.12.2019 semnată de către Domnul Pavel Grigoriuc, președinte al AO Dreptul la Dreptate, Comisia nu a fost în posibilitate să identifice rezoluțiile / declarațiile APCE la care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a făcut trimitere.

Acest aspect a fost subiect de discuție și în cadrul interviului realizat în Comisie cu Domnul Mircea Roșioru, fost adjunct al Procurorului General, care l-a fel a menționat că lista acestor cauze a fost întocmită reieșind din rezonanța cauzelor, însă nu a fost în posibilitate să facă explicații detaliate.

La fel, Comisia a constatat că Grupul de control și monitorizare a cauzelor penale considerate politice nu a întocmit nici un raport pe marginea activităților desfășurate, decizia acestui grup asupra celorlalte 19 cauze nefiind cunoscută.

Aparent, lista dosarelor politice a fost întocmită și *comunicată* Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo de către Domnul Pavel Grigoriuc, președinte al AO Dreptul la Dreptate.

Despre prestația lamentabilă a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo la organizarea activităților de exercitare și supraveghere a activităților de urmărire penală în cauzele de sensibilitate publică cum ar fi dosarul numit *generic Frauda bancară și dosarul numit generic Laudromat*, putem să menționăm că, în dosarul numit generic Frauda Bancară, supravegherea exercitată de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a rezumat la organizarea 70 ședințe operative (în lipsa documentării), fără să fie făcută o analiză comprehensivă a eficienței investigării acestui dosar.

Situație similară se înregistrează și în dosarul numit generic Laudromat, însă în cadrul acestui dosar Procuratura Generală a solicitat suspendarea executării sentinței de către controversatul om de afaceri Veaceslav Platon. În același timp, acesta a rămas a fi cercetat în stare de libertate pentru o presupusă infracțiune ce ar face parte din dosarul Fraudei bancare. Acțiunile ulterioare ale Procuraturii Generale de renunțare la învinuire pe numele a 13 judecători din 15 implicați în dosarul Laudromat, pe motiv că nu au fost constatate componente ale infracțiunii ridică semne de întrebare cu privire la acțiunile Procuraturii Generale în contextul cooperării pe urmărirea penală la investigarea Fraudei bancare.

În aceste condiții, acțiunile care au implicat mai multe investigații în anii 2016-2019 dar și examinarea cauzelor la etapa judiciară au fost desconsiderate.

Nepublicarea deciziei privind renunțarea la învinuire ridică și mai multe suspiciuni cu privire la acțiunile Procuraturii Generale și generează și mai multe întrebări legate de caracterul acțiunilor întreprinse. Această renunțare la învinuire a dus în final la restabilirea în funcție a 5 judecători, care sunt suspectați că nu sunt integri (*a se vedea nota analitică IPRE nr. 7/2020 din 17.11.2020 și Opinia IPRE din 13.09.2021 privind activitatea Procuraturii în anul 2020 și 2021 pe cauze de rezonanță*).

Situație similară se înregistrează și în investigarea sesizărilor legate de persoana fostului Președinte al Republicii Moldova Igor Dodon (dosarul Bahamas etc.), precum și dosarele privind persoana lui Plahotniuc Vladimir, Vladimir Andronachi și altor persoane controversate.

La cealaltă extremă se evidențiază un interes sporit acordat dosarelor penale care vizează persoana cet. Platon Veaceslav și o lipsă totală de interes și implicare în investigarea modului defectuos de instrumentare a dosarului penal privind expulzarea profesorilor turci (dosarul Vasile Botnari).

Potrivit informației comunicate Comisiei de către Procuratura Generală prin scrisoarea nr. 6/1-4d/22-159 din 14.01.2022, Procuratura Generală nu dispune de

informație cu privire la personalul auxiliar implicat la investigarea dosarului numit generic Frauda bancară, precum nu este ținută nici un fel de evidență a resurselor (personal, costuri) utilizate pentru investigarea fraudei bancare, deoarece nu au fost elaborați indicatori în acest sens.

Comisia a fost informată că, conform datelor prezentate de către procuraturile specializate valoarea totală a sechestrelor asiguratorii în cadrul investigării furtului miliardului, constituie 7.270. 382.175, 57 lei, dintre care, în perioada 01.01.2020-01.10.2021, în 5 cauze penale aflate în gestiunea ambelor procuraturile specializate, în vederea instrumentării dosarului Frauda bancară au fost aplicate sechestre în scopul reparării prejudiciului, asigurării amenzii și confiscării speciale în valoare totală de 3.779.810.783 lei, ceea ce constituie 28,33 % din totalul sumei fraudate din sistemul bancar;

Nici Procuratura Generală și nici procuraturile specializate care au în gestiune comună cauzele penale care fac obiectul dosarului numit generic Frauda bancară nu au fost în capacitate să comunice care este valoarea totală a prejudiciului încasat la bugetul de stat în cauza furtului miliardului total și separat pentru perioada mandatului Procurorului General (suspendat de drept) Stoianoglo Alexandr.

Comisia a solicitat informație la acest capitol de la Serviciul Fiscal de Stat și Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție.

Prin scrisoarea CNA nr. 21/2-1163 din 18.03.2022 a fost comunicat că, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție nu ține o evidență a sumelor încasate în bugetul de stat ca rezultat al săvârșirii infracțiunilor, comunicând că în perioada 29.11.2019 – 05.10.2021 pe cauzele penale cu denumirea generică Frauda bancară au fost indisponibilizate bunuri în valoare totală de 4 544 673 236,77 lei.

La rândul său, Serviciul Fiscal de Stat, prin scrisoarea nr. 26-12/2-09-21642 din 08.04.2022 a informat că, este în imposibilitate să comunice care este valoarea mijloacelor bănești încasate urmare a investigării dosarului Frauda bancară, deoarece o evidență agregată nu este ținută, fiind menționat că Serviciul Fiscal de Stat ține evidența mijloacelor bănești încasate în bugetul de stat urmare a comiterii infracțiunilor pe cauze penale și persoane, separat.

De menționat că informație similară a fost comunicată Comisiei și prin scrisoarea Procuraturii Anticorupție nr. 4343 din 23.03.2022, fiind indicat suplimentar că, în perioada 01.08.2019 – 05.01.2022 a fost atribuit statut de bănuț / învinuit la 71 persoane fizice și juridice, iar în perioada 01.12.2019 – 01.11.2021 au fost scoase de sub urmărire penală 33 de persoane fizice și juridice, în privința a 10 persoane fizice și juridice a fost terminată urmărirea penală, iar 3 persoane au fost anunțate în căutare. Se mai arată în scrisoarea Procuraturii Anticorupție că în cadrul

dosarului penal numit generic Frauda bancară, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a organizat aproximativ 20 ședințe operative (nefiind posibilă stabilirea numărului exact al acestora), de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo semnate 4 ordonanțe de grup (modificare și / sau completare a grupului de urmărire penală) la data de 23.12.2019, 20.07.2020, 08.06.2021 și la 06.09.2021.

Un aspect care a provocat interes și care ridică dubii rezonabile asupra eficienței organizării Procuraturii în raport cu obiectivele constituționale de legalitate și încrederea publică în instituții și persoane oficiale, precum și înțelegerea corectă de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a misiunii sale în cadrul sistemului național de organizare a exercitării puterii în stat, este prestația lamentabilă a acestuia în raport cu modul de organizare și exercitare a urmăririi penale în dosarul de sensibilitate publică numit generic Frauda bancară. Cu referire la acest dosar, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a explicat Comisei, *inter alia*, modul în care ultimul înțelege eficiența *recuperării de prejudiciu* cauzate prin activități infracționale organizate și intervenția personală *in concreto* în vederea recuperării prejudiciului cauzat urmare a transferului de către Banca de Economii a Moldovei SA a 100 mln. EUR la conturile bancare deschise la Gazprombank SA (Federația Rusă).

Astfel, în cadrul audierilor desfășurate pe marginea Raportului de autoevaluare a activităților Procurorului General din 09.03.2022, Domnul Alexandr Stoianoglo a declarat că în vederea recuperării prejudiciului cauzat prin devalizarea băncilor comerciale din Republica Moldova a solicitat procurorilor de caz formularea acțiunilor civile în cauzele penale aflate în gestiune din dosarul generic Frauda bancară privind recuperarea din contul Gazprombank SA (Federația Rusă) a sumei de 100 mln. EUR transferați prin intermediul Băncii de Economii SA.

Deoarece a fost constatat că o acțiune civilă împotriva Gazprombank SA (Federația Rusă) în dosarele penale aflate în procedura procurorilor pe marginea furtului miliardului nu poate fi înaintată, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a solicitat Băncii Naționale a Moldovei formularea pretențiilor civile față de Gazprombank SA (Federația Rusă), care a refuzat implicarea în acest proces dată fiind lipsa de capacități pentru formularea unei asemenea acțiuni. Ulterior, având în vedere că Domnul Veaceslav Platon a declarat public de nenumărate ori despre disponibilitatea de a ajuta Procuratura în vederea recuperării prejudiciului cauzat urmare a devalizării instituțiilor financiare din Republica Moldova, considerând importantă necesitatea recuperării prejudiciului cauzat prin devalizarea băncilor comerciale din Republica Moldova, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a solicitat acestuia opinia referitor la posibilitatea recuperării prejudiciului, inclusiv a acestor 100 mln.EUR de la

Gazprombank SA (Federația Rusă). Veaceslav Platon ar fi recomandat formularea unei acțiuni în instanța de judecată, iar la afirmația Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo cu referire la lipsa de capacități, Platon Veaceslav și-ar fi oferit serviciile în vederea redactării / întocmirii acțiunii civile respective, propunere care a fost acceptată de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, iar peste 2-3 săptămâni proiectul cererii de chemare în judecată întocmit în limba rusă a fost comunicat Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, care l-a expediat guvernatorului Băncii Naționale a Moldovei și lichidatorului Băncii de Economii SA. Banca Națională a Moldovei a contractat servicii juridice ale unei companii de consultanță juridică, care a analizat proiectul cererii de chemare în judecată și care a constatat că aceasta este întemeiată, însă, având în vedere regulile de deschidere și operare a conturilor bancare în băncile comerciale din Federația Rusă, în special la Gazprombank SA, acțiunea urma a fi înaintată pe rolul Curții de Arbitraj din or. Moscova (Federația Rusă). (*a se vedea audierea A. Stoianoglo din 21.03.2022 min. 01.19.56 – 01.33.16*).

Analizând declarațiile menționate *supra*, în contextul circumstanțelor de fapt și reținând că prestația Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în raport cu persoana lui Veaceslav Platon și anume: disculparea publică a acestuia, inițierea procedurilor de suspendare a executării pedepsei, inițierea procedurilor de revizuire a cauzei penale în care Platon Veaceslav a fost condamnat, renunțarea la învinuirea adusă ultimului, judecarea în libertate a acestuia fără aplicarea cărorva măsuri procesuale de constrângere, inclusiv interdicții de nepărsire a țării etc, au provocat suspiciuni rezonabile privind obiectivitatea și imparțialitatea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în raport cu Veaceslav Platon, Comisia ajunge la concluzia că prestația analizată a fost una defectuoasă atât sub aspectul managementului operațional cât și al managementului riscurilor.

Or, atât procedura în care s-a încercat a fi asigurată pretinsa eficientizare a recuperării prejudiciului cauzat printr-o activitate infracțională, analizată *ante*, cât și calitatea în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a comunicat cu o persoană care a deținut statut procedural în dosarul numit generic Frauda bancară, ridică serioase dubii asupra înțelegerii corecte de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a conceptului de eficiență managerială, precum și a misiunii statutare în raport cu modul în care urmează a fi realizate obiectivele instituționale strategice și operaționale.

Analiza în detaliu a aspectelor de eficiență managerială convinge odată în plus despre eșuarea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în misiunea sa de organizare eficientă și imparțială a activităților de supraveghere a urmăririi penale în cazuri de sensibilitate publică și asigurarea integrității

instituționale. Mai mult, din câte se poate constata din sursele mass – media, în perioada respectivă Veaceslav Platon era în cunoștință de cauză despre modul în care Procuratura gestionează dosarul numit generic Frauda bancară, fapt care îndreptățește societatea să ridice dubii serioase și să suspecteze asupra unei posibile și eventuale conexiuni între Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo și Veaceslav Platon (emisiunea Politica Nataliei Morari din 24.11.2020, TV8), motive din care maniera autoritară de abordare a eficienței manageriale și în particular a organizării managementului operațional pare a fi una evident defectuoasă și o practică inadmisibilă în cadrul unui serviciu public.

De menționat că nici Procuratura Generală și nici procuraturile specializate nu au efectuat o evaluare cost – eficiență a dosarelor de sensibilitate publică, precum nu este cunoscut procuraturii care este rata recuperării prejudiciului cauzat urmare a comiterii acestor infracțiuni. Or, eficiența de rezultat a activității Procuraturii în instrumentarea dosarelor de interes public, în raport cu interesul public și costuri bugetare, nu a fost analizat și monitorizată de conducerea Procuraturii.

5.4 Eficiența controlului instituțional

Criteriul de evaluare – Eficiența controlului instituțional, este apreciat pornind de la următorii indicatori de performanță:

- capacitatea de stabilire a standardelor de control asupra gradului de implementare a sarcinilor;
- organizarea și asigurarea funcționalității mecanismelor de control în domeniul operațional și în domeniul de suport (finanțe, logistică etc.);
- asigurarea funcționalității mecanismului de supraveghere permanentă asupra realizării sarcinilor planificate;
- asigurarea eficienței mecanismului de evaluare a prestației angajaților Procuraturii inclusiv pe domenii specifice de activitate;
- controlul activității sistemului Procuraturii;
- controlul conformității managementului operațional standardelor de management adoptate;
- controlul executării sarcinilor;
- controlul exercitării misiunii instituționale a Procuraturii de către sistemul Procuraturii;
- controlul managementului operațional;
- identificarea și înlăturarea cazurilor de aplicare neunitară a prevederilor legii în activitatea procurorilor;
- control de calitate a rezultatelor urmăririi penale.

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

Deși în perioada supusă evaluării s-a reușit elaborarea documentelor de politici pe sistem, inclusiv documente privind managementul operațional, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, asumându-și gradul de implementare a sistemului de management prin semnarea declarațiilor de răspundere managerială pentru anii 2019 și 2020, desfășurarea altor activități decât cele destinate implementării standardelor eficiente de control a executării sarcinilor și realizării activităților planificate, a afectat iremediabil activitatea per ansamblu a Procuraturii.

Rapoartele de monitorizare a executării planurilor de acțiuni și obiectivelor stabilite în documentele de politici strategice, arată despre capacitatea redusă de monitorizare și control asupra gradului de implementare a sarcinilor.

Cu toate că în perioada supusă evaluării Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a demarat importante procese de conduită managerială fiind dispusă efectuarea controalelor activității procuraturilor specializate și procuraturilor teritoriale, s-a efectuat Raportul de evaluare a riscurilor interne de corupție, desființarea Aparatului Procuraturii Generale și plasarea Direcției finanțe și administrare, inclusiv a altor subdiviziuni din cadrul Procuraturii Generale în directă sa subordine, denotă că rezultatele acestor acțiuni nu reprezintă un succes și nici un mecanism eficient de control al activităților operaționale, fiind contrare normelor în vigoare și atât timp cât aceste activități au dus la eșecuri serioase în supravegherea instrumentării eficiente a cazurilor sensibile, ne putem permite ridicarea unor dubii serioase asupra eficienței acestor activități.

Prin Ordinul nr. 28/8 din 29.03.2021, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a determinat în sarcina Direcției politici, reforme și protecția intereselor societății a Procuraturii Generale responsabilitatea pentru organizarea și coordonarea activităților de menținere și dezvoltare a sistemului de control intern managerial, această subdiviziune din cadrul Procuraturii Generale fiind responsabilă de colectarea datelor/rapoartelor, sintetizarea lor și întocmirea rapoartelor de monitorizare și realizare a activităților planificate.

Au fost elaborate documentele interne necesare privind planificarea și raportarea activităților în cadrul Procuraturii, fiind elaborate instrucțiuni și indicații metodice de realizare a planurilor de activități.

Cu toate acestea, s-a făcut observat că de cele mai dese ori, notele informative întocmite de subdiviziunea responsabilă de domeniul respectiv adresate Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo asupra deficiențelor constatate au rămas fără reacție din partea acestuia, în calitate de manager superior, astfel încât de la an la an, în rapoartele de activitate și în rapoartele de autoevaluare a sistemului de control intern managerial se regăsesc aceleași deficiențe constatate anterior și raportate, dar lăsate fără nici un fel de atenție.

Aici trebuie menționată și situația privind auditul intern, misiunea de audit fiind dispusă prin Ordinul Procurorului General nr. 40/13/2021, însă Raportul de audit intern comunicat pentru aprobare de către auditorul angajat, nu a fost aprobat și nici altfel înregistrat în evidențele Procuraturii Generale.

În cadrul audierii Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo asupra Raportului de autoevaluare a activității din 09.03.2022, acesta din urmă a informat că auditorul intern Alexandru Voloșin a elaborat proiectul Raportului de audit intern, care a fost comunicat subdiviziunilor Procuraturii Generale pentru expunerea obiecțiilor, însă ulterior, având în vedere demisia auditorului intern Alexandr Volosin din funcția deținută, Raportul de audit intern întocmit nu a fost aprobat. Asupra raționamentelor și motivelor din care acest Raport de audit intern nu a fost aprobat, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu a informat.

Despre gestionarea defectuoasă a lucrurilor a lucrurilor vorbește și modul în care s-a gestionat procesul de efectuare a controalelor activității procuraturilor specializate dispuse prin Dispoziția Procurorului General nr. 74/33 din 09.12.2019 (inițierea controlului activității Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale) și Dispoziția Procurorului General nr. 75/33 din 09.12.2019 (inițierea controlului activității Procuraturii Anticorupție).

Potrivit explicațiilor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, făcute în cadrul audierilor în fața Comisiei, dispunerea efectuării acestor controale a fost necesară dată fiind existența informațiilor despre activitățile suspecte ale unor procurori din cadrul acestor două procuraturi specializate.

Analizând acțiunile și evenimentele care au urmat acestor două dispoziții de efectuare a controalelor, în special luând în considerare afirmațiile Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo potrivit cărora în rezultatul controalelor dispuse *ar fi scos în vileag o multitudine de neajunsuri în organizarea și desfășurarea activității în aceste structuri, numeroase încălcări procesuale practic pe fiecare cauză penală analizată, inclusiv încălcări grave ale drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, motiv din care în adresa ambelor procuraturi au fost expediate atenționări cu indicarea la concret a încălcărilor și omisiunilor, iar în privința mai multor procurori au fost inițiate anchete de serviciu, în privința unora fiind pornite și urmăriri penale (.....), iar în rezultat ar fi fost pornite 33 de proceduri disciplinare în privința a 24 de procurori (10 procurori de la PA și 14 de la PCCOCS)*, Comisia, de fapt a constatat că, Nota asupra rezultatelor controlului efectuat în cadrul Procuraturii Anticorupție a fost semnată de către ex-procurorul șef-interimar al Procuraturii Anticorupție, Serghei Gavajuc doar la data de 15.07.2020, *iar în cazul controlului dispus la Procuratura pentru Combaterea*

Criminalității Organizate și Cauze Speciale un raport cu privire la rezultatele controlului, nu există.

Pe de altă parte, analizând documentația comunicată Comisiei de către procurorul în Procuratura Anticorupție Mihail Ivanov, fostul procuror în Procuratura Anticorupție Lilian Rudei și informația comunicată de către Colegiul de etică și disciplină de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor în scrisoarea nr.3-04d/22-920 din 04.04.2022, inclusiv hotărârile Colegiului emise pe marginea procedurilor disciplinare în discuție, a fost constatat că sesizările privind pornirea procedurilor disciplinare sau ordonanțele de începere a urmăririi penale în privința procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale au fost făcute asupra acțiunilor pretins nelegale ale procurorilor care erau în curs de verificare și până la finalizarea controalelor dispuse prin dispozițiile de control din 09.12.2019.

Or, Comisiei a devenit cunoscut că, în cazul procurorului Mihail Ivanov din cadrul Procuraturii Anticorupție au fost pornite 7 proceduri disciplinare în baza sesizărilor făcute până la finalizarea controlului activității Procuraturii Anticorupție, care, fiind conexe într-o singură procedură, au fost încetate prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nr. 3-58/21 din 22.12.2021, *deoarece în acțiunile numitului Mihai Ivanov nu s-ar fi găsit elemente ale cărorva abateri disciplinare.*

La fel, în cauzele penale nr. 202092022 și nr. 2020670149, ambele pornite prin ordonanțe semnate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo din 11.03.2020 și respectiv din 26.08.2020, numitul Mihail Ivanov a fost scos de sub urmărire penală prin Ordonanțele din 28.09.2021 emise de către Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Marcel Tumoruc, *pe motiv că în faptele imputate nu întrunesc elementele infracțiunii.*

Similar, Comisia a constatat că și în privința fostului – procuror în Procuratura Anticorupție Lilian Rudei la data de 10.01.2020 a fost dispusă pornirea cauzei penale nr. 2020928001 în cadrul căreia ultimului s-a imputat comiterea abuzului de serviciu, acțiuni pretins săvârșite la indicația ex-procurorului – șef al Procuraturii Anticorupție Viorel Morari, fiind pornită concomitent și procedura disciplinară de către Inspekția procurorilor.

Și în acest caz, la fel a fost constatat că prin Ordonanța din 28.07.2020 semnată de către procurorul delegat în secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale a Procuraturii Generale, Victor Plugaru, Lilian Rudei a fost scos de sub urmărire penală, iar prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nr. 3-58/2020 din 14.11.2020, procedura disciplinară pornită în privința lui Lilian Rudei a fost încetată.

Despre modul în care au fost instrumentate cauzele penale în privința fostului procuror – șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, toate la inițiativa Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, nu ne vom expune, fiind suficient să menționăm că, la 13.04.2022, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a anunțat despre clasarea dosarului numit generic Vento, în care Viorel Morari și un fost subaltern al său au statut de învinuit pe patru capete de acuzare. Potrivit Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, decizia de clasare a dosarului a fost precedată de hotărârile irevocabile ale instanțelor judiciare, prin care procurorii au fost obligați să claseze dosarul în cauză.

Conform comunicatului Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din 13.04.2021 plasat pe pagina web a Procuraturii (<http://procuratura.md/md/newslst/1211/1/8961/>), *în perioada anilor 2021 -2022, până la adoptarea soluțiilor de către procurori, prin hotărârile instanțelor de judecată au fost anulate unele acte procedurale ale procurorilor din acest dosar, cum ar fi :*

- la 30.06.2021 - Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a anulat ordonanța de începere a urmăririi penale;

- la 12.08.2021 - Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a anulat ordonanța de punere sub învinuire a unuia din figuranții dosarului;

- la 01.02.2022 - Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a anulat ordonanța de pornire a urmăririi penale în privința altui figurant , precum și ordonanța de punere sub învinuire a acestuia.

Este relevant de a specifica că, hotărârile judecătorești enunțate supra, fiind contestate de către procurori, au fost menținute de către Curtea de Apel Chișinău.

Totodată, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2022, fiind examinată cererea de accelerare a urmăririi penale, procurorii PCCOCS, au fost obligați să adopte o hotărâre în decursul a 2 luni.

Doar din analiza, inclusiv de suprafață, a acestor 3 cazuri în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a avut o implicare personală directă, putem trage concluzia că maniera în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a asigurat organizarea activităților de control a procuraturii este una autoritară, întemeiată pe acte de persecutare a procurorilor și control a Procuraturii prin intermediul persoanelor obediente.

Această stare de fapt confirmă concluzia că inițierea controlului în privința activității Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție a fost gândită de către echipa managerială condusă de Alexandr Stoianoglo ca fiind un pretext formal pentru pornirea procedurilor disciplinare și / sau a procedurilor penale în privința mai multor

procurori din cadrul acestor două procuraturi specializate, proceduri și procese, care ulterior au fost clasate / încetate, fapt care vorbește elocvent despre lipsa de eficiență în acțiunile demarate.

În perioada supusă evaluării au fost inițiate serioase procese de gestiune și management operațional. Este de remarcat elaborarea documentelor de politici privind managementul riscurilor, strategia de comunicare externă, documentelor și procedurilor interne privind unele dintre activitățile operaționale.

Cu toate acestea, în contextul managementului riscurilor, în procesul de identificare a riscurilor ce rezultă din activitățile operaționale procesuale și administrative, predominante au fost riscurile de corupție și cele conexe actelor de corupție, iar deși de către conducerea Procuraturii au fost întreprinse anumite măsuri de control intern pentru a diminua din intensitatea riscurilor identificate, s-a constatat persistența anumitor riscuri, care periclitizează buna desfășurare a activității întregului sistem al Procuraturii, fapt care diminuează din impactul acțiunilor întreprinse la început de mandat, inclusiv raportat la gestionarea dosarelor sensibile.

În acest sens analiza politicilor manageriale promovate au condus la concluzia ineficienței practice a acestora. Deci managementul aplicat pare a fi unul de formă și nu de rezultat.

În perioada analizată în cadrul Procuraturii nu a existat un management eficient al controlului Procuraturii întemeiat pe indicatori de rezultat al politicilor manageriale. Aparent, unicul mecanism funcțional de control al instituției este întemeiat pe obediență și loialitate. Or, sisteme manageriale de control instituțional funcționale, nu au fost identificate și/sau indicate de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

5.5 Eficiența managementului riscurilor.

În condițiile art. 10 din Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern. *managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc obiective, acțiuni și indicatori de performanță pentru activitatea entității publice și a subdiviziunilor organizaționale, fiind responsabili de monitorizarea, realizarea și raportarea acestora. Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc strategia de management al riscurilor în baza căreia identifică, înregistrează, evaluează, controlează, monitorizează și raportează sistematic riscurile ce pot afecta îndeplinirea obiectivelor.*

În corespundere cu prevederile SNCI 9. Managementul riscurilor, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189 din 05.11.2015, *entitatea publică evaluează expunerea la riscuri, generată de posibile evenimente viitoare, determină nivelul acceptabil al riscurilor reziduale și asigură menținerea acestora în limitele nivelului de toleranță. Managerul entității publice asigură elaborarea unei strategii*

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

de management al riscurilor în baza căreia se identifică, înregistrează, evaluează, controlează, monitorizează și raportează sistematic riscurile, inclusiv riscurile de fraudă și corupție. Fiecare subdiviziune organizațională din cadrul entității publice elaborează Registrul riscurilor, care ulterior urmează a fi integrat în Registrul consolidat al riscurilor entității publice.

Având în vedere aceste prevederi, criteriul de evaluare – **Eficiența managementului riscurilor**, este apreciat pornind de la următorii indicatori de performanță:

- politicile de management a riscurilor;
- obiectivele strategice și operaționale;
- măsurile de combatere și eliminare a riscurilor de corupție;
- managementul riscurilor de încredere și percepție distorsionată;
- managementul riscurilor de utilizare a Procuraturii în alte interese decât cele stabilite de lege;
- managementul riscurilor de percepere a Procuraturii ca fiind angajată politic sau promovare/protejare de interese politice

Potrivit Raportului privind activitatea Procuraturii în anul 2020, *în anul 2020, în contextul implementării reglementărilor prevăzute în art.27 al Legii integrității nr.82/2017, art.10 din Legea nr.229/23.09.2010 privind controlul financiar public intern și SNCI 9 Managementul riscurilor, în vederea asigurării unui climat de integritate și a unui sistem de management funcțional în cadrul Procuraturii în corespundere cu standardele naționale de control intern managerial, prin Ordinul Procurorului General nr.49/28 din 27.05.2020, a fost constituit Grupul de lucru pentru evaluarea riscurilor de corupție în activitatea Procuraturii. Ca urmare a evaluării interne a riscurilor instituționale de corupție, au fost identificate o serie de probleme în activitatea Procuraturii, ce generează riscuri tipice și specifice de corupție, printre care cu cea mai mare probabilitate de materializare au fost constatate: riscul admiterii și neraportării influențelor necorespunzătoare în activitate; riscul abuzului de serviciu/depășirii atribuțiilor de serviciu; riscul coruperii pasive; riscul scurgerii de informații cu accesibilitate limitată; riscul falsului în acte publice, riscul îmbogățirii ilicite, care au fost reflectate în Raportul privind rezultatele evaluării riscurilor de fraudă și corupție în sistemul Procuraturii, publicat pe pagina web oficială a Procuraturii Generale. După identificarea și evaluare a riscurilor în activitatea Procuraturii, inclusiv a celor de fraudă și corupție, prin ordinul Procurorului General nr.101/28 din 29.12.2020 a fost aprobată Strategia de management al riscurilor în Procuratură.*

Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 – 2025, elaborat în perioada exercitării funcției de Procuror General de către Domnul

Alexandr Stoianoglo, menționează la Obiectivul specific 1.2 Asigurarea climatului de integritate instituțională că, *urmare a evaluării interne a riscurilor instituționale de corupție, au fost identificate o serie de probleme în activitatea Procuraturii, ce generează riscuri tipice și specifice de corupție, printre care cu cea mai mare probabilitate de materializare sunt: riscul admiterii și neraportării influențelor necorespunzătoare în activitate; riscul abuzului de serviciu/depășirii atribuțiilor de serviciu; riscul coruperii pasive; riscul scurgerii de informații cu accesibilitate limitată; riscul falsului în acte publice, riscul îmbogățirii ilicite. Totodată, deficiențe în activitatea Procuraturii, care pot genera riscuri de corupție, au fost constatate urmare a verificărilor întreprinse la unele procuraturi, precum și controalelor de serviciu inițiate în privința unor procurori. Probabilitatea materializării acestor riscuri este susținută prin faptul inițierii și demarării la moment a mai multor anchete penale și proceduri disciplinare pe faptul pretinselor ilegalități admise de agenții publici din cadrul Procuraturii.*

Este evident din documentul de politici aprobat pe sistem, că Procuratura este afectată foarte profund de unul dintre cele mai periculoase riscuri care pot afecta iremediabil comportamentul și integritatea procurorilor în general și comportamentul și integritatea Procurorului General, în special.

Trasarea în principalul document de politici în calitate de obiectiv strategic principal asigurarea integrității profesionale și instituționale, vorbește despre conștientizarea și asumarea importanței activităților care urmează a fi întreprinse în vederea eradicării corupției din cadrul sistemului Procuraturii și consolidării integrității instituționale.

În Raportul privind activitatea Procuraturii pentru anul 2021 la art. 2.2 din Capitolul II, este menționat că, (...) *în contextul managementului riscurilor, în procesul de identificare a riscurilor ce rezultă din activitățile operaționale procesuale și administrative, predominante au fost riscurile de corupție și cele conexe actelor de corupție, iar deși de către conducerea Procuraturii au fost întreprinse anumite măsuri de control intern pentru a diminua din intensitatea riscurilor identificate, s-a constatat persistența anumitor riscuri, care periclitează buna desfășurare a activității întregului sistem al Procuraturii. Astfel, deși prin Ordinul Procurorului General nr. 76/28 din 17.08.2020 a fost instituit procesul de expertizare anticorupție a proiectelor de acte normative instituționale, acesta nu a fost implementat.*

Aceasta vorbește despre faptul că starea de fapt din interiorul Procuraturii, atât în anul 2020, cât și în anul 2021 nu a suferit prea mari schimbări la capitolul încredere și integritate instituțională.

Cu toate că în perioada exercitării de către DI Alexandr Stoianoglo a mandatului de Procuror General, au fost elaborate Strategia de management al

riscurilor cu crearea și ținerea Registrului consolidat al riscurilor, a fost elaborată Strategia de comunicare externă, a fost elaborat Regulamentul privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale în Procuratură, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.31/28 din 20.03.2020, a fost elaborat Regulamentul cu privire la regimul juridic al cadourilor, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 32/28 din 20.03.2020, cu excepția creării în anul 2021 a Registrului consolidat al riscurilor și evaluarea internă a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii, alte acțiuni care ar impulsiona sporirea încrederii publice în Procuratură nu au fost remarcate.

Strategia de comunicare externă nu a fost valorificată, de la data aprobării Regulamentul privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale în Procuratură, nu au fost înregistrate careva dezvăluiri ale practicilor ilegale (avertizori de integritate), iar Registrul de evidență a cadourilor inadmisibile nu este actualizat la zi, pe pagina web a Procuraturii fiind publicat doar Registrul cadourilor admisibile începând cu anul 2021.

La preluarea mandatului Domnul Alexandr Stoianoglo a declarat ferm că unul dintre obiectivele principale în exercițiul funcției va fi asigurarea integrității în Procuratura Republicii Moldova prin excluderea din sistem a procurorilor a căror integritate este dubioasă.

Analizând documentația comunicată Comisiei și unele cazuri concrete, putem constata că de fapt, în raport cu unii procurori sau angajați ai Procuraturii Generale au fost inițiate un șir de proceduri disciplinare și / sau cauze penale, scopul acestora fiind determinarea persoanelor vizate să demisioneze din Procuratură dat fiind lipsa lor de loialitate față de noul Procuror General. Aparent, obiectivele managementului riscurilor promovate de conducerea Procuraturii, în perioada supusă evaluării, nu coincid cu cele ale politicilor manageriale documentate și asumate.

Elocvent aici este cazul Dnei Oxana Țurcanu (șef al Aparatului Procuraturii Generale) și procurorilor Mihai Ivanov și Lilian Rudei și alții, care au fost subiecți ai procedurilor disciplinare și / sau cauze penale, încetate ulterior / dispusă scoaterea de sub urmărire penală.

La fel de grăitor este și cazul dlui Ruslan Popov, adjunct al Procurorului General numit în funcție imediat după preluarea mandatului. Față de Ruslan Popov existau o serie de suspiciuni legate de averea deținută de acesta. În urma publicării investigațiilor jurnalistice, Procurorul General a solicitat Autorității Naționale de Integritate să verifice averea adjunctului său în ianuarie 2020. Dosarul de verificare al Autorității Naționale de Integritate în luna septembrie 2020 era încă în proces de completare. Între timp, faptul că Procurorul General adjunct era printre persoanele suspectate în dosarul mitei de 1,5 mln. MDL nu au condus la careva acțiuni din

partea Procurorului General, cel puțin neimplicarea acestuia în acțiunile de urmărire penală pe numele procurorului Mihai Ivanov.

Identică a fost abordarea și în cazul procurorului Igor Popa (ex adjunct al Procurorului General), care în perioada 2019-2021 a exercitat funcția de adjunct al Procurorului-șef al Procuraturii Mun. Chișinău, iar cel mai grăitor caz este cazul fostului procuror –șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Nicolae Chitoroagă, care a fost lăsat să plece în demisie prin ordinul Procurorului General cu plata indemnizației de concediere deși acesta avea calitate procesuală într-o cauză penală pornită pe numele său, acțiuni ale Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo care au constituit obiectul unor acuzații penale.

Cele constatate permit de a face concluzia, că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu numai că nu a contribuit la ridicarea integrității procuraturii, ci a acționat contrar prevederilor legii, încălcând principiul integrității și standardului constituțional al încrederii la care este îndreptățit publicul în instituții și persoane oficiale.

Or, politicile manageriale promovate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu au rezolvat de o manieră transparentă, eficientă și în timp util suspiciunile de lipsă de integritate care planau în privința conducerii Procuraturii, susceptibile de a afecta încrederea publicului în Procuratură și în persoana sa.

Complementar este de menționat că maniera în care a acționat Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în raport cu procurorii considerați incozi, precum și modul în care au fost gestionate anumite cazuri de sensibilitate publică, inclusiv ce țin de vacanțele de lux ale fostului Președinte Igor Dodon, renunțarea la învinuire în dosarul Laundromat, implicarea directă și nemotivată în suspendarea executării sentinței de către controversatul om de afaceri Veaceslav Platon, inclusiv cooperarea indirectă ulterioară cu acesta din urmă, justifică concluzia că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu numai că nu a sporit transparența activității Procuraturii, dar a încălcat-o grav și a dovedit lipsa de corectitudine și sinceritate a Procurorului General.

Generalizând stările de fapt menționate în cadrul acestui raport, se justifică concluzia că în activitatea sa Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a admis negarea principiilor integrității și transparenței, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo având probleme serioase privind conduită profesională.

În special aceasta a fost reflectată în modul în care erau prezentate publicului anumite dosare fără a respecta prezumția nevinovăției, dar și caracterul echidistant față de anchetele efectuate.

Distinct și de rând cu cele menționate anterior, s-a constatat că în cadrul Procuraturii din Republica Moldova nu au fost elaborate strategii și documente de politici destinate expres promovării independenței reale și imparțialității Procuraturii.

Cu toate acestea, se poate observa că s-au depus suficiente eforturi pentru detașarea Procurorului General de influența politică, însă se poate la fel de bine afirma că acesta a devenit mult mai deschis în raport cu anumite persoane investigate în cadrul dosarelor de rezonanță și care au influențat o mare parte din deciziile Procurorului General legate de managementul operațional și personal.

5.6 Comportamentul (integritatea) și încrederea.

Indicatorii de performanță pentru evaluarea acestui criteriu sunt:

- strategiile și politicile de obținere/sporire a încrederii publice în Procuratură;
- asigurarea integrității procurorilor și percepția favorabilă a integrității;
- transparența activității Procuraturii, corectitudinea și sinceritatea Procurorului General; respectarea conduitei profesionale;
- strategiile și politicile de promovare reală a independenței și imparțialității Procuraturii.

La evaluarea performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo au fost luate în considerare rezultatele obținute pe acest domeniu de referință, fiind totuși înregistrate vulnerabilități în partea care se referă la managementul riscurilor de încredere și percepție distorsionată, riscurilor de utilizare a Procuraturii în alte interese decât cele stabilite de lege și riscurilor de percepere a Procuraturii ca fiind angajată politic sau promovare/protejare de interese politice, care vor fi descrise în cele ce urmează.

Primul obiectiv strategic din Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 – 2025 este Asigurarea independenței, integrității și transparenței în activitatea Procuraturii, obiectiv, care urma a fi realizat prin alte 4 obiective specifice și anume: 1.1 Sporirea independenței Procuraturii și a procurorilor; 1.2. Asigurarea climatului de integritate instituțională; 1.3. Fortificarea capacităților instituționale de combatere a corupției; 1.4. Sporirea gradului de transparență și încredere în Procuratură

Analizând activitățile desfășurate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în perioada exercitării mandatului, a fost constatat că aceste obiective specifice nu au ajuns însă a fi atinse.

Unul dintre motivele pentru care afirmăm aceasta este perioada scurtă de exercitare a funcției de Procuror General, raportat la întreaga durată a mandatului pentru care a fost numit (7 ani), însă în perioada de exercitare a funcției de Procuror

General, Domnul Alexandr Stoianoglo a dispus de tot instrumentarul necesar pentru inițierea proceselor necesare pentru recâștigarea încrederii societății în Procuratura din Republica Moldova.

Cu toate acestea, deși începutul mandatului de Procuror General a fost marcat de anumite acțiuni și măsuri întreprinse care dădeau speranță, potrivit Barometrului Opiniei Publice din Iunie 2020 realizat de Institutul de Politici Publice, doar 4,3% din persoanele intervievate au declarat că au încredere în justiție, iar 42.6% au declarat că nu au încredere în justiție (<http://bop.ipp.md/>), iar potrivit Barometrului Opiniei Publice din Iunie 2021, doar 3,5% dintre respondenți au declarat că au încredere în Procuratura Generală, iar 29,6% au declarat că nu prea au încredere și 34,7% au declarat că nu au deloc încredere în Procuratura Generală (<http://bop.ipp.md/>).

Aceste măsurători vorbesc foarte elocvent despre faptul că în cadrul Procuraturii nu a existat nici un fel de sistem al managementului riscurilor de încredere și percepție distorsionată, Procuratura nu a evaluat aceste riscuri, deși pe durata exercitării mandatului Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a organizat 20 de briefinguri și a participat în cadrul a 11 interviuri, în aceeași perioadă fiind publicate pe pagina web a Procuraturii 504 comunicate de presă.

În Raportul de autoevaluare a activității Procurorului General Alexandr Stoianoglo din 09.03.2022, este arătat că deși în Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii și Consiliului Superior al Procurorilor pentru anii 2016 – 2020 a fost prevăzut în calitate de obiectiv strategic promovarea încrederii societății în Procuratură, careva acțiuni concrete în acest sens pe durata implementării Programului de Dezvoltare Strategică a Procuraturii și Consiliului Superior al Procurorilor pentru anii 2016 – 2020, nu s-au realizat, Strategia de comunicare externă fiind aprobată doar în 26.10.2020, aceasta fiind unica acțiune ce poate fi remarcată pe acest segment. Faptul că Strategia de comunicare externă nu este nici într-un fel valorificată, convinge asupra abordării formale a riscurilor de încredere și percepție distorsionată.

A fost menționat că deși Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a inițiat anumite activități privind identificarea și evaluarea riscurilor în cadrul Procuraturii, activități soldate cu demisii ale unor procurori, inițierea procedurilor disciplinare față de alți procurori și chiar investigarea penală a altora, gestionarea dubioasă / îndoielnică a cauzelor de rezonanță și sensibilitate publică, ieșirile publice cu mesaje distorsionate sau premature vizând cauzele de rezonanță, au avut un efect invers soldat cu scăderea încrederii societății în Procuratură, în final riscurile respective fiind în creștere.

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROCURORULUI GENERAL

Aparent, prestația Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost în fraudă obiectivului managerial analizat.

Activitatea Procuraturii Generale în perioada exercitării de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a mandatului funcției a fost marcată de selectivitate prin renunțarea la urmărire penală, învinuire sau inițierea revizuirii unor cauze de rezonanță, ceea ce nu a contribuit la creșterea credibilității Procuraturii în calitate de actor important în sistemul justiției, un obiectiv anunțat la început de mandat.

Acțiunile din interiorul Procuraturii au fost marcate de excluderea unor procurori - șefi din cadrul procuraturilor specializate, dar și intentarea de dosare penale pe numele lor. Procuratura s-a confruntat și cu tentative de influențare a procesului de urmărire penală, prin acțiuni ilegale de filaje a procurorilor desemnați pe cauze de importanță majoră pentru societate, iar faptul că marea parte din procedurile disciplinare și / sau procesele penale pornite pe numele procurorilor vizați, în timpul exercitării mandatului sau după suspendarea din funcție, au fost încetate și / sau clasate, arată asupra existenței riscului de utilizare a Procuraturii în alte interese decât cele prevăzute de lege (cazul Mihail Ivanov, cazul Viorel Morari, cazul Dorin Compan, cazul Roman Statnîi, cazul Lilian Rudei etc.).

Acțiunile ulterioare ale Procuraturii Generale de renunțare la învinuire pe numele a 13 judecători din 15 implicați în dosarul Laundromat, pe motiv că nu au fost constatate componente ale infracțiunii ridică semne de întrebare cu privire la acțiunile Procuraturii Generale în contextul cooperării pe urmărirea penală pe care și-a declarat-o Veaceslav Platon pe investigarea fraudei bancare. În aceste condiții, acțiunile care au implicat mai multe investigații în anii 2016-2019 dar și examinarea cauzelor la etapa judiciară au fost desconsiderate (Nota_Analitica_IPRE_Nr.7_2020_Un-an-de-la-numirea-Procurorului-General_17.11.2020_final.pdf)

Aceste constatări, dar și alte concluzii care se regăsesc în varii studii de monitorizare și analiză a activității Procuraturii Generale, vorbesc despre lipsa vreunui instrument de management al riscului de utilizare a Procuraturii în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.

Cu toate că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a inițiat mai multe activități de identificare a riscurilor în cadrul Procuraturii, care au dus la aprobarea Strategiei de management al riscurilor, gestionarea îndoielnică a unora dintre cazurile de rezonanță și interes sporit pentru societate a subminat în mod direct principiile incluse în Strategia de management al riscurilor și a condus la percepția largă că Procuratura Generală în acele cazuri acționează în favoarea persoanelor expuse politic.

În susținerea acestei concluzii, credem relevantă analiza evenimentelor expusă în Opinia privind urmărirea penală a Procurorului General suspendat Autor: Pavel Grecu, membru al Grupului pentru Experți în domeniul Justiției (GEJ) 26.10.2021 (https://ipre.md/wp-content/uploads/2021/10/Opinie_GEJ_Cazul-A.Stoianoglo_FIN_26.10.2021.pdf).

5.7 Comunicarea internă și comunicarea externă.

Criteriul de evaluare privind comunicarea internă și comunicarea externă este apreciat prin prisma următorilor indicatori de performanță:

- politicile de comunicare internă și externă;
- obiectivele strategice și operaționale a comunicării externe;
- comunicarea internă, digitalizarea, eficientizarea comunicării internă, abordarea și stilul de operare a conducerii;
- obiectivele strategice și operaționale de dezvoltare și implementare managementului electronic, dezvoltarea și perfecționarea sistemului, e-dosar, sistemului computerizat de comunicarea internă: circuit de documente; informarea, accesul la informații a conducerii Procuraturii; managementul operațional al comunicării externe.

Câmpul comunicării instituționale se întinde de la comunicare internă până la a comunicarea de prestigiu, de la comunicarea financiară până la comunicarea despre imaginea instituției, a echipei manageriale sau performanțelor organizației. Comunicarea instituțională are ca obiect prezentarea ansamblului de activități ale organizației, a modului de afirmare a identității și imaginii, ea însoțind în general politica instituției. Este vorba despre o comunicare globală care nu poate fi ținută serios în frâu decât dacă își asumă adecvat preocupările comunicării cu exteriorul și în același timp pe cele ale comunicării interne.

Pe durata exercitării mandatului de Procuror General, Domnul Alexandr Stoianoglo nu a manifestat o preocupare deosebită față de managementul comunicării instituționale, concluzie care se cere pornind de la faptul că deși prin Ordinul nr. Procurorului General nr. 83/28 din 26.10.2020 a fost aprobată Strategia de comunicare externă a sistemului Procuraturii, aceasta nu a fost implementată niciodată, nefiind aprobat nici un plan operațional în acest sens.

Deși în cadrul Aparatului Procuraturii Generale este prevăzută Secția relații publice, aceasta nu este funcțională deoarece Procuratura se confruntă cu o deficiență de personal specializat în cadrul subdiviziunii responsabile de relații publice.

Obiectivele strategice și operaționale a comunicării externe și implementare a managementului electronic sunt listate în Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 -2025 și în Strategia de comunicare externă, însă în

perioada de referință nu au fost identificate soluții viabile de punere în aplicare a obiectivelor strategice de comunicare externă și digitalizarea proceselor.

Reușitele care se pot remarca pe domeniul comunicării externe se referă doar la existența celor 5 Linii fierbinți de comunicare, și faptul că din anul 2021 Procuratura are pagină proprie pe rețelele de socializare.

Pe lângă regulile de raportare internă și de comunicare a documentelor normative și informative tradiționale, nu au existat noi evoluții în domeniul comunicării interne.

Este de remarcat că, deși în cadrul Procuraturii există o bibliotecă virtuală care conține documente de politici, comunicări, indicații, ghiduri și instrucțiuni, infrastructura hardware și software este învechită, sistemul electronic de evidență a dosarelor / cauzelor penale SIA E-Dosar nu este funcțional, fiind transferat în gestiunea STISC, iar subsistemul Urmărire penală – e-Dosar, se află în continuă modernizare, acesta nefiind funcțional.

Cu toate că abordarea managerială inițială a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost o combinație de decizii strategice foarte utile, excesul de angajare personală în activități inutile, care nu intrau în sarcina Procurorului General au avut drept efect ignorarea principalelor obiective de dezvoltare a Procuraturii, inclusiv la capitolul comunicare și digitalizare.

Toate activitățile inițiate în domeniul managementului electronic, dezvoltării și perfecționării sistemului e-Dosar, sistemului computerizat de comunicare internă și circuitul de documente nu au fost duse până la final.

Digitalizarea insuficientă a activității Procuraturii și gradul insuficient de utilizare a potențialului sistemului informațional automatizat „Urmărire penală: E-dosar”, precum și lipsa interconexiunii acestuia cu sistemele informaționale ale altor autorități publice afectează procesele operaționale. Softul Analyst`s Notebook I2 din dotarea Procuraturii nu este deplin utilizat din cauza lipsei resurselor financiare necesare pentru dezvoltarea acestuia, iar personalul nu are pregătirea suficientă.

O altă problemă identificată este nerespectarea deplină a măsurilor de securitate a informațiilor din gestiune, ceea ce include atât neîntrunirea sau nerespectarea condițiilor de păstrare a dosarelor și documentelor din gestiunea angajaților Procuraturii, cât și utilizarea neconformă a resurselor IT ale instituției. Pagina web a Procuraturii Generale este învechită, iar cele ale procuraturilor specializate nu au fost create.

În perioada supusă evaluării, în cadrul Procuraturii a existat o abordare foarte centralizată a procedurilor de comunicare internă și acces la informații, în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo deținea controlul

asupra tuturor informațiilor, subalternii având acces doar la informațiile cu acces agreat de acesta din urmă.

Analiza sistemului de comunicare internă a scos în evidență faptul că conducerea Procuraturii nu deține un acces efectiv la informații necesare asigurării controlului de eficiență a managementul instituțional și al managementul riscurilor.

Accesul la informații se realizează în lipsa unui sistem de management formalizat, în cadrul unor ședințe operative și rapoarte ocazionale „la cerere”.

5.8. Impactul de încredere și eficiența instituțională

Acest criteriu de evaluare urmează a fi analizat pornind de la indicatorii de performanță cu impact negativ asupra prestației Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, și anume:

- lipsa obiectivelor strategice și operaționale, deficiențe de înțelegere și asumare internă;
- comunicarea externă defectuoasă;
- lipsa sau deficiențe de transparență instituțională;
- practici diferențiate sau tratamente preferențiale;
- comportament instituțional/personal defectuos;
- deficiența politicilor, strategiilor de management a riscurilor de încredere și percepție a eficienței;
- percepții de sensibilitate sau angajare politică;
- comunicarea internă defectuoasă;
- deficiențe de planificare, organizare, monitorizare și control al activităților instituționale specifice în domenii sensibile sau de rezonanță publică;
- lipsa indicatorilor/transparenții activității în domenii de interes public major;
- politicile de menținere a aparențelor profesionale a Procurorului General;
- tolerarea nejustificată a infraționalității și corupției, inclusiv riscurilor interne de corupție;
- managementul defectuos a resurselor umane;
- sfidarea aparențelor de independență și imparțialitate, instituționale și individuale.

Argumentarea aprecierii acestui criteriu de evaluare este făcută prin expunerea succintă, sub formă de scurtă sinteză a constatărilor și argumentelor

invocate în cadrul capitolelor anterioare din acest raport, astfel încât să se evite transcrierea tuturor raționamentelor deja menționate anterior.

Aprecierea indicatorilor de performanță aferenți acestui criteriu de evaluare cu impact negativ este făcută cu luarea indispensabilă în considerare a tuturor faptelor constatate individual și per ansamblu, precum și bazat pe documentație și informație livrată Comisiei pe durata activităților sale.

Lipsa obiectivelor strategice și operaționale, deficiențe de înțelegere și asumare internă

Cât de ambițioase și îndrăznețe nu ar fi părut obiectivele strategice și prioritățile evidențiate în Conceptul de management și dezvoltare instituțională a Procuraturii, propus de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo la promovarea concursului de accedere în funcția de Procuror General, activitățile desfășurate ulterior, pe durata exercitării funcției, au dezamăgit și au redus considerabil din speranța și creditul de încredere acordat la intrarea în exercițiul mandatului, obiectivele strategice trasate nu au ajuns a se realiza.

Implicarea personală a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în unele activități și / sau adoptarea unor decizii, pe alocuri neconforme legii, a avut drept consecință schimbarea priorităților și refocusarea atenției pe activități inutile sau chiar defectuoase.

Analiza acțiunilor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în contextul scopului funcției, justifică concluzia că odată pierdută linia directorie inițial bine trasată a atras pierderea înțelegerii rolului Procurorului general în sistemul Procuraturii și importanța asumării acestei funcții.

Comunicarea externă defectuoasă

Din Raportul de autoevaluare a performanțelor Procurorului General din 09.03.2022 și din Scrisoarea Procuraturii Generale nr.6/1-4d/22-159 din 14.01.2022 rezultă că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a participat în cadrul a 11 interviuri, a organizat 20 briefinguri, iar Procuratura Generală a publicat pe pagina sa web peste 500 comunicate. Cu toate acestea, comunicarea externă realizată în perioada exercițiului mandatului, nu a fost una productivă și eficientă, având impact negativ de imagine și încredere în Procuratură.

Conform Raportului Freedom House și AO Juriștii pentru Drepturile Omului privind monitorizarea selectivității justiției penale pentru anii 2020 și 2021, *sursele din care presa a aflat despre existența dosarelor penale de rezonanță sau renunțarea procurorilor la învinuire, monitorizate în cadrul acestui raport, sunt diverse. Despre cele mai multe dintre dosare (inițiate au pe care s-a decis retragerea învinuirii de către procurori) – 21 din 43 (48,8%), jurnaliștii au aflat pe surse sau urmare a unor investigații jurnalistice. În 3 cazuri (dosarul lui Chiril Lucinschi, dosarul lui Dorin Chirtoacă și dosarul lui Oleg Melniciuc) scurgerile de informații*

prin care presa a aflat anticipat că urmează a fi pornite dosare penale s-au produs încă în perioada 2017–2018. În 13 din cele 21 de cazuri în care presa a aflat pe surse despre renunțarea procurorilor la învinuire este vorba despre magistrații cercetați penal pentru complicitate la spălare de bani în dosarul Laundromat.

La fel, în Raportul menționat se precizează că, *despre alte 17 dosare din 43 (39,5%), presa a aflat din comunicatele Procuraturii Generale sau ale procuraturilor specializate (PA și PCCOCS) sau din conferințele de presă ale procurorului general Alexandr Stoianoglo (în patru cazuri). Astfel, procurorul general a ales să dubleze comunicatele de presă ale Procuraturii Generale cu declarații de presă ținute în cadrul unor briefnguri pe următoarele dosare:*

1. Răpirea profesorilor turci – înaintarea învinuirii lui Vasile Botnari și transmiterea dosarului în judecată;

2. Îmbogățire ilicită și abuz de serviciu și fals în acte publice, comise de Viorel Morari, ex-procuror șef al Procuraturii Anticorupție;

3. Revizuirea dosarului lui Veaceslav Platon pentru escrocherie și spălare de bani („dosarul furtului miliardului”);

4. Dosarul în privința fostei președinte a Victoriabank Natalia Politiv-Cangaș.

Trebuie menționat aici și modul în care s-a realizat comunicarea Procuraturii Generale pe dosarele lui Veaceslav Platon și Vladimir Plahotniuc, fiind observat că, Procuratura Generală a avut o comunicare intensă pe dosarele care îl vizează pe fostul lider al Partidului Democrat, Vladimir Plahotniuc, dar și pe cazul de revizuire a dosarului lui Veaceslav Platon, dar cu o diferență considerabilă în stilul și modul de comunicare a mesajului.

Diferența esențială în comunicarea Procuraturii Generale și a Procurorului General în privința celor doi subiecți ține de tonalitate și atitudine. În cazul comunicatelor de presă care îl vizau pe Veaceslav Platon, procuratura a folosit de obicei un ton neutru, fără a aplica calificative incriminatoare, asigurându-se de respectarea prezumției nevinovăției. O altă tonalitate însă a fost abordată în privința dosarelor lui Vladimir Plahotniuc, Procuratura Generală utilizând în comunicarea sa un ton acuzator, fiind neglijat principiul de prezumție a nevinovăției. Și mai vizibilă este atitudinea organului de urmărire penală din expunerile în conferințe de presă ale Procurorului General Alexandr Stoianoglo. (https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-10/fh-Moldova_Report-Selective-Justice-2021_Rom.pdf)

Un fenomen nou constatat în cadrul acestei monitorizări ține de criticile lansate de Procurorul General Alexandr Stoianoglo, prin intermediul serviciului de presă al Procuraturii Generale, la adresa politicianilor din opoziție care au dezvăluit

și au adus probe despre mai multe infracțiuni comise de reprezentanți ai partidului de guvernare sau subiecți afiliați grupului de interese Platon, ignorate de către procurori. Această situație a fost constatată în 3 din cazurile monitorizate (dosarul Laundromat, dosarul Bahamas și cazul pungii negre).

De remarcat este și comunicarea defectuoasă a Procuraturii Generale pe dosarele foștilor șefi de procuraturilor specializate Nicolae Chitoroagă și Viorel Morari.

În cazul lui Viorel Morari, despre pornirea dosarului penal pentru îmbogățire ilicită și spălare de bani în proporții deosebit de mari Procurorul General Alexandr Stoianoglo a anunțat personal în cadrul unei conferințe de presă în februarie 2020. Procurorul General a oferit mai multe detalii despre învinuirile care i se aduc lui Viorel Morari și acțiunile procesuale întreprinse de procurori. Conferința de presă a fost dublată și de un comunicat de presă plasat pe site-ul Procuraturii Generale. Ulterior, Procuratura Generală a publicat pe site-ul său mai multe comunicate de presă cu privire la evoluția celor două dosare penale în privința fostului șef al Procuraturii Anticorupție.

Despre pornirea dosarului penal pentru îmbogățirea ilicită pe numele fostului șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Nicolae Chitoroagă procurorii Procuraturii Anticorupție au anunțat pe 21 noiembrie 2019, când acesta a fost reținut. Atunci, Procuratura Anticorupție a emis un comunicat de presă în care a anunțat temeiul pentru care a fost pornit dosarul și acuzațiile aduse. A doua zi, Procuratura Anticorupție a mai plasat un anunț pe pagina sa de Facebook despre aplicarea arestului în privința lui Nicolae Chitoroagă. Acestea au fost singurele comunicate de presă emise de Procuratura Anticorupție pe dosarul Chitoroagă. Pe site-ul Procuraturii Generale acestea nu se regăsesc. (https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-10/fh-Moldova_Report-Selective-Justice-2021_Rom.pdf)

Credibilitatea și sinceritatea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost afectată și de modul în care s-a comunicat cu publicul referitor la cazul soției acestuia, fiind mult mai indicată informarea publicului despre rezultatele investigațiilor efectuate decât publicarea comunicatului din 09.04.2021 prin care Procuratura Generală a calificat informațiile prezentate în investigație ca fiind false și drept o tentativă de a-l intimida pe Procurorul General în scopul deturnării investigațiilor privind fraudă bancară. Potrivit comunicatului, investigația respectivă reprezintă obiectul unei investigații penale în procedura Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale pe faptul amestecului în înfăptuirea în justiției și în urmărirea penală, în interesele unei organizații criminale (<http://procuratura.md/md/newslst/1211/1/8564/>).

Doar din descrierea succintă făcută mai sus putem trage concluzia că în perioada exercitării mandatului, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în detrimentul unui început de mandat promițător, a avut o comunicare externă defectuoasă, acest stil fiind preluat de Procuratură în general.

Lipsa sau deficiențe de transparență instituțională

Deși activitatea Procuraturii Generale se manifestă prin mai multă transparență, totuși din cauza unor semne de selectivitate nu s-a remarcat permanent în calitate de actor echidistant.

Dosarele sensibile cu un interes public sporit au fost examinate superficial sau prin redirectionarea sesizărilor către alți actori, care nu dispun de competențe instituționale pentru inițierea investigațiilor penale și nici nu figurează în calitate de organe de constatare. Acțiunile Procuraturii Generale pe dosarele de rezonanță au fost fie modeste, fie contrare legii.

Procuratura Generală a avut o comunicare publică intensă, în cadrul căreia, nu de fiecare dată a fost respectat principiul prezumției nevinovăției, a fost sfidată autoritatea judecătorească prin comentarii cu privire la soluții greșite ale instanțelor de judecată, în contextul în care există hotărâri definitive, în baza cărora condamnații își executau pedeapsa privativă de libertate (dosarul de revizuire Platon 1). Ulterior, nu a urmat nici o autosesizare sau vreo investigație a acțiunilor pretins ilegale ale responsabililor, aferente afirmațiilor grave de fabricare a dosarelor penale (ofițeri de investigații, ofițeri de urmărire penală, procurori și judecători).

În cadrul comunicării externe s-a operat cu informații denaturate și neverificate, susceptibil a fi asociate unor acțiuni manipulatorii în scopul inducerii publicului în eroare în privința anumitor proceduri în derulare și tănuirea unor proceduri de interes public major și impact în privința securității drepturilor și libertăților fundamentale (cazul profesorilor turci), fapt care a avut drept consecință sfidarea încrederii publice în Procuratură și în persoana Procurorului General.

Comisia retine că prestația defectuoasă a Procurorului General (suspendat de drept), Stoianoglo Alexandru, în cazul dosarului privind expulzarea profesorilor turci a condus la lansarea de acuzații penale împotriva sa. Or, potrivit standardului constituțional de conduită instituțională, menținerea și consolidarea încrederii publice în instituții și autorități este una din obligațiile constituționale a titularului mandatului Procurorului General și în acest sens, încrederea publică în persoana Procurorului General nu ar trebui rezolvată în cadrul procesului de urmărire penală, în condițiile unor bune practici de management al instituțiilor publice, motiv din care Comisia concluzionează că, Domnul Alexandr Stoianoglo a esuat în aplicarea unor practici manageriale conforme obiectivelor constituționale ale Procuraturii.

Practici diferențiate sau tratamente preferențiale

Motivarea indicată la indicatorii de performanță *supra*, în totalitatea sa, justifică concluzia potrivit căreia, angajarea personală a Procurorului General (suspendat de drept) în urmărirea / investigarea unor cauze penale sensibile urmata de adoptarea unor decizii eronate, pe alocuri, nelegale, în cazuri de rezonanță publică (cazul Platon, cazul Igor Dodon, cazul Nicolae Chitoroagă), susține impresia generală creată în societate privind aplicarea de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a practicilor și tratamentelor selective în raport cu persoanele publice vizate în investigațiile aflate în procedura Procuraturii, dar și de nerespectarea prezumției nevinovăției în abordarea anumitor cazuri.

Distinct, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, deținând funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, nu a inițiat respectarea procedurilor prevăzute la art. 24 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, referitoare la anunțarea periodică de către Consiliul Superior al Procurorilor, a funcțiilor vacante și cele care urmează să devină vacante în următoarele 3 luni, astfel încât instabilitatea în funcție a procurorilor - șefi, care erau numiți provizoriu în funcții, a generat dependența acestora de Procurorul General.

Comportament instituțional / personal defectuos

La preluarea mandatului dl Alexandr Stoianoglo a declarat ferm că unul dintre obiectivele principale în exercițiul funcției va fi asigurarea integrității în Procuratura Republicii Moldova prin excluderea din sistem a procurorilor a căror integritate este dubioasă.

Analizând documentația comunicată Comisiei, putem constata că de fapt, la inițiativa dlui Alexandr Stoianoglo în raport cu unii procurori sau angajați ai Procuraturii Generale au fost inițiate un șir de proceduri disciplinare și / sau cauze penale, scopul acestora fiind determinarea persoanelor vizate să demisioneze din Procuratură.

Elocvent aici este cazul Dnei Oxana Țurcanu și procurorilor Mihai Ivanov și Lilian Rudei și alții, care au fost subiecți ai procedurilor disciplinare și / sau cauze penale, încetate ulterior / dispusă scoaterea de sub urmărire penală.

La fel de elocvent este și cazul dlui Ruslan Popov, adjunct al Procurorului General numit în funcție imediat după preluarea mandatului. Față de Ruslan Popov există o serie de suspiciuni legate de averea deținută de acesta. În urma publicării investigațiilor jurnalistice, Procurorul General a solicitat ANI să verifice averea adjunctului său în ianuarie 2020. Dosarul de verificare al ANI în luna septembrie 2020 era încă în proces de completare. Între timp, faptul că Procurorul General adjunct era printre persoanele suspectate în dosarul mitei de 1,5 mln. MDL nu au condus la careva acțiuni din partea Procurorului General, cel puțin neimplicarea acestuia în acțiunile de urmărire penală pe numele procurorului Mihai Ivanov.

Identică a fost abordarea și în cazul procurorului Igor Popa (ex Adjunct al Procurorului General), care în perioada 2019-2021 a exercitat funcția de adjunct al Procurorului-șef al Procuraturii Mun. Chișinău.

Toate aceste acțiuni induc concluzia că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu numai că nu a contribuit la ridicarea integrității procuraturii, ci a acționat contrar bunelor practici de domeniu, sfidând principiul integrității și standardul constituțional privind încrederea publicului în autorități și persoane oficiale.

Complementar este de menționat că maniera în care a acționat Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în raport cu procurorii considerați incozi, precum și modul în care au fost gestionate anumite cazuri de sensibilitate publică, inclusiv ce țin de vacanțele de lux ale fostului Președinte Igor Dodon, renunțarea la învinuire în dosarul Laundromat, implicarea directă și nemotivată în suspendarea executării sentinței de către controversatul om de afaceri Veaceslav Platon, inclusiv cooperarea indirectă ulterioară cu acesta din urmă, justifică concluzia că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu numai că nu a sporit transparența activității Procuraturii, dar aparent a încălcat-o grav și a ridicat serioase dubii asupra corectitudinii și sincerității Procurorului General.

Odată trasă concluzia că în activitatea sa Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a admis negarea principiilor integrității și transparenței, pe baza aceluiași fapte și motive se poate concluziona că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a avut un comportament propriu defectuos care a generat drept consecință un comportament instituțional defectuos.

Utilizarea Procuraturii în cazul de investigare a acuzațiilor de înregistrare a soției Procurorului General suspendat în calitate de beneficiară a două companii ale lui Veaceslav Platon, în lipsa unui conflict de interese declarat și rezolvat, afectează de o manieră inadmisibilă aparențele de integritate a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo și încrederea publică în instituție, **motiv din care Comisia reține lipsa declarării conflictului de interese, ca fiind un comportament personal defectuos și o practică managerială inadmisibilă în cadrul serviciului public.**

Deficiența politicilor, strategiilor de management a riscurilor de încredere și percepție a eficienței

Deși acțiunile inițiale ale Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo cu referire la implementarea politicilor și strategiilor de management al riscurilor au fost foarte serioase și bine-intenționate, rezultând în aprobarea și punerea în aplicare a Strategiei de management al riscurilor și întocmirea și ținerea Registrului consolidat al riscurilor în sistemul Procuraturii, riscurile de încredere și

percepție a eficienței nu au fost supuse evaluării și nici luate în considerare în activitățile care s-a dezvoltat ulterior.

Anume modul în care s-a manifestat Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în realizarea angajamentelor asumate, implicarea personală defectuoasă în gestionarea și instrumentarea dosarelor de sensibilitate publică, riscurile de încredere și percepție a eficienței au crescut, fiind serios pusă la îndoială eficiența Procuraturii.

Percepții de sensibilitate sau angajare politică

Sintetizând concluziile trase anterior la evaluarea fiecărui dintre indicatorii de performanță aferenți criteriilor de evaluare indicați *ante* în cadrul acestui Raport, luând în considerare modul și maniera în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a manifestat în raport cu dosarele / cauzele de sensibilitate publică, susținem părerea că Procurorul General s-a plasat într-o extremă periculoasă care afectează serios rolul constituțional de garant al statului de drept și care justifică percepțiile de angajare politică care planează asupra sa.

Or, modul în care Procurorul General (suspendat de drept) a asigurat transparența activității Procuraturii, imparțialitatea și obiectivitatea decizională în cauze de sensibilitate politică, determină concluzia că managementul riscurilor în acest sens a fost de regulă absent.

Mai mult decât atât, discursurile publice cu tentă politică în care s-a angajat personal Procurorul General (suspendat de drept), în lipsa unui management operațional eficient de domeniu indică la înțelegerea greșită de către acesta a statutului în care s-a acționat, a riscurilor instituționale, precum și lipsa unei viziuni manageriale de domeniu, având drept consecință scăderea critică a indicatorilor de încredere publică în procuratură, reflectați în analizele sociologice.

Anume acest aspect - plasarea Procurorului General într-o extremă periculoasă, care a afectat serios rolul constituțional de garant al statului de drept - a permis deturnarea activității procurorilor, care, analizând conduita Procurorului General, nu au demonstrat inițiative în investigarea dosarelor de rezonanță și sensibile din punct de vedere politic pentru a evita careva repercusiuni pentru cariera lor.

Altfel spus, lipsa progreselor în investigarea unor anumite dosare penale s-a datorat percepției că Procurorul General este interesat de favorizarea anumitor actori politici (cazul finanțărilor PSRM, vacanțele de lux ale lui Igor Dodon, cazul Veaceslav Platon), poate persecuta procurorii sau funcționarii incomozi (cazul Mihai Ivanov, cazul Lilian Rudei, cazul Vladislav Dobrov, cazul Oxana Țurcanu) și poate declara orice dosar penal ca fiind politic care poate avea consecințe pentru investigatori (lipsa unor criterii clare privind identificarea dosarelor politice).

Comunicarea internă defectuoasă

În domeniul comunicării interne nu au fost elaborate careva strategii sau documente de politici. În perioada supusă evaluării, în cadrul Procuraturii a existat o abordare foarte centralizată a procedurilor de comunicare internă și acces la informații, în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo deținea controlul asupra tuturor informațiilor, subalternii având acces doar la informațiile cu acces agreat de acesta din urmă.

În cadrul Procuraturii, nu a fost identificat un sistem funcțional de comunicare internă, inclusiv circuitul documentelor, motiv din care s-au constatat cazuri grave de lipsă a evidenței documentelor și soluțiilor manageriale, sesizarea Domnului Pavel Grigoriuc, cazul examinării raportului de audit, corespondența privind riscurile în cadrul urmăririi penale (eliberarea din detenție a lui Veaceslav Platon). Or, practica de evidență rudimentară și alte modalități de documentare neformalizată este una inadmisibilă standardelor actuale de management al instituțiilor publice.

Lipsa politicilor manageriale de aplicare și dezvoltare a sistemelor informaționale integrate de comunicare internă, încurajarea aplicării acestora de către angajații instituției, inclusiv prin măsuri de instruire, informare și exemplu propriu a conducerii Procuraturii, lipsa măsurilor eficiente de securizare a sistemelor informaționale de comunicare internă sunt observate ca fiind principalele cauze ale managementului defectuos de comunicare. Or, în cadrul Procuraturii continuă a fi utilizate și promovate mijloace depășite, nesecurizate și ineficiente de comunicare internă.

Deficiențe de planificare, organizare, monitorizare și control al activităților instituționale specifice în domenii sensibile sau de rezonanță publică

Deși în perioada de exercitare a mandatului, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a inițiat mai multe procese necesare și eficiente pentru planificarea, organizarea, monitorizarea și controlul activităților instituționale specifice, inclusiv pentru domeniile specifice și de rezonanță, aceste procese nu au fost eficient implementate și aplicate dată fiind implicarea personală a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în procese care nu necesitau neapărat intervenția sa sau în instrumentarea dosarelor penale sensibile, fapt care au făcut ca procesele de asigurare a unei monitorizări eficiente a activităților să fie estompate sau chiar nefinalizate.

Antrenarea personală a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo prin adoptarea deciziilor eronate în raport cu procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și din procuraturile teritoriale căror li s-a solicitat demisia sau față de care s-au inițiat proceduri disciplinare sau cauze penale, implicarea în instrumentarea dosarelor penale sensibile cu adoptarea unor decizii greșite pe caz,

lăsarea fără rezolvare a sesizărilor în privința lui Igor Dodon, lipsa de reacție asupra modului în care s-a gestionat cazul Vasile Botnari (expulzarea profesorilor turci), inacțiunile în raport cu Vladimir Plahotniuc și Veaceslav Platon, au avut un efect profund negativ asupra capacității de planificare, organizare și monitorizare a activităților instituționale specifice în domenii sensibile sau de rezonanță publică.

Se cere astfel concluzia că, în cadrul Procuraturii un mecanism managerial de planificare, monitorizare și control al activităților specifice în domenii sensibile sau de rezonanță publică, susceptibil de a asigura realizarea obiectivelor instituționale strategice, este absent. În cadrul Procuraturii nu au fost identificate persoane responsabile de domeniu sau politici manageriale documentate.

Lipsa indicatorilor / transparenței activității în domenii de interes public major.

A fost remarcat faptul că activitatea Procuraturii Generale se manifestă prin mai multă transparență, totuși din cauza unor semne de selectivitate nu s-a remarcat permanent în calitate de actor echidistant.

Totuși s-a remarcat și faptul că dosarele sensibile cu un interes public sporit au fost examinate superficial sau prin redirectionarea sesizărilor către alți actori, care nu dispun de competențe instituționale pentru inițierea investigațiilor penale și nici nu figurează în calitate de organe de constatare. Acțiunile Procuraturii Generale pe dosarele de rezonanță au fost fie modeste, fie discutate intens în spațiul public ca fiind contrare legii.

Deciziile în cazurile de interes major au fost insuficient motivate, inducând dubii în privința imparțialității Procuraturii în raport cu exercitarea misiunii constituționale, având inter alia drept consecințe de impact negativ în privința încrederii în Procuratură.

Politicile manageriale defectuoase de domeniu au condus la crearea percepției de exercitare de către Procuratură a atribuțiilor constituționale conform discreției Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoinoglo, făcându-se abstracție de norma legală și interesul public de a înfăptui justiția penală conform standardelor de echitate și imparțialitate, atât în esență cât și în aparență.

Politicile de menținere a aparențelor profesionale ale Procurorului General, inclusiv riscurilor interne de corupție

În perioada supusă evaluării Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a demarat importante procese de conduită managerială fiind dispusă efectuarea controalelor activității procuraturilor specializate și procuraturilor teritoriale, s-a efectuat Raportul de evaluare a riscurilor interne de corupție, desființarea Aparatului Procuraturii Generale și plasarea Direcției finanțe și administrare în directa sa subordine prin intermediul adjunctului Procurorului General, nu este justificată și poate genera riscuri serioase de influență neadecvată.

Intervențiile efectuate prin intermediul controalelor întreprinse și evaluarea internă a riscului de corupție nu au avut o altă continuitate și careva acțiuni în vederea diminuării acestui risc, nu au fost dispuse. Managementul de domeniu pare a fi întemeiat pe principii de loialitate personală a angajaților Procuraturii, relații de „vasalitate” în interiorul Procuraturii.

Tolerarea nejustificată a infraționalității și corupției

Cu toate că unul dintre obiectivele strategice declarat al activității Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost lupta cu infraționalitatea și corupția, analiza faptelor și circumstanțelor constatate în cadrul acestui proces de evaluare, justifică concluzia potrivit căreia Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a tolerat activitățile aparent legale ale propriilor angajați, procurori, care au fost antrenați în instrumentarea defectuoasă și contrară legii a procedurilor disciplinare / cauzelor și proceselor penale desființate ulterior prin hotărâri judecătorești sau clasate din lipsă de fapte în acțiunile persoanelor vizate (cazul Mihail Ivanov, cazul Lilian Rudei, cazul Oxana Țurcanu, cazul Viorel Morari etc.).

Analiza sistemului managerial scoate în evidență utilizarea de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a practicilor de „tolerare nejustificată” a infrațiilor de corupție cu titlu de modalități de „obediță” și favoruri.

Managementul defectuos al resurselor umane

În perioada exercitării mandatului nu au fost implementate careva politici viabile vizând resursele umane. Cu toate că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a intervenit către CSP în repetate rânduri pentru obținerea acordului pentru modificarea structurii Procuraturii, unica decizie corectă în acest domeniu poate fi menționată crearea oficiului de reprezentare judiciară în cadrul Procuraturii mun. Chișinău, decizie care pare a fi corectă mai mult din perspectiva costurilor, atât timp cât o analiză a eficienței și eficacității acestei decizii nu s-a efectuat.

În rest, deciziile adoptate de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo privind rotația procurorilor din procuraturile teritoriale cu formularea vocală a cerințelor de demisie din sistem în raport cu unii procurori, inițierea procedurilor disciplinare și / sau cauzelor penale în privința altor procurori sau angajați care nu au cedat presiunilor de demisie benevolă, arată asupra unui management defectuos al resurselor umane.

Despre aceasta vorbește și modul în care a fost promovat în funcția de adjunct al Procurorului General dl Ruslan Popov, persoană cu probleme serioase de integritate la acel moment, precum vorbește și implicarea foarte aprofundată a

Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în procesul de numire a procurorilor șefi în procuraturile teritoriale, eludând procedurile expres prevăzute de Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Omisiunea de a rezolva suspiciunile de corupție în privința echipei manageriale asumate personal de Domnul Alexandr Stoianoglo odată cu accederea în funcție, în cadrul unei proceduri corespunzătoare, compromit aparențele de eficiență a politicilor de intoleranță a corupției. Or, încrederea societății în Procuratură și în persoana Procurorului General este un obiectiv managerial strategic al titularului funcției de Procuror General, motiv din care evaluarea performanțelor manageriale ale titularului mandatului, a fost făcută conform indicatorilor de rezultat, rolul activ al acestuia fiind esențial conformității exigențelor manageriale de domeniu.

În speță, atât desemnarea în funcție de conducere în cadrul Procuraturii a unor procurori cu probleme de integritate nerezolvate, cât și inacțiunea la semnalele publice privind percepția publică a politicilor manageriale anticorupție, reprezintă în esență o sfidare a interesului public de a avea încredere în instituții și persoane publice, precum și a obiectivelor manageriale strategice, asumate la accederea în funcția de Procuror General.

Sfidarea aparențelor de independență și imparțialitate, instituționale și individuale

Sinteza tuturor observațiilor și concluziilor înșirate *ante* în cadrul acestui raport fundamentează concluzia potrivit căreia Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în pofida tuturor speranțelor societății și în pofida tuturor promisiunilor publice făcute la intrarea în exercițiul mandatului, ulterior accederii în funcția de Procuror General a ignorat și chiar a eludat principiile de independență și imparțialitate.

Circumstanțele analizate în cadrul acestui raport, permit Comisiei de a concluziona că sfidarea aparențelor de independență și imparțialitate instituțională care s-au făcut observate de Comisie se datorează fie manierei autocrate a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo de a exercita managementul Procuraturii, făcând abstracție de politicile manageriale documentate sau fie înțelegerii greșite de către acesta a misiunii statutare și a exigențelor de realizare a obiectivelor manageriale în cadrul instituțiilor publice.

Lipsa aparențelor de imparțialitate și independență personală atrage lipsa aparențelor de independență și imparțialitate instituțională, condiție sine qua non pentru exercitarea misiunii constituționale a Procuraturii.

**CAPITOLUL VI. APRECIEREA CRITERIILOR DE EVALUARE PE
BAZA INDICATORILOR DE PERFORMANȚĂ**

Potrivit prevederilor pct. 55 - pct. 57 din Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, aprobat prin Hotărârea SCP nr. 1-148/2021 din 22.11.2021, cu modificările și completările ulterioare, *în raport, comisia va include un capitol special în care apreciază criteriile de evaluare pe baza indicatorilor de performanță. Fiecare membru al comisiei oferă punctaje de la 0 la 10 pentru fiecare indicator de performanță, întocmind o fișă de evaluare în care indică și motivele punctajului acordat. Cu „0” se apreciază lipsa indicatorului. Pentru indicatorii de impact negativ se acord punctaj negativ de la „0” la „-10”. După aprecierea fiecărui indicator de impact negativ, se face media acestora. Cifra respectivă reprezintă punctajul negativ de impact. Cu „0” se apreciază lipsa impactului.*

În acest context, mai jos este reflectată Fișa de evaluare cu punctaj agregat acordat de către fiecare dintre membrii Comisiei separat pe criteriu de evaluare și indicator de performanță.

Fișele de evaluare individuale, întocmite de către membrii Comisiei, care conțin motivarea punctajului acordat, sunt inerente procedurii de evaluare și urmează a fi analizate exclusiv în cumul cu constatările și expunerile din cadrul acestui Raport.

FIȘA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL						
Alexandr STOIANOGLO						
(Rezultate agregate)						
Perioada activității Procurorului General supusă evaluării – 29 noiembrie 2019 – 5 octombrie 2021						
Indicatori	Punctaj atribuit de către membrii CEPPG				Punctaj acumulat	
	Artur Reguș	Drago Kos	Ivan Matiusenco	Angela Popil	Total punctaj	Media
1. CALITATEA PLANIFICĂRII ACTIVITĂȚII PROCURATURII						
Stabilirea obiectivelor strategice și gradului de	6	7	10	6	29	7,52

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

implicare personală în acest proces.						
Stabilirea obiectivelor operaționale și aportul personal la acest proces.	4	3	10	3	20	5
Flexibilitatea activității de planificare, rolul proactiv al Procurorului General în procesul de luare a deciziilor referitor la schimbările care apar în Procuratură și ajustarea activității Procuraturii la agenda publică.	5	5	9	3	22	5,5
Planificarea activității în domenii sensibile de activitate/rezonanță/interes public sporit	5	5	9	3	22	5,5
Medie criteriu	5	5	9,5	3,75	-	5,81
2. EFICIENȚA CONDUCERII						
Abilitatea de leadership	6	7	10	5	28	7
Asigurarea implementării politicilor de motivare a personalului pentru realizarea eficientă a sarcinilor	5	5	9	3	22	5,5
Asigurarea funcționării mecanismelor de informare și de comunicare a personalului, necesare pentru realizarea sarcinilor (sisteme informaționale, baze de date complete, actualizate și funcționale)	6	7	9	3	25	6,25
Îndeplinirea misiunii de garant al protecției persoanei, societății și statului împotriva faptelor infracționale	2	1	9	0	12	3,25

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

Abilitatea de a lua și asuma decizii informate, întemeiate pe gândire pe bază de risc, motivarea deciziilor, inclusiv sub aspectul menținerii aparențelor instituționale	5	4	9	2	20	5
Înțelegerea provocărilor cu care se confruntă instituția și aptitudinea de a identifica în termen proximi cele mai potrivite soluții de răspuns	4	3	9	2	18	4,5
Aptitudinea de a selecta și aplica cel mai potrivit stil de conducere în raport cu personalul	5	5	9	0	19	4,75
Asigurarea documentării proceselor operaționale desfășurate de către personalul Procuraturii (ghiduri, metodologii, instrucțiuni etc.)	8	9	9	7	33	8,25
Documentarea comunicării interne, a dispozițiilor și indicațiilor Procurorului General	5	6	9	5	27	6,75
Inițiativele de reformare a Procuraturii și obiectivele strategice ale reformei	4	5	9	5	23	5,75
Medie criteriu	5	5,2	9.1	3,2	-	5,62
3. EFICIENȚA ORGANIZĂRII PROCURATURII						
Organizarea managementului operațional în activitatea de conducere și exercitare a urmăririi penale și reprezentarea învinuirii în instanța de judecată, identificarea și eliminarea riscurilor	5	5	9	5	24	6

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

Asigurarea unei structuri de organizare a Procuraturii, adaptată la provocările cu care se confruntă instituția și ajustată la sistemul judiciar	4	3	9	3	19	4,75
Repartizarea clară a atribuțiilor și competențelor între subdiviziunile Procuraturii, pentru a evita dublarea activității și irosirea nejustificată a resurselor	3	4	9	3	19	4,75
Asigurarea funcționalității mecanismului de specializare a personalului în raport cu provocările identificate și standardele existente	3	3	9	3	18	4,5
Organizarea managementului riscurilor și a politicilor manageriale	7	9	9	8	33	8,25
Organizarea activităților de exercitare și supraveghere a activităților de urmărire penale în cauze de rezonanță/sensibilitate publică	3	3	9	0	15	3,75
Medie criteriu	4,16	4,5	9	4,4	-	5,51
4. EFICIENȚA CONTROLULUI INSTITUȚIONAL						
Capacitatea de stabilire a standardelor de control asupra gradului de implementare a sarcinilor	3	4	9	3	19	4,75
Organizarea și asigurarea funcționalității mecanismelor de control în domeniul operațional și în domeniul de suport (finanțe, logistică etc.)	3	3	9	3	18	4,5

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

Asigurarea funcționalității mecanismului de supraveghere permanentă asupra realizării sarcinilor planificate	4	3	9	3	19	4,75
Controlul activității sistemului Procuraturii	3	3	9	3	18	4,5
Controlul managementului operațional	3	3	9	3	18	4,5
Medie criteriu	3,2	3,2	9	3	-	4,6
5. EFICIENȚA MANAGEMENTULUI RISCURILOR						
Managementul riscurilor de încredere și percepție distorsionată	1	2	9	0	12	3
Managementul riscurilor de utilizare a Procuraturii în alte interese decât cele stabilite de lege	1	1	9	0	11	2,75
Managementul riscurilor de percepere a Procuraturii ca fiind angajată politic sau promovare/protejare de interese politice	1	1	9	1	12	3
Medie criteriu	1	1,3	9	0,33	-	2,90
6. ÎNCREDEREA ȘI INTEGRITATEA						
Strategiile și politicile de obținere/sporire a încrederii publice în Procuratură	7	9	9	5	30	7,5
Asigurarea integrității procurorilor și percepția favorabilă a integrității	1	1	9	1	12	3
Transparența activității Procuraturii, corectitudinea și sinceritatea Procurorului General	2	1	9	1	13	3,25

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

Respectarea conduitei profesionale	2	1	9	1	13	3,25
Strategiile și politicile de promovare reală a independenței și imparțialității Procuraturii	4	3	9	2	18	4,5
Medie criteriu	3,2	3	9	2	-	4,3
7. COMUNICARE INTERNĂ ȘI EXTERNĂ						
Politicile de comunicare internă și externă	4	3	9	3	19	4,75
Obiectivele strategice și operaționale a comunicării externe	5	5	9	3	22	5,5
Comunicarea internă, digitalizarea, eficientizarea comunicării interne, abordarea și stilul de operare a conducerii	3	3	9	3	18	4,5
Obiectivele strategice și operaționale de dezvoltare și implementare a managementului electronic, dezvoltarea și perfecționarea sistemului e-dosar, sistemului computerizat de comunicare internă: circuitul de documente (e-management)	3	5	9	3	20	5
Informarea, accesul la informații a conducerii Procuraturii	3	3	9	2	17	4,25
Managementul operațional al comunicării externe	4	5	9	1	19	4,75
Medie criteriu	3,66	4	9,08	2,5	-	4,81
8. IMPACTUL DE ÎNCREDERE ȘI EFICIENȚA INSTITUȚIONALĂ						

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

Lipsa obiectivelor strategice și operaționale, deficiențe de înțelegere și asumare internă	-6	-5	0	-5	-16	-4
Comunicarea externă defectuoasă	-6	-3	0	-8	-17	-4,25
Lipsa sau deficiențe de transparență instituțională	-4	-3	0	-6	-13	-3,25
Practici diferențiate sau tratamente preferențiale	-10	-10	0	-10	-30	-7,5
Comportament instituțional / personal defectuos	-10	-10	0	-10	-30	-7,5
Deficiența politicilor, strategiilor de management a riscurilor de încredere și percepție a eficienței	-3	-2	0	-3	-8	-2
Percepții de sensibilitate sau angajare politică	-9	-10	0	-10	-29	-7,25
Comunicarea internă defectuoasă	-2	-1	0	-2	-5	-1,25
Deficiențe de planificare, organizare, monitorizare și control al activităților instituționale specifice în domenii sensibile sau de rezonanță publică	-6	-5	0	-6	-17	-3,5
Lipsa indicatorilor / transparenței activității în domenii de interes public major	-2	-3	0	-5	-10	-3,25
Politicile de menținere a aparențelor profesionale ale Procurorului General, inclusiv riscurilor interne de corupție	-3	-3	0	-3	-9	-2,25

COMISIA DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROCURORULUI GENERAL

Tolerarea nejustificată a infraționalității și corupției	-6	-5	0	-7	-18	-4,5
Managementul defectuos al resurselor umane	-10	-10	0	-10	-30	-7,5
Sfidarea aparențelor de independență și imparțialitate, instituționale și individuale	-10	-10	0	-10	-30	-7,5
Medie criteriu	-6,21	-5.7	0	-6,14	-	-4,51

În corespundere cu prevederile pct. 62 din Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, aprobat prin Hotărârea CSP nr. 1-148/2021 din 22.11.2021, cu modificările și completările ulterioare, *calculul punctajului final de evaluare se aprobă în camera de consiliu prin hotărâre motivată. Motivarea hotărârii trebuie să conțină analiza obiecțiilor fiecărui membru, dacă acestea au fost formulate.*

Astfel, în corespundere cu prevederile precitate, prin Decizia CEPPG nr. 13 din 20-21.04.2021 a fost aprobat Calculul punctajului final de evaluare acordat de către Comisie performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, care este reflectat *infra*.

De menționat că la calcularea mediei punctajului de evaluare acordat de Comisie nu s-a luat în considerare punctajul acordat de către Domnul Ion Matusenco, conform pct. 2 din Decizia nr. 12 din 20 - 21.04.2022.

Indicatori	Punctaj atribuit de către membrii CEPPG				Punctaj acumulat	
	Artur Reguș	Drago Kos	Ivan Matusenco	Angela Popil	Punctaj exclus din calcul	Media / comisie
1. CALITATEA PLANIFICĂRII ACTIVITĂȚII PROCURATURII						
Medie criteriu	5	5	9,5	3,75	9,5	4,58
2. EFICIENȚA CONDUCERII						
Medie criteriu	5	5,2	9,1	3,2	9,1	2,90

3. EFICIENȚA ORGANIZĂRII PROCURATURII						
Medie criteriu	4,16	4,5	9	3,66	9	4,11
4. EFICIENȚA CONTROLULUI INSTITUȚIONAL						
Medie criteriu	3,2	3,2	9	3	9	3,13
5. EFICIENȚA MANAGEMENTULUI RISCURILOR						
Medie criteriu	1	1,3	9	0,33	9	0,49
6. ÎNCREDEREA ȘI INTEGRITATEA						
Medie criteriu	3,2	3	9	2	9	2,73
7. COMUNICARE INTERNĂ ȘI EXTERNĂ						
Medie criteriu	3,66	4	9,08	2,5	9,08	3,39
8. IMPACTUL DE ÎNCREDERE ȘI EFICIENȚA INSTITUȚIONALĂ						
Medie criteriu	-6,21	-5,7	0	-6,14	0	-6,02

I. Calculul punctajului final de evaluare:

Punctajul final de evaluare se calculează potrivit formulei:

$$PEE = \frac{ma1 + ma2 + \dots + man + (-h)}{n}, \text{ unde:}$$

PFE- punctajul final de evaluare

$ma1 - man$ - media comisiei pentru fiecare criteriu pozitiv de evaluare;

(-h) - media comisiei pentru criteriu de impact negativ;

n = numărul criteriilor (mediilor) de evaluare pozitivă;

Notă: Numitorul „ n ”- nu include media cu impact negativ.

Punctajul final de evaluare:

$$2,19 = \frac{4,58 + 2,90 + 4,11 + 3,13 + 0,49 + 2,73 + 3,39 + (-6,02)}{7}$$

Punctajul final de evaluare acordat de comisie constituie – 2,19 puncte, care corespunde calificativului – NESATISFĂCĂTOR.

CAPITOLUL VII. CALIFICATIVUL DE EVALUARE

Având în vedere derularea procedurii de evaluare, pornind de la circumstanțele de fapt constatate și analizate în coroborare cu documentația și informația furnizată Comisiei, inclusiv în cadrul interviurilor și audierilor desfășurate în perioada 09.03 – 28.03.2022, urmare a examinării Raportului de autoevaluare a activităților Procurorului General din 09.03.2022, comunicat Comisiei de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, având în vedere explicațiile, informația și documentația suplimentară comunicată de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în cadrul audierii sale în fața Comisiei, pornind de la principiile și regulile de evaluare determinate la art. 31¹ din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură și Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, aprobat prin Hotărârea CSP nr. 1-148/2021 din 22.11.2021, cu modificările și completările ulterioare, **Comisia de Evaluare a Performanțelor Procurorului General apreciază performanțele Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, înregistrate în perioada exercitării mandatului 29.11.2019 – 05.10.2021, cu calificativul de evaluare – NESATISFĂCĂTOR.**

Prezentul Raport se comunică Consiliului Superior al Procurorilor pentru examinare și adoptarea deciziei care se impune.

Întocmit, astăzi 26 aprilie 2022

Aprobat în ședința Comisiei din 05.05.2022

Comisia de Evaluare a Performanțelor Procurorului General

Artur REGUȘ, Președinte al Comisiei
